ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता

द्वितीयं काण्डं

Note: Please refer to the book, TS Kandam 1 for notes and conventions used in this Compilation.

Version 1.0 **April 30, 2020**

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं द्वितीयं काण्डं	4
2.1 द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – पशुविधानं	4
2.1.1 Appendix	35
2.2 द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रञ्नः – इष्टिविधानं	37
2.2.1 Appendix	72
2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रञ्नः – इष्टिविधानं	75
2.3.1 Appendix	104
2.4 द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिविधानं	107
2.4.1 Appendix	131
2.5 द्वितीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिविधानं	132
2.5.1 Appendix	166
2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रञ्नः – अविशष्टकर्माभिधानं	172
2.6.1 Appendix	206

Version Notes

1st Version Number 0.1 dated 31st July 2019

2nd and Current Version Number 1.0 dated 30th April 2020

- 1. This Version replaces earlier version 0.1 dated 31st July 2019
- 2. We have rectified the errors which are reported to us till 30th April 2020.
- 3. Conventions and styles modified / incorporated whereever necessary.

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरि:ओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं द्वितीयं काण्डं

2.1 द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – पशुविधानं

TS 2.1.1.1

वायव्य 🛩 श्वेतमा लभेत भूतिकामो वायुर्वे क्षेपिष्ठा देवतावायुमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं भूतिं गमयतिभवत्येवा-तिक्षिप्रा देवतेत्याहुः सैनमीश्वरा प्रदह इत्येतमेव सन्तं वायवे नियुत्वत आ लभेत नियुद्वा अस्य धृतिद्धृत एव भूतिमुपैत्य प्रदाहाय भवत्येव **–** [ ] 1

वायवे नियुत्वत आ लभेत ग्रामकामो वायुर्वा इमाः प्रजा नस्योता प्रजा नस्योता नियच्छति ग्राम्येव भवति नियुत्वते भवति धुवा एवास्मा अनपगाः करोति वायवे नियुत्वत आ लभेत प्रजाकामः

प्राणो वै वायुरपानो नियुत् प्राणापानौ खलु वा एतस्य

प्रजाया-[] 2

TS 2.1.1.3

TS 2.1.1.4

धावति स एवास्मिन् प्राणापानौ दधात्युत यदीतासुर्भवति जीवत्येव प्रजापतिर्वा इदमेक आसीथ् सोऽकामयत प्रजाः पश्चन्थ् सृजेयेति स आत्मनो वपामुदिक्खदत् तामग्नौ प्रागृह्णात् ततोऽजस्तूपरः । । । । समभवत् त७ स्वायै देवताया आ ऽलभत् ततो वै स प्रजाः पशूनस्जत यः प्रजाकामः – [] 4

______

TS 2.1.1.5

पशुकामः स्याथ् स एतं प्राजापत्यमजं तूपरमा लभेत प्रजापतिमेव
स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै प्रजां पशून् प्रजनयित

पच्छमश्रुणस्तत् पुरुषाणा ्र रूपं यत् तूपरस्तदश्चानां यदन्यतोदन्

तद्-गवां यदव्या इव शुफास्तदवीनां यदजस्त-दुजाना-मेतावन्तो

वै ग्राम्याः पश्वस्तान् — [ ] 5

TS 2.1.1.6

क्ष्पेणैवाव रुन्धे सोमापौष्णं त्रैतमा लभेत प्रशुकामोद्धौ वा अजायै
स्तनौ नानैव द्वाविभ जायेते ऊर्ज पृष्टिं तृतीयःसोमापूषणावेव स्वेन
भागधेयेनोप धावित तावेवास्मै प्रशून् प्रजनयतः सोमो वै रेतोधाः
पूषा पर्शूनां प्रजनियता सोम एवास्मै रेतो दधाित पूषा प्रशून्
प्रजनयत्यौदुम्बरो यूपो () भवत्यूर्ग्वा उदुम्बर ऊर्क् प्रशव

ऊर्जैवास्मा ऊर्ज प्रशूनव रुन्धे ॥ ६ (अप्रदाहाय भवत्येव – प्रजाया
– आमयित वायुमेव नियुत्वत् स्वेन भागधेयेनोप – प्रजाकाम –
स्तान् – यूप – स्त्रयोदश च) (A1)

vedavms@gmail.com

TS 2.1.2.1

प्रजापतिः प्रजा अस्जत ता अस्माथ् सृष्टाः पराचीरायन् ता वरुणमगच्छन् ता अन्वैत् ताः पुनरयाचत ता अस्मै न पुनरददाथ् सोऽब्रवीद्–वरं वृणीष्वाथ मे पुनर्देहीति तासां वरमा ऽलभत स कृष्ण एकशितिपाद-भवद्यो वरुण गृहीतः स्याथ् स एतं वारुणं कृष्ण-मेकशितिपादमा-लभेत वरुण - [] 7

TS 2.1.2.2

-मेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं वरुणपाशान् मुञ्चित कृष्ण एकशितिपाद्-भवति वारुणो होष देवतया समृद्ध्यै सुवर्भानुरासुरः सूर्यं तमसाऽविद्ध्यत् तस्मैदेवाः प्रायश्चिति-मैच्छन् तस्य यत् प्रथमं तमोऽपाघ्नन्थ्सा कृष्णाऽविरभवद्-यद् द्वितीय 🗸 सा फल्गुंनी यत तृतीय एं सा बलक्षी यदंद्ध्यस्था – दपाकृन्तन्थ्सा ऽविर्वशा – [] 8

TS 2.1.2.3

समभवत् ते देवा अंबुवन् देवपृशुर्वा अय् समभूत् कस्मा इममा लफ्स्यामह इत्यथ वै तर्ह्याल्पा पृथिव्यासी-दर्जाता ओषधयस्तामविं

TS 2.1.2.4

ऽऽ*लभेता ऽऽ*दित्यानेव काम् स्वेन भाग्धेयेनोप धावित त एवैनं प्रथयन्ति प्राभिः प्र प्रजया जनयन्त्य-सावादित्यो न व्यरोचत तस्मै देवाः प्रायिश्वितिमैच्छन् तस्मा एता मृल्.हा आलभन्ताऽऽ*ग्नेयीं कृष्णग्रीवी ए सं एहितामैन्द्री ७ श्वेतां बार्.हस्पृत्यां ताभिरेवास्मिन् रुचमदधुर्यो ब्रह्मवर्चस-कामः स्यात् तस्मा एता मृल्.हा

TS 2.1.2.5

ऽऽ*ग्नेयीं कृष्णग्रीवीण् सण्हितामैन्द्री श्रेतां बार्.हस्पत्यामेता

एव देवताः स्वेन भागधेयेनोप धावति ता एवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं

प्व देवताः स्वेन भागधेयेनोप धावति ता एवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं

दधित ब्रह्मवर्चस्येव भवति वसन्ता प्रातराग्नेयीं कृष्ण ग्रीवीमा लभेत

ग्रीष्मे मद्ध्यन्दिने सण्हितामैन्द्रीण् श्रुरद्यपराह्ने श्रेतां बार्.हस्पत्यां

vedavms@gmail.com

न्त्रीणि वा आदित्यस्य तेजां एसि वसन्ता प्रातर्ग्रीष्मे मद्ध्यन्दिने श्रारद्यपराह्णे यावन्त्येव तेजां ्सि तान्येवा — [] 11 TS 2.1.2.6 -व रुन्धे सँवथ्सरं पर्यालभ्यन्ते सँवथ्सरो वै ब्रह्मवर्चसस्य प्रदाता । सँवथ्सर एवास्मै ब्रह्मवर्चसं प्र यच्छति ब्रह्मवर्चस्येव भवति गर्भिणयो भवन्तीन्द्रियं वै गर्भ इन्द्रियमेवास्मिन् दधति सारस्वतीं मेषीमा लभेत य ईश्वरो वाचो विदतोः सन् वाचं न वदेद्-वाग्वै ा । सरस्वती सरस्वतीमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति सैवास्मिन्-[] 12 **TS 2.1.2.7** वाचं दधाति प्रवदिता वाचो भवत्यपन्नदती भवति तस्मान् मनुष्याः सर्वां वाचं वदन्त्याग्नेयं कृष्णग्रीवमा लभेत सौम्यं बभुं ज्योगामयाव्यग्निं वा एतस्य शरीरं गच्छति सोम ए रसो यस्य ज्योगा मयत्यग्नेरेवास्य शरीरं निष्क्रीणाति सोमाद् रसमुत यदीतासुर्भवति जीवत्येव सौम्यं बभुमा लभेताऽऽ*ग्नेयं कृष्णग्रीवं प्रजाकामः सोमो - [] 13

vedavms@gmail.com

ति है.1.2.8

वै रेतोधा अग्निः प्रजानां प्रजनियता सोम एवास्मै रेतो दधात्यग्निः
प्रजां प्रजनयति विन्दते प्रजामाग्नेयं कृष्णग्रीवमा लभेत सौम्यं बभुं
यो ब्राह्मणो विद्यामनूच्य न विरोचेत यदाग्नेयो भवति तेज एवास्मिन्
तेन दधाति यथ् सौम्यो ब्रह्मवर्च्सं तेन कृष्णग्रीव आग्नेयो भवति

।

तम एवास्मादप हन्ति श्वेतो भवति – [ ] 14

TS 2.1.2.9

रचमेवास्मिन् दधाति बभुः सौम्यो भवति ब्रह्मवर्चसमेवास्मिन् त्विषिं दधात्या—ग्नेयं कृष्णग्रीवमा लभेत सौम्यं बभुमाग्नेयं कृष्णग्रीवं पुरोधाया स्पद्धमान आग्नेयो वै ब्राह्मणः सौम्यो राजन्योऽभितः सौम्यमाग्नेयौ भवत—स्तेजसैव ब्रह्मणोभ्यतो राष्ट्रं परि गृह्णात्येकधा समा वृङ्के पुर एनं दधते ॥ 15

(लभेत वरुणं — वंशै — तामविं वंशामादित्येभ्यः कामाय — मल्हा । अा लभेत — तान्येव — सैवास्मिन्थ् — सोमः — स्वेतो भवति — । विचत्वारिङ्शच्च) (A2)

vadavma@amail.com Poro 10 of 200

TS 2.1.3.1 देवासुरा एषु लोकेष्वस्पद्र्धन्त स एतं विष्णु-र्वामनमप्रयत् त च स्वायै देवताया आऽलभत ततो वै स इमां लोकानभ्यजयद्-वैष्णवं वामनमा लभेत स्पद्रधमानो विष्णुरेव भूत्वेमान् लोकानभि जयति विषम आ लभेत विषमा इव हीमे लोकाः समृद्ध्या इन्द्राय मन्युमते मनस्वते ललामं प्राशृङ्गमा लभेत संग्रामे — [ ] 16 TS 2.1.3.2 संयत्त इन्द्रियेण वै मन्युना मनसा संग्रामं जयतीन्द्रमेव मन्युमन्तं मनस्वन्त ७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन्निन्द्रयं मन्युं मनो दधाति जयति तुं संग्रामिन्द्राय मरुत्वते पृश्चिसक्थमा लभेत ग्रामकाम इन्द्रमेव मरुत्वन्त ७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै स जातान् प्रयच्छति ग्राम्येव भवति यदृषभस्तेनै – [ ] 17 TS 2.1.3.3 -न्द्रो यत् पृश्चिनस्तेन मारुतः समृद्ध्यै पश्चात् पृश्चिनसक्थो भवति पश्चादन्व-वसायिनीमेवास्मै विशं करोति सौम्यं बभुमा न्त्रभेतान्नकामः सौम्यं वा अन्न ्सोममेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मा अञ्चं प्रयच्छत्यञ्चाद एव भवति बभुर्भवत्येतद्वा अञ्गस्य । । । रूपण् समृद्ध्यै सौम्यं बभुमा लभेत यमलण् – [] 18

TS 2.1.3.4

गुज्याय सन्तर्ं गुज्यं नोपनमेथ् सौम्यं वै गुज्यर्ं सोममेव स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मै गुज्यं प्रयच्छत्युपैनर्ं गुज्यं नमित वभुर्भवत्येतद् वै सोमस्य रूपर्ं समृद्ध्या इन्द्राय वृत्रतुरे ललामं प्राशृङ्गमा लभेत गृतश्रीः प्रतिष्ठाकामः पाप्मानमेव वृत्रं तीर्त्वा प्रतिष्ठां गच्छतीन्द्रायाभिमातिघ्ने ललामं प्राशृङ्गमा – [ ] 19

TS 2.1.3.5

निक्षेत यः पाप्मना गृहीतः स्यात् पाप्मा वा अभिमातिरिन्द्रमेवा—
भिमातिहन् स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मात्
पाप्मानमभिमातिं प्रणुदत इन्द्राय विज्ञिणे ललामं प्राशृङ्गमा लभेत
यमल् राज्याय सन्तर् राज्यं नोपनमेदिन्द्रमेव विज्ञिण् स्वेन
भागधेयेनोप धावित स एवास्मै वज्रं प्र यच्छित स एनं () वज्रो

vederme @ameil.com Pero 42 of 200

भूत्या इन्ध उपैन ए गुज्यं नमित ललामः प्राशृङ्गो भवत्येतद्वै वजस्य म्ह्रिप ए समृद्ध्यै ॥ 20 (संग्रामे – तेना – ल – मिभगिति हने ललामं प्राशृङ्गमै – नं – पञ्चदश च) (A3)

TS 2.1.4.1

असावादित्यो न व्यरोचत तस्मै देवाः प्रायिश्वित्तिमैच्छ्न् तस्मा एतां दशर्षभामाऽलभन्त तयैवास्मिन् रुचमदधुर्यो ब्रह्मवर्चसकामः स्यात् । तस्मा एतां दशर्षभामा लभेता—मुमेवाऽऽ*दित्य स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं दधाित ब्रह्मवर्चस्येव भवित वसन्ता । प्रातस्त्रीन् ललामाना लभेत ग्रीष्मे मद्ध्यन्दिने — [ ] 21

TS 2.1.4.2

we down a @gmail oam Page 42 of 200

पदाता संवथ्सर एवास्मै ब्रह्मवर्च्सं प्र यच्छति ब्रह्मवर्चस्येव भवति । ॥ संवथ्सरस्य परस्तात् प्राजापत्यं कद्रु – [] 22

TS 2.1.4.3

-मा लभेत प्रजापितः सर्वा देवता देवतास्वेव प्रतितिष्ठति यदि
बिभीयाद्-दुश्चर्मा भविष्यामीति सोमापौष्ण > स्याममा लभेत सौम्यो
वै देवतया पुरुषः पौष्णाः पुरुवः स्वयैवास्मै देवतया पुरुभिस्त्वचं
करोति न दुश्चर्मा भवित देवाश्च वै यमश्चास्मिन् लोकेऽस्पद्र्धन्त स
यमो देवानामिन्द्रियं वीर्यमयुवत तद्यमस्य - [ ] 23

TS 2.1.4.4

यमृत्वं ते देवा अमन्यन्त यमो वा इदमभूद्-यद्-व्य स्म इति ते प्रजापतिमुपाधावन्थ् स एतौ प्रजापतिगत्मन उक्षवशौ निरिमिमीत ते देवा वैष्णावरुणीं वशामा-ऽलभन्तैन्द्रमुक्षाणंतं वरुणेनैव ग्राहियत्वा विष्णुना यज्ञेन प्राणुदन्तैन्द्रेणै-वास्येन्द्रियम-वृञ्जत यो भ्रातृव्यवान्थ् स्याथ् स स्पद्र्धमानो वैष्णावरुणीं - [] 24

न्द्रशामा लभेतैन्द्रमुक्षाणं वरुणेनैव भ्रातृव्यं ग्राहियत्वा विष्णुना यज्ञेन प्रणुदत ऐन्द्रेणैवास्येन्द्रियं वृङ्के भवत्यात्मना परास्य भ्रातृव्यो भवतीन्द्रो वृत्रमहन् तं वृत्रो हतः षोड्शिभ-र्भोगैरिसनात् तस्य वृत्रस्य शीर्.षतो गाव उदायन् ता वैदेह्योऽभवन् तासामृषभो ज्यनेऽनूदैत् तिमन्द्रो – [ ] 25

ऽचायथ् सोऽमन्यत् यो वा इममालभेत् मुच्येतास्मात् पाप्मन् इति स आग्नेयं कृष्णग्रीवमा लभतैन्द्रमृषभं तस्याग्निरेव स्वेन भागधेयेनोप सृतः षोडशधा वृत्रस्य भोगानप्यदहदैन्द्रेणेन्द्रिय— मात्मन्नधत्त् यः पाप्मना गृहीतः स्याथ् स आग्नेयं कृष्णग्रीवमा लभेतैन्द्रमृषभ—मग्निरेवास्य स्वेन भागधेयेनोपसृतः — [] 26

TS 2.1.4.7

vedavms@gmail.com

वृथ्समा लभेत वायुर्वा अनयोर्वथ्स इमे वा एतस्मै लोका अपशुष्का विडपशुष्काऽथैष ज्योगपरुद्धो वायुमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मा इमां लोकान् विश्ं प्रदापयति प्रास्मा इमे लोकाः सनुवन्तिभुञ्जत्येनं विडुपतिष्ठते ॥ 28

(मध्यन्दिने – कदुं – यमस्य – स्पर्धमानो वैष्णावरुणीं –तमिन्द्रो – ऽस्य स्वेन भागधेयेनोपसृतो – वायव्यं – द्विचत्वारिष्शच्च) (A4)

TS 2.1.5.1

इन्द्रो वलस्य बिल्मपौर्णोथ् स य उत्तमः प्रशुरासीत् तं पृष्ठं प्रति

संगृह्योदिक्खिद्रत् त्र सहस्रं प्रावोऽनूदायन्थ् स उन्नतोऽभवद्यः

प्रशुकामः स्याथ् स एतमैन्द्रमुन्नतमा लभेतेन्द्रमेव स्वेन भागधेयेनोप

धावित स एवास्मै प्राून् प्रयच्छित पर्शुमानेव भवत्युन्नतो -[] 29

vadavma@amail.com Paga 46 of 200

TS 2.1.5.2 भवति साहस्री वा एषा लक्ष्मी यदुन्नतो लक्ष्मियै व पशूनव रुन्धे यदा सहस्रं पशून् प्राप्नुयादथ वैष्णवं वामनमा लभेतैतस्मिन् वै तथ् सहस्रमद्ध्यतिष्ठत् तस्मादेष वामनः समीषितः पशुभ्य एव प्रजातेभ्यः प्रतिष्ठां दधाति कोऽर्.हति सहस्रं पशून् प्राप्तुमित्याहु – रहोरात्राण्येव सहस्र ं सम्पाद्याऽऽ∗लभेत पशवो – [] 30 TS 2.1.5.3 वा अहोरात्राणि पशूनेव प्रजातान् प्रतिष्ठां गमय-त्योषधीभ्यो वेहतमा लभेत प्रजाकाम ओषधयो वा एतं प्रजायै परिबाधन्ते योऽलं प्रजायै सन् प्रजां न विन्दत ओषधयः खलु वा एतस्यै सूतुमपि घनन्ति या वेहद्-भवत्योषधीरेव स्वेन भागधेयेनोप धावति ता एवास्मै स्वाद्योनेः प्रजां प्र जनयन्ति विन्दते – [ ] 31 TS 2.1.5.4 प्रजामापो वा ओषधयोऽसत् पुरुष आप एवास्मा असतः सद्दति तस्मादाहुर्यश्चैवं वैद यश्च नापस्त्वावासतः सद्दती-त्यैन्द्री 🗸

सूतवशामा लभेत भूतिकामोऽजातो वा एष योऽलं भूत्यै सन् भूतिं न प्राप्नोतीन्द्रं खलु वा एषा सूत्वा वशाऽभव – [] 32

TS 2.1.5.5

-दिन्द्रमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं भूतिं गमयति भवत्येव य ् सूत्वा वृशा स्यात् तमैन्द्रमेवाऽऽ* लभेतैतद्वाव । तदिन्द्रिय ् साक्षादेवेन्द्रियमव रुन्ध ऐन्द्राग्नं पुनरुथ् सृष्टमा लभेत य आ तृतीयात् पुरुषाथ् सोमं न पिबेद्-विच्छिन्नो वा एतस्य सोमपीथो यो ब्राह्मणः सन्ना – [ ] 33

TS 2.1.5.6

vadavma@mail.com Paga 40 of 200

TS 2.1.5.7

सोमपीथः समृद्ध्यै ब्राह्मणस्पत्यं तूपरमा लभेता-भिचरन्
ब्रह्मणस्पतिमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति तस्मा एवैनमा वृश्चिति
ताजगार्ति-मार्च्छिति तूपरो भवित क्षुरपविर्वा एषा लक्ष्मी यत् तूपरः
समृद्ध्यै स्प्रयो यूपो भवित वज्रो वै स्प्रयो वज्रमेवास्मै प्रहरित
शर्मयं बर्.हिः शृणात्येवैनं वैभीदक इद्ध्मो () भिनत्येवैनं ॥ 35
(भवत्युत्रतः – प्रावो – जनयन्ति विन्दते – ऽभव्थ् – सत्रै –
तस्ये – ध्म – स्त्रीणि च) (भ5)

TS 2.1.6.1

बार्.हस्पत्य ् शितिपृष्ठमा लभेत ग्रामकामो यः कामयेत पृष्ठ ् समानाना स्यामिति बृहस्पितमेव स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवैनं पृष्ठ ् समानानां करोति ग्राम्येव भवित शितिपृष्ठो भवित बार्.हस्पत्यो होष देवतया समृद्धयै पौष्ण र्याममा लभेतान्नकामोऽन्नं वै पूषा पूषणमेव स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मा – [] 36

vade ma @ mail com

TS 2.1.6.2

अन्नं प्र यच्छत्यन्नाद एव भवित श्यामो भवत्येतद्वा अन्नस्य रूप्ण् समृद्ध्यै मारुतं पृश्चिमा लभेताऽन्न-कामोऽन्नं वै मरुतोमरुत एव । स्वेन भागधेयेनोप धावित त एवास्मा अन्नं प्रयच्छन्त्यन्नादएव भवित पृश्चिम भिवत्येतद्वा अन्नस्य रूप्ण् समृद्ध्या ऐन्द्रमरुणमा । । । । लभेतेन्द्रियकाम इन्द्रमेव – [] 37

TS 2.1.6.3

स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन्निन्द्रियं दधातीन्द्रियाव्येव भवत्यरुणो भूमान् भवत्येतद्वा इन्द्रस्य रूप् समृद्ध्ये सावित्रमुपद्ध्वस्तमा लभेत स्निकामः सविता वै प्रस्वानामीशे सवितारमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै स्निनं प्रसुवति दानकामा अस्मै प्रजा भवन्त्युपद्ध्वस्तो भवति सावित्रो होष [ ] 38

TS 2.1.6.4

वेवतया समृद्ध्यै वैश्वदेवं बहुरूपमा लभेताऽन्नकामोवैश्वदेवं ँवा । । । । अन्नं विश्वानेव देवान्थ्-स्वेन भागुधेयेनोप धावतित एवास्मा अन्नं

प्रयच्छन्त्यन्नाद एव भवति बहुरूपो भवतिबहुरूप७ हान्न ए समृद्ध्यै वैश्वदेवं बहुरूपमा लभेत ग्रामकामो वैश्वदेवा वै सजाता विश्वानेव देवान्थ्-स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मै - [] 39 TS 2.1.6.5 सजातान् प्र यच्छन्ति ग्राम्येव भवति बहुरूपो भवति बहुदेवत्यो (1) । । ॥ होष समृद्ध्यै प्रजापत्यं तूपरमा लभेत यस्यानाज्ञातमिव ज्योगामयेत् प्राजापत्यो वै पुरुषः प्रजापतिः खलु वै तस्य वेद यस्यानाज्ञातमिव ज्योगामयति प्रजापतिमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति ॥ स एवैनं तस्माथ् स्नामान्-मुञ्चति तूपरो भवति प्राजापत्यो हो () -ष देवतया समृद्ध्यै ॥ 40 (अस्मा – इन्द्रमेवै – ष – सजाता विश्वानेव देवान्थ् स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मै – प्राजापत्यो हि – त्रीणि च)(A6) TS 2.1.7.1

and designed Respectitions and a figure 24 of 2000

मित्रावरुणा-वुपागृह्णीता ्रसा द्विरूपा वशाऽभवद्-यस्तृतीयः

। । । ।

परापतत् तं विश्वे देवा उपागृह्णन्थ् सा बहुरूपा वशा भवद्य
। । । । । । । । ।

श्रतुर्त्थः परापतथ् स पृथिवीं प्राऽविश्वत् तं बृहस्पतिरभ्य – [] 41

TS 2.1.7.2

इव खलु – [ ] 42

TS 2.1.7.3

we down a Romail com Post 22 of 200

तावेवास्मा अहोरात्राभ्यां पर्जन्यं वर्.षयतः छन्दसां वा एष रसो यद्वशा रस इव खलु वै वृष्टिः छन्दसामेव रसेन - [] 43 **TS 2.1.7.4** रसं वृष्टिमव रुन्धे मैत्रावरुणीं द्विरूपामा लभेत प्रजाकामो मैत्रं वा अहर्वारुणी रात्रिरहोरात्राभ्यां खलु वै प्रजाः प्रजायन्ते मित्रावरुणावेव स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मा अहोरात्राभ्यां प्रजां प्रजनयतः छन्दसां वा एष रसो यह्नशा रस इव खलु वै प्रजा छन्दसामेव रसेन रसं प्रजामवं - [] 44 **TS 2.1.7.5** रुन्धे वैश्वदेवीं बहुरूपामा लभेतान्नकामो वैश्वदेवं वा अन्नं ा । विश्वानेव देवान्थ् स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मा अन्नं प्रयच्छन्त्यन्नाद एव भवति छन्दसां वा एष रसो यद्वशा रसं इव खलु वा अन्नं छन्दसामेव रसेन रसमन्नमव रुन्धे वैश्वदेवीं बहरूपामा लभेत ग्रामकामो वैश्वदेवा वै – [ ] 45

ा प्राचित्र विश्वानेव देवान्थ् स्वेन भागधेयेनोप धावित त एवास्मै सजाता विश्वानेव देवान्थ् स्वेन भागधेयेनोप धावित त एवास्मै सजातान् प्र यच्छन्ति ग्राम्येव भवित छन्द्रसां वा एष रसो यद्वशा रस इव खलु वै सजाताः छन्द्रसामेव रसेन रसं सजातानव रुन्धे बार्.हस्पत्य – मुक्षवशमा लभेत ब्रह्मवर्च्सकामो बृहस्पितिमेव स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मिन् ब्रह्मवर्च्स – [ ] 46

प्राति ब्रह्मवर्चस्येव भवित वशं वा एष चरित यदुक्षावश इव खलु वै ब्रह्मवर्चसं वशेनैव वशं ब्रह्मवर्चसमव रुधेरौद्री ्रोहिणीमा लभेताभिचरन् रुद्रमेव स्वेन भागधेयेनोप धावित तस्मा एवैनमा वृश्चित ताजगार्तिमार्च्छित रोहिणी भवित रौद्री होषा देवतया समृद्ध्यै स्पयो यूपो () भवित वज्रो वै स्पयो वज्रमेवास्मै प्र हरित शर्मयं बर्.हिः शृणात्येवैनं वैभीदक इद्ध्मो भिनत्येवैनं ॥ 47

(अभि - खलु - वृष्टिः छन्दसामेव रसेन - प्रजामव - वैश्वदेवा । वै - ब्रह्मवर्चसं - यूप - एकाञ्चि प्रातिश्च) (८७७)

TS 2.1.8.2

वा आदित्यो यतोऽजायत ततो बिल्व उदितष्ट्रथ् सयोन्येव ब्रह्मवर्च्समव रन्धे ब्राह्मणस्पत्यां बभुकणीमा लभेता-भिचरन् वारुणं दशकपालं पुरस्तान्-निर्वपेद्-वरुणेनैव भ्रातृव्यं ग्राहियत्वा ब्रह्मणा स्तृणुते बभुकणी भवत्येतहै ब्रह्मणो रूप् समृद्ध्यै स्प्यो यूपो भवित वज्रो वै स्प्यो वज्रमेवास्मै प्र हरित शरमयं बर्.हिः शृणा – [] 49

TS 2.1.8.3

-त्येवैनं वैभीदक इद्ध्मो भिनत्येवैनं वैष्णवं वामनमा लभेत यं यज्ञो नोपनमेद्-विष्णुर्वे यज्ञो विष्णुमेव स्वेन भाग्धेयेनोप

we decree @ constitute and provide a financial cons

धावति स एवास्मै यूज्ञं प्र यच्छत्युपैनं यूज्ञो नमति वामनो भवति

वैष्णवो होष देवतया समृद्ध्यै त्वाष्ट्रं वड्डबमा लभेत प्रशुकामस्त्वष्टा

वै पर्शूनां मिथुनानां – [ ] 50

TS 2.1.8.4

प्रजनियता त्वष्टारमेव स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मै
प्रान् मिथुनान् प्र जनयित प्रजा हि वा एतस्मिन् प्रश्वः प्रविष्टा
अथैष पुमान्थ्सन् वड्वः साक्षादेव प्रजां प्रशूनव रुन्धे मैत्र७
थेतमा लभेत संग्रामे साँयते सम्यकामो मित्रमेव स्वेन भागधेयेनोप

TS 2.1.8.5

विशालो भवति व्यवसाययत्येवैनं प्राजापत्यं कृष्णमा लभेत वृष्टिकामः प्रजापतिर्वे वृष्ट्या ईशे प्रजापतिमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै पूर्जन्यं वर्षयति कृष्णो भवत्येतहै वृष्ट्यै रूप् रूपेणैव वृष्टिमव रुन्धे शबलो भवति विद्युतमेवास्मै जनियत्वा वर्षयत्यवाशृङ्गो भवति वृष्टिमेवास्मै नि यच्छति ()॥ 52

valence @ marcil com

(असौ – शृणाति – मिथुनानां – नयति – यच्छति) (A8)

TS 2.1.9.1

वरुण ए सुषुवाणमुत्राद्यं नोपानमथ् स एतां वारुणीं कृष्णां विश्वामपञ्चत् ता स्वाये देवताया आलभत् ततो वै तमुत्राद् -यमुपानमद् -यमलमृत्राद्याय सन्तमृत्राद्यं नोपनमेथ् स एतां वारुणीं कृष्णां विशामा लभेत् वरुणमेव स्वेन भाग्धेयेनोप धावति स एवास्मा अत्रं प्र यच्छत्यन्नाद - [ ] 53

TS 2.1.9.2

एव भवति कृष्णा भवति वारुणी होषा देवतया समृद्ध्यै

मैत्र श्रेतमा लभेत वारुणं कृष्णम्पां चौषधीनां च संधावन्नकामो

मैत्रीर्वा ओषधयो वारुणीरापोऽपां च खलु वा ओषधीनां च रस्मुप

जीवामो मित्रावरुणावेव स्वेन भाग्धेयेनोप धावति तावेवास्मा अन्नं

प्रयच्छतोऽन्नाद एव भव – [] 54

TS 2.1.9.3

-त्यपां चौषधीनां च सांधावा लभत उभयस्या-वरुद्ध्यैविशाखो यूपो । । । भवति हे होते देवते समृद्ध्यै मैत्र७ श्वेतमा लभेत वारुणं कृष्णं ज्योगामयावीयन् मैत्रो भवति मित्रेणैवास्मै वरुणं शमयति । यद्-वारुणः साक्षादेवैनं वरुणपाशान् मुञ्चत्युत यदीतासुर्भवति । जीवत्येव देवा वै पृष्टिं नाविन्दन् – [ ] 55

TS 2.1.9.4

तां मिथुने ऽपञ्यन् तस्यां न समराधयन्ता – वश्चिना – वश्चता – मावयोर्वा एषा मैतस्यां वदद्ध्वमिति साश्चिनोरेवाभवद्यः पृष्टिकामः स्याथ् स एतामाश्चिनीं यमीं वज्ञामा लभेताऽश्चिनावेव स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन् पृष्टिं धत्तः पृष्यिति प्रजया पञ्जिभः ॥ 56

TS 2.1.10.1

आश्विनं धूम्रललाममा लभेत यो दुर्ब्राह्मणः सोमं पिपासेद्शिनौ वै देवाना-मसोमपावास्तां तौ पश्चा सोमपीथं प्राप्नुता-मश्चिनावेतस्य देवता यो दुर्ब्राह्मणः सोमं पिपासत्यश्चिनावेव स्वेन भागधेयेनोप धाविततावेवास्मै सोमपीथं प्र यच्छत उपैन ए सोमपीथो नमित यद्-धूम्रो भवित धूम्मिमाण-मेवास्मादप हन्ति ललामो - [ ] 57

vedavms@gmail.com

TS 2.1.10.2

भवति मुखत एवास्मिन् तेजो दधाति वायव्यं गोमृगमा लभेत्

यमजिध्नवा ए समिभिश् सेयुरपूता वा एतं वागृच्छिति

यमजिध्नवा ए समिभिश् सिन्त नैष ग्राम्यः पशुर्नारण्यो यद्–गोमृगो

नेवैष ग्रामे नारण्ये यमजिध्नवा समिभिश् समिभिश् सिन्त वायुर्वे देवानां

पवित्रं वायुमेव स्वेन भाग्धेयेनोप धावति स एवे – [ ] 58

TS 2.1.10.3

—नं पवयित पराची वा एतस्मै व्युच्छन्ती व्युच्छित तमः पाप्मानं

प्रिविशित यस्याश्चिने शस्यमाने सूर्यो ना*ऽऽविर्भविति सौर्यं बहुरूपमा

लभेतामुमेवादित्य चेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मात् तमः

पाप्मानमप हन्ति प्रतीच्यस्मै व्युच्छन्ती व्युच्छत्यप तमः

पाप्मान 🕹 हते ॥ 59

(ललामः – स एव – षट्चत्वारिश्शच्च) (A10)

TS 2.1.11.1

इन्द्रं ँवो विश्वतस्परी > 1, न्द्रं नरो > 2, = 1,

द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रवनः

भरेष्विन्द्रण् सुहवण् हवामहे ऽण्होमुचण् सुकृतं दैव्यं जनं। अग्निं मित्रं वरुण ए सातये भगं द्यावापृथिवी मरुतः स्वस्तये ॥ ममत्तु नः परिज्मा वसर्.हा ममतु वातो अपां वृषण्वान् । शिशीतमिन्द्रापर्वता युवं नस्तन्नो विश्वे वरिवस्यन्तु देवाः ॥ प्रिया वो नाम - [] 60 TS 2.1.11.2 हुवे तुराणां। आ यत् तृपन्मरुतो वावशानाः ॥ श्रियसे कं भानुभिः सं मिमिक्षिरे ते रिश्मिभस्त ऋक्कभिः सुखादयः। ते वाशीमन्त इष्मिणो अभीरवो विद्रे प्रियस्य मारुतस्य धाम्नः ॥ अग्निः प्रथमो वसुभिर्नो अव्याथ् सोमो रुद्रेभिरभि रक्षतु त्मना । इन्द्रो मुरुद्धिर् ऋतुधा कृणोत्वादित्यैर्नो वरुणः स्रण् शिशातु ॥ सं नो देवो वसुभिरग्निः सुं − [] 61

David 00 of 000

```
TS 2.1.11.3
सोमस्तन्भी रुद्रियाभिः।
समिन्द्रो मरुद्धि यीज्ञियैः समादित्यैर्नो वरुणो अजिज्ञिपत् ॥
यथाऽऽदित्या वसुभिः संबभूवुर्मरुद्धी रुद्राः समजानताभि ।
एवा त्रिणामन्न-हणीयमाना विश्वे देवाः समनसो भवन्तु ॥
कुत्रा चिद्यस्य समृतौ रण्वा नरो नृषदने ।
अर्.हन्तश्चिद्-यमिन्धते संजनयन्ति जन्तवः ॥
सं यदिषो वनामहे सं ए हव्या मानुषाणां।
उत द्युम्नस्य शवस - [] 62
TS 2.1.11.4
ऋतस्य रिममा ददे ॥
यज्ञो देवानाम् प्रत्येति सुम्नमादित्यासो भवता मृडयन्तः ।
आ वोऽर्वाची सुमतिर्ववृत्याद ् होश्चिद्या विरवोवित्तराऽसत्॥
निकष्टं घ्नन्त्यन्तितो न दूराद्य आदित्यानां भवति प्रणीतौ ॥
```

```
धारयन्त आदित्यासो जगथ्स्था देवा विश्वस्य भुवनस्य गोपाः।
दीर्घाधियो रक्षमाणा-[] 63
TS 2.1.11.5
ा । । ।
असुर्यमृतावान-श्चयमाना ऋणानि ॥
तिस्रो भूमीर्धारयन् त्री एं रुत द्यून् त्रीणि व्रता विदर्थे अन्तरेषां ।
ऋतेनाऽऽ*दित्या महि वो महित्वं तदर्यमन् वरुण मित्र चारु ॥
त्यानु क्षत्रिया 🗸 अव आदित्यान् याचिषामहे ।
सुमृडीकां ् अभिष्टये ॥
न दक्षिणा विचिकिते न सव्या न प्राचीनमादित्या नोत पश्चा ।
पाक्या चिद्रसवो धीर्या चिद् - [] 64
TS 2.1.11.6
-युष्मानीतो अभयं ज्योतिरश्यां ॥
आदित्यानामवसा नूतनेन सक्षीमिह शर्मणा शन्तमेन।
। । । । । । । अनागास्त्वे अदितित्वे तुरास इमं यूज्ञं दधतु श्रोषमाणाः ॥
इमं मे वरुण श्रुधी हवमद्या च मृडय।
```

 Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :

 ं ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।<

 Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :

 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 <td

द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 2:-। (वायव्यं – प्रमोषीः)

> । ॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

2.1.1 Appendix

<u>2.1.11.1 - न्द्रं नरो</u>>²

इन्द्रं नरों नेमधिता हवन्ते यत्पार्या युनजते धियस्ताः।
इतुरो नृषाता शवसश्चकान आ गोमति व्रजे भजा त्वन्नः॥

(Appearing inTS 1.6.12.1)

द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

 2.1.11.1
 — या वः शर्म
 वः शर्म
 वः शर्म
 वः शर्म
 त्रिधातूनि दाशुषे यच्छताधि ।

 अस्मभ्यं तानि मरुतो वि यन्त रियं नो धत्त वृषणः सुवीरं ॥

 (Appearing in TS 1.5.11.5)

द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रवनः

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

2.2 हितीयकाण्डे हितीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं

TS 2.2.1.1

प्रजापतिः प्रजा असृजत् ताः सृष्टा इन्द्राग्नी अपागूहता ् सोऽचायत् प्रजापतिरिन्द्राग्नी वै मे प्रजा अपाघुक्षतामिति स एतमैन्द्राग्न — मेकादशकपाल – मपश्यत् तं निरवपत् तावस्मै प्रजाः प्रासाधयता — मिन्द्राग्नी वा एतस्य प्रजामप गूहतो योऽलं प्रजायै सन् प्रजां न विन्दत ऐन्द्राग्न – मेकादशकपालं निर्वपत् – प्रजाकाम इन्द्राग्नी – [ ] 1

TS 2.2.1.2

एव स्वेन भागधेयेनोप धावित तावेवास्मै प्रजां प्र साधयतो विन्दते प्रजा-मैन्द्राग्न-मेकादशकपालं निर्वपेथ स्पर्द्धमानः क्षेत्रे वा सजातेषु वेन्द्राग्नी एव स्वेन भागधेयेनोप धावित ताभ्यामेवेन्द्रियं विर्यं भातृव्यस्य वृद्धे वि पाप्मना भ्रातृव्येण जयतेऽप वा

एतस्मादिन्द्रियं वीर्यं क्रामति यः संग्राम-मुपप्रयात्यैन्द्राग्न-मेकादशकपालं नि - [ ] 2

TS 2.2.1.3

-र्वपेथ् संग्राम-मुपप्रयास्यन्निन्द्राग्नी एव स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन्निन्द्रयं वीर्यं धत्तः सहेन्द्रियेण वीर्येणोप प्र याति जयति त्र संग्रामं वि वा एष इन्द्रियेण वीर्येणद्र्ध्यते यः संग्रामं जयत्यैन्द्राग्न-मेकादशकपालं निर्वपेथ् संग्रामं जित्वेन्द्राग्नी एव स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन्निद्रियं वीर्यं – [] 3

TS 2.2.1.4

धत्तो नेन्द्रियेण वीर्येण व्यृद्ध्यतेऽप वा एतस्मादिन्द्रियं वीर्यं क्रामित य एति जनतामैन्द्राग्न-मेकादशकपालं निर्वपे-ज्जनतामेष्यन्निन्द्राग्नी एव स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन्निन्द्रयं वीर्यं धत्तः सहेन्द्रियेण वीर्येण जनतामेति पौष्णं चरुमनु निर्वपेत् पूषा वा इन्द्रियस्य वीर्यस्यानुप्रदाता पूषणमेव - [] 4

TS 2.2.1.5 स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मा इन्द्रियं वीर्यमनु प्रयच्छति क्षैत्रपत्यं चरुं निर्वपे-ज्जनतामागत्येयं वै क्षेत्रस्य पतिरस्यामेव प्रति तिष्ठत्यैन्द्राग्न-मेकादशकपाल-मुपरिष्टा-न्निर्वपेदस्यामेव । । । । । प्रतिष्ठायेन्द्रियं वीर्यमुपरिष्ठा-दात्मन् धत्ते ॥ 5 । (प्रजाकाम इन्द्राग्नी – उपप्रयात्यैन्द्राग्नमेकादशकपालं नि– र्वीर्यं – पूषणमे वै - कान्नचत्वारिश्शच्च) (A1) TS 2.2.2.1 अग्नये पथिकृते पुरोडाश-मष्टाकपालं निर्वपेद्यो दर्.शपूर्णमासयाजी । ॥ ॥ । सन्नमावास्यां वा पौर्णमासीं वाऽतिपादयेत् पथो वा एषोद्ध्यपथेनैति यो दर्.शपूर्णमासयाजी सन्नमावास्यां वा पौर्णमासीं ु। । । । । । । । । । । । वातिपादयत्यग्निमेव पथिकृत ७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनमपथात् पन्थामपि नयत्यनड्वान् दक्षिणा वही होष समृद्ध्या अग्नये व्रतपतये - [ ] 6

TS 2.2.2.2 व्रतपति स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं व्रतमा लंभयति व्रत्यो भवत्यग्नये रक्षोघ्ने पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यण् रक्षाण्सि । । । । । । । । सचेरन्नग्निमेव रक्षोहण ७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्माद्-रक्षा ७ स्यपं हन्ति निशितायां निर्वपे - [] 7 TS 2.2.2.3 -न्निशितायाण् हि रक्षाण्सि प्रेरते संप्रेर्णान्येवैनानि हन्ति परिश्रिते याजयेद्-रक्षसा-मनन्ववचाराय रक्षोघ्नी याज्यानुवाक्ये भवतो रक्षसा७ स्तृत्या अग्नये रुद्रवते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेदभिचरन्नेषा वा अस्य घोरा तनूर्यद् - रुद्रस्तस्मा एवैनमावृश्चित ताजगार्ति-मार्च्छत्यग्नये सुरभिमते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यस्य गावो वा पुरुषा – [] 8 TS 2.2.2.4 वा प्रमीयेरन् यो वा बिभीयादेषा वा अस्य भेषज्या तन्र्यथ् सुरभिमतीतयैवास्मै भेषजं करोति सुरभिमते भवति पूतीगन्धस्या-

TS 2.2.2.5

-मभि वा एष एतानुच्यित येषां पूर्वापरा अन्वञ्चः प्रमीयन्ते

पुरुषाहु तिर्द्यस्य प्रियतमाग्नये क्षामवते पुरोडाशमष्टाकपालं

निर्वपेद्-भागधेयेनैवैन ए शमयित नेषां पुराऽऽ श्युषोपरः प्रमीयतेऽभि

वा एष एतस्य गृहानुच्यित यस्य गृहान् दहत्यग्नये क्षामवते

पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्-भागधेयेनैवैन ए शमयित ना ()
स्यापरं गृहान् दहति ॥ 10

(व्रतपतये - निशितायां निर्वपेत् - पुरुषाः - संग्रामं - न -

TS 2.2.3.1

चत्वारे च) (A2)

vadavena @ email aana Para 44 af 200

कामो नमत्यग्नये य विष्ठाय पुरोडाशम्ष्ठाकपालं निर्वपेथ् स्पर्धमानः
। । । । ।
क्षेत्रे वा सजातेषु वाऽग्निमेव यविष्ठ् स्वेन भाग्धेयेनोप धावित्
। ।
तेनैवेन्द्रियं वीर्यं भ्रातृव्यस्य – [] 11

TS 2.2.3.2

युवते विपाप्मना भ्रातृत्येण जयतेऽग्नये यविष्ठाय पुरोडाशम्ष्ठाकपालं निर्वपेदिभिचर्यमाणो ऽग्निमेव यविष्ठ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्माद्-रक्षा एसि यवयति नैन-मिभचरन्थ स्तृणुतेऽग्नय आयुष्मते पुरोडाशमृष्ठाकपालं निर्वपेद्यः कामयेत सर्वमायुरिया-मित्यग्नि- मेवाऽऽ*युष्मन्त स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मि – [] 12

_____

TS 2.2.3.4 । । । -मष्टाकपालं निर्वपेत् तेजस्कामोऽग्निमेव तेजस्वन्त⊌ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन् तेजो दधाति तेजस्व्येव । । । । । । । भवत्यग्नये साहन्त्याय पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेथ् सीक्षमाणो सीक्षते ॥ 14 (भ्रातृव्यस्या –स्मिन् – तेजस्वते पुरोडश – मष्टात्रिण्शच्च) (A3) TS 2.2.4.1 । । । स्यामित्यग्नि–मेवा–न्नवन्त ७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनमन्नवन्तं करोत्यन्नवानेव भवत्यग्नयेऽन्नादाय पुरोडाशमष्टाकपालं ा निर्वपेद्यः कामयेतान्नादः स्यामित्यग्नि–मेवान्नाद७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनमन्नादं करोत्यन्नाद – [] 15

TS 2.2.4.2 एव भवत्यग्नयेऽन्नपतये पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यःकामयेतान्नपतिः स्यामित्यग्नि-मेवान्नपति स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनमन्नपतिं करोत्यन्नपतिरेव भवत्यग्नये पवमानाय पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेदग्नये पावकायाग्नये शुचये ज्योगामयावी यदग्नये पवमानाय निर्वपति प्राणमेवास्मिन् तेन दधाति यदग्नये - [ ] 16 TS 2.2.4.3 पावकाय वाचमेवास्मिन् तेन दधाति यदग्नये शुचय आयुरेवास्मिन् तेन दधात्युत यदीतासुर्भवति जीवत्येवैतामेव निर्वपेच्यक्षुष्कामो यदग्नये पवमानाय निर्वपति प्राणमेवास्मिन् तेन दधाति यदग्नये पावकाय वाचमेवास्मिन् तेन दधाति यदग्नये शुचये चक्षुरेवास्मिन् तेन दथा - [ ] **17** TS 2.2.4.4 -त्युत यद्यन्थो भवति प्रैव पञ्यत्यग्नये पुत्रवते पुरोडाञ्चामष्टाकपालं निर्वपेदिन्द्राय पुत्रिणे पुरोडाशमेकादशकपालं प्रजाकामोऽग्निरेवास्मै

_____

प्रजांप्रजनयति वृद्धामिन्द्रः प्र यच्छत्यग्नये रस्नवतेऽजक्षीरे चरुं

निर्वपेद्यः कामयेत रसंवान्थ्-स्यामित्यग्निमेव रसंवन्त । स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैन ए रसंवन्तं करोति - [] 18 TS 2.2.4.5 रसवानेव भवत्यजक्षीरे भवत्याग्नेयी वा एषा यदजा साक्षादेव ा । । । । । । । । रसमव रुन्धेऽग्नये वसुमते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यः कामयेत वसुमान्थ्-स्यामित्यग्नि-मेव वसुमन्त्र स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं वसुमन्तं करोति वसुमानेव भवत्यग्नये वाजसृते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेथ् संग्रामे सं यते वाजं – [] 19 **TS 2.2.4.6** वा एष सिसीर्.षति यः संग्रामं जिगीषत्यग्निः खलु वै देवानां ँवाजसृदग्निमेव वाजसृत स्वेन भागधेयेनोप धावति धावति वाज ए हन्ति वृत्रं जयति त ए संग्राममधो अग्निरिव न प्रतिधृषे भवत्यग्नयेऽग्निवते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्-यस्याग्ना-विग्नि मभ्युद्धरेयु - निर्दिष्टभागो वा एतयोरन्योऽनिर्दिष्टभागोऽन्यस्तौ संभवन्तौ यजमान - [] 20

vedavms@gmail.com

भागधेयेनैवैनौ शमयति नाऽऽ*र्तिमार्च्छति यजमानोऽग्नये ज्योतिष्मते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्-यस्या-ग्निरुद्धृतोऽहुते-ऽग्निहोत्र उद्वाये दपर आदीप्यानूद्धृत्य इत्याहुस्तत् तथा न कार्यः यद्– । । । । भागधेयमभि पूर्व उद्धियते किमपरोऽभ्यु – [ ] 21 TS 2.2.4.8 -द्धियेतेति तान्येवा वक्षाणानि सन्निधाय मन्थेदितः प्रथमं जज्ञे अग्निः स्वाद्योनेरधि जातवेदाः । । । । । । स गायत्रिया त्रिष्ट्रभा जगत्या देवेभ्यो हव्यं वहतु प्रजानन्निति छन्दोभिरेवैन स्वाद्योनेः प्रजनयत्येष वा व सोऽग्निरित्याह ा । ज्योतिस्त्वा अस्य परापतितमिति यदग्नये ज्योतिष्मते निर्वपति यदेवास्य () ज्योतिः परापतितं तदेवाव रुन्धे ॥ 22 (करोत्यन्नादो – दधाति यदग्नये – शुचये चक्षुरेवास्मिन् तेन दधाति -करोति - वाजं -ँयजमान - मु - देवास्य - षट्च) (A4)

______

वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेद्-वारुणं चरुं दिधक्राव्णणे चरुमभिशस्यमानो यद्-वैश्वानरो द्वादशकपालो भवति संवथ्सरो वा ण । । । । । । । । । अग्नि वैश्वानरः संवध्सरेणैवैन७ स्वदयत्यप पापं वर्ण७ हते वारुणेनैवैनं वरुणपाशान् मुञ्चित दिधिक्राव्ण्णा पुनाति हिरण्यं वित्रं वै हिरण्यं पुनात्येवैनमाद्य-मस्यात्रं भवत्येतामेव । निर्वपेत् प्रजाकामः संवथ्सरो – [ ] 23

TS 2.2.5.2

वा एतस्या शान्तो योनिं प्रजायै पशूनां निर्दहित योऽलं प्रजायै सन् प्रजां न विन्दते यद्–वैश्वानरो द्वादशकपालो भवति संवथ्सरो वा अग्नि वैश्वानरः सँवथ्सरमेव भागधेयेन रामयति सोऽस्मै शान्तः स्वाद्योनेः प्रजां प्रजनयति वारुणेनैवैनं वरुणपाञान् मुञ्चति दिधिक्राव्ण्णा पुनाति हिरण्यं दिक्षिणा पवित्रं वै हिरण्यं पुनात्येवैनं - [ ] 24

निवंदित प्रजां वैश्वान् द्वादशकपालं निर्वपेत् पुत्रे जातेयदृष्टाकपालो भवित गायित्रयैवैनं ब्रह्मवर्चसेन पुनाति यन्नवकपाल-स्त्रिवृतैवास्मिन् तेजो दधाति यद्-दशकपालो विराजैवास्मिन्नन्नाद्यं दधाति यद्-द्वादशकपालो विराजैवास्मिन्नन्नाद्यं दधाति यद्-द्वादशकपालो जगत्यैवास्मिन् पशून् दधाति यस्मिन् जात एतामिष्टिं निर्वपति पूत- [ ] 25

TS 2.2.5.4

एव तेजस्व्यन्नाद इन्द्रियावी पशुमान् भवत्यव वा एष

एव तेजस्व्यन्नाद इन्द्रियावी पशुमान् भवत्यव वा एष

स्वर्गाल्लोकाच्छिद्यते यो दर् शपूर्णमासयाजी सन्नमावास्यां वा

पौर्णमासीं वातिपादयति सुवर्गाय हि लोकाय दर शपूर्णमासा

विज्येते वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेदमावास्यां वा पौर्णमासीं

वाऽतिपाद्य संवथ्सरो वा अग्नि वैश्वानरः संवथ्सरमेव प्रीणात्यथो

संवथ्सरमेवास्मा उप दथाति सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्या—[] 26

_____

TS 2.2.5.5 अथो देवता एवान्वारभ्य सुवर्गं लोकमेति वीरहा वा एष देवानां ्॥ । । । । । । । । । । । । । योऽग्नि-मुद्रास्यते न वा एतस्य ब्राह्मणा ऋतायवः पुराऽन्नमक्षन्ना-ग्नेयमष्टाकपालं निर्वपेद्-वैश्वानरं द्वादशकपाल-मग्निमुद्वासयिष्यन् यदष्टाकपालो भवत्यष्टाक्षरा गायत्रीगायत्रो ऽग्निर्यावानेवाग्निस्तस्मा ा । । । । । आतिथ्यं करोत्यथो यथा जनं यतेऽवसं करोति तादृ – [ ] **27** TS 2.2.5.6 -गेव तद्-द्वादशकपालो वैश्वानरो भवति द्वादश मासाः संवथ्सरः संवथ्सरः खलु वा अग्नेर्योनिः स्वामेवैनं योनिं गमय-त्याद्यमस्यान्नं भवति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेन्मारुत ए सप्तकपालं ग्रामकाम अाहवनीये वैश्वानरमधि श्रयति गार्.हपत्ये मारुतं पापवस्यसस्य विधृत्यै द्वादशकपालो वैश्वानरो भवति द्वादश मासाः संवथ्सरः . संवथ्सरेणैवास्मै सजाता ७ श्र्यावयति मारुतो भवति – [] 28

vadavena @ masil sam

TS 2.2.5.7

मरुतो वै देवानां विशो देविविशेनैवास्मै मनुष्य विशमव रुन्धे

सप्तकपालो भवित सप्त गणा वै मरुतो गणश एवास्मै सजातानव

रुन्धे उनूच्यमान आ सादयित विशमेवास्मा अनुवर्त्मानं करोति ॥ 29

(प्रजाकामः सँवथ्सरः – पुनात्येवैनं – पूतः – समष्ट्यै –

तादृङ् – मारुतो भव – त्येकाश त्रि श्रुंशच्य) (A5)

TS 2.2.6.1

आदित्यं चरुं निर्वपेथ् संग्राम-मुपप्रयास्यित्वयं ँवा अदितिरस्यामेव
पूर्वे प्रतितिष्ठन्ति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेदायतनं गृत्वासं वथ्सरो
वा अग्नि वैश्वानरः सं वथ्सरः खलु वै देवाना—मायतनमेतस्माद्वा
आयतनाद्—देवा असुरानजयन्. यद्—वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपिति
देवानामेवायतने यतते जयित त्र संग्राममेतिस्मन् वा
एतौ मृजाते — [ ] 30

TS 2.2.6.2

यो विद्विषाणयोरत्नमति वैश्वान्रं द्वादशकपालं निर्वपेद्-विद्विषाणयोरत्नं । । । । । । । जग्ध्वा संवथ्सरो वा अग्नि-वैश्वान्रः संवथ्सर स्वदितमेवाति

नास्मिन् मृजाते साँवथ्सराय वा एतौ सममाते यौ सममाते तयोर्यः पूर्वोऽभिदृह्यति तं वरुणो गृह्णाति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेथ् सममानयोः पूर्वोऽभिदृह्य सँवथ्सरो वा अग्निवैश्वानरः । सँवथ्सरमेवाऽऽ*प्त्वा निर्वरुणं – [ ] 31

TS 2.2.6.3

परस्तादभि दृह्यति नैनं वरुणो गृह्णात्याव्यं वा एष प्रति गृह्णाति योऽविं प्रतिगृह्णाति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेदविं प्रतिगृह्य नाऽऽ*व्यं प्रतिगृह्णात्यात्मनो वा एष मात्रामाप्नोति य उभयादत् प्रतिगृह्णात्यश्चं वा पुरुषं वा वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेदुभयादत् – [ ] 32

TS 2.2.6.4

प्रतिगृह्य संवथ्सरो वा अग्निवैश्वानरः संवथ्सर-स्वदितमेव । । प्रति गृह्णाति नात्मनो मात्रामाप्नोति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेथ्-सनिमेष्यन्थ्-संवथ्सरो वा अग्निवैश्वानरो यदा खलु वै संवथ्सरं

TS 2.2.6.5

प्रयुज्य न विमुञ्चत्यप्रतिष्ठानो वै स भवत्येतमेव वैश्वानरं पुनरागत्य निर्विपद्यमेव प्रयुङ्के तं भागधेयेन वि मुञ्चित प्रतिष्ठित्यै यया रज्वोत्तमां गामाजेत् तां भ्रातृव्याय प्र हिणुयान्निर्ऋतिमेवास्मै प्र हिणोति ॥ 34 (मृजाते – निर्वरुणं – वपेदुभयादद – यो वै संविध्सर्ण् – षट्त्रिण्ञाच्च) (A6)

TS 2.2.7.1

पेन्द्रं चरुं निर्विपेत् पशुकाम ऐन्द्रा वै पशव इन्द्रमेव स्वेन
भागधेयेनोप धावति स एवास्मै पशून् प्रयच्छति पशुमानेव भवति

चरुर्भविति स्वादेवास्मै योनेः पशून् प्रजनयतीन्द्रायेन्द्रियावते

पुरोडाश्मेकादशकपालं निर्विपेत् पशुकाम इन्द्रियं वै पशव

इन्द्रमेवेन्द्रियावन्त्
स्वेन भागधेयेनोप धावति स – [ ] 35

TS 2.2.7.2 एवास्मा इन्द्रियं पशून् प्रयच्छति पशुमानेव भवतीन्द्राय-धर्मवते पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्-ब्रह्मवर्चसकामो ब्रह्मवर्चसं वै घर्म इन्द्रमेव घर्मवन्त स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं द्धाति ब्रह्मवर्चस्येव भवतीन्द्रायार्कवते पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेदन्नकामोऽर्को वै देवानामन्नमिन्द्रमेवार्कवन्त < स्वेन भागधेयेनो – [ ] 36 TS 2.2.7.3 -प धावति स एवास्मा अन्नं प्रयच्छत्यन्नाद एव भवतीन्द्राय घर्मवते पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेदिन्द्राये–न्द्रियावत इन्द्रायाऽर्कवते भूतिकामो यदिन्द्राय घर्मवते निर्वपति शिर एवास्य तेन करोति यदिन्द्रायेन्द्रियावत आत्मानमेवास्य तेन करोतियदिन्द्रायाऽर्कवते भूत एवान्नाद्ये प्रतितिष्ठति भवत्येवेन्द्राया – [ ] 37 TS 2.2.7.4 -ऽ्र होमुचे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्यः पाप्मना गृहीतः स्यात् पाप्मा वा अण्ह इन्द्रमेवाऽण् होमुच स्वेन भागधेयेनोप धावति स

Danie 50 of 200

एवैनं पाप्मनोऽ्हसो मुञ्चतीन्द्राय वैमृधाय पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्यं मृधोऽभि प्रवेपेरन्-राष्ट्राणि वाऽभि समियुरिन्द्रमेव वैमृध्थ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मान्मृधो – [] 38

TS 2.2.7.5

ऽप हन्तीन्द्राय त्रात्रे पुरोडाश्मेकादशकपालं निर्विपेद्-बद्धो वा परियतो वेन्द्रमेव त्रातार् स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवैनं त्रायत इन्द्रायार्काश्चमेधवते पुरोडाश्मेकादशकपालं निर्विपेद्यं महायज्ञो नोपनमेदेते वै महायज्ञस्यान्त्ये तनू यदक्रिश्मेधाविन्द्रमेवार्काश्चमेध-वन्त स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मा () अन्ततो महायज्ञं च्यावयत्युपैनं महायज्ञो नमित ॥ 39

(इन्द्रियावन्त ७ स्वेन भागधेयेनोप धावति सी – ऽर्कवन्त ७ स्वेन भागधेयेनै – वेन्द्राया – स्मान् मृधो – ऽस्मै – सप्त च) (A7)

TS 2.2.8.1

इन्द्रायान्वृजवे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद् ग्रामकाम् । । । । । इन्द्रमेवान्वृजु स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै

we down a @gmail oam Paga F4 of 200

सजाताननुकान् करोति ग्राम्येव भवतीन्द्राण्यै चरुं निर्विपेद्यस्य सेनाऽस्र ्शितेव स्यादिन्द्राणी वै सेनायै देवतेन्द्राणीमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति सैवास्य सेना र स्थिति व स्यादि व सेवार्थ सेना व स्थिति व स्वेन व स्वेन व सेवार्थ सेना र स्थिति व सेवार्थ सेना र स्थिति व स्वेन व सेवार्थ सेना र सेवार्थ सेवार

TS 2.2.8.2

-द्ध्मे सं नहोद्-गौ-र्यत्राधिष्कन्नान्यमेहत् ततो बल्बजा उदितष्टन् ग्वामेवैनं न्यायमिपनीय गा वेदयतीन्द्राय मन्युमते मनस्वते पुरोडाश्मेकादशकपालं निर्वपेथ् संग्रामे सं यत्त इन्द्रियेण वै मन्युना मनसा संग्रामं जयतीन्द्रमेव मन्युमन्तं मनस्वन्त स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मिन्निन्द्रियं मन्युं मनो दधाित जयति त्ं – [] 41

TS 2.2.8.3

संग्राममेतामेव निर्वपेद्यो हतमनाः स्वयं पाप इव स्यादेतानि हि वा एतस्मा दपक्रान्तान्यथैष हतमनाः स्वयं पाप इन्द्रमेव । । । । मन्युमन्तं मनस्वन्त् ७ स्वेन भाग्धेयेनोप धावति स एवास्मिन्निन्द्रियं

vadavima @ marail sam

मन्युं मनो दधाति न हतमनाः स्वयं पापो भवतीन्द्राय दात्रे । । । । । । पुरोडाश्मेकादशकपालं निर्वपेद्यः कामयेत दानकामा

मे प्रजाः स्यु – [ ] 42

TS 2.2.8.4

TS 2.2.8.5

प्रिक्डियमानो वेन्द्रमेव सुत्रामाण् स्वेन भाग्धेयेनोप धावित

स एवैनं त्रायते ऽनपरुद्ध्यो भवतीन्द्रो वै सदृङ् देवताभिरासीथ्

स न व्यावृतमगच्छथ् स प्रजापितमुपाधावत् तस्मा

प्तमैन्द्रमेकादशकपालं निरवपत् तेनै-वास्मिन्निन्द्रियमदधा-

च्छक्वरी याज्यानुवाक्ये अकरोद्-वज्रो वै शक्वरी स एनं ँवज्रो भूत्या ऐन्ध - [ ] **44 TS 2.2.8.6** सोऽभवथ् सोऽबिभेद्-भूतः प्रमा धक्ष्यतीति स प्रजापतिं पुनरुपाधावथ् स प्रजापतिः शक्वर्या अधि रेवतीं निरमिमीत शान्त्या अप्रदाहाय योऽलं श्रियै सन्थ्-सदृङ्ख्समानैः स्यात् तस्मा एतमैन्द्रमेकादशकपालं निर्वपेदिन्द्रमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन्निन्द्रयं दधाति रेवती पुरोऽनुवाक्या भवति () शान्त्या अप्रदाहाय शक्वरी याज्या वज्रो वै शक्वरीस एनं ँवज्रो भूत्या इन्धे भवत्येव ॥ **45** (अपि – तक्ष – स्यु – वै – न्ध – भवति – चतुर्दश च) (४८) TS 2.2.9.1 आग्ना-वैष्णव-मेकादशकपालं निर्वपेदभिचरन्थ्-सरस्वत्याज्य भागा स्याद्-बार्.हस्पत् यश्चरुर्यदाग्ना-वैष्णव एकादशकपालो भवत्यग्निः सर्वा देवता विष्णुर्यज्ञो देवताभिश्चैवैनं यज्ञेन चाभि

चरतिसरस्वत्याज्यभागा भवति वाग्वै सरस्वती वाचैवैनमभि चरति बार्.हस्पत्यश्चरु भविति ब्रह्म वै देवानां बृहस्पति ब्रह्मणैवैनमभि . चरति - [ ] 46

TS 2.2.9.2

प्रति वै परस्तादभिचरन्तमभि चरन्ति द्वेद्वे पुरोऽनुवाक्ये कुर्यादति प्रयुक्त्या एतयैव यजेताभि चर्यमाणो देवताभिरेव देवताः प्रतिचरति यज्ञेन यज्ञं वाचा वाचं ब्रह्मणा ब्रह्म स देवताश्चैव यज्ञं च मद्ध्यतो व्यवसर्पति तस्य न कुतश्चनोपाव्याधो भवति नैनमभिचरन्-थ्स्तृणुत आग्नावैष्णव-मेकादशकपालं निर्वपेद्यं यज्ञो नो - [] 47

TS 2.2.9.3

-पनमेदग्निः सर्वा देवता विष्णुर्यज्ञोऽग्निं चैव विष्णुं च स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मै यज्ञं प्रयच्छत उपैनं यज्ञो नमत्याग्ना – वैष्णवं घृते चरुं निर्वपेच्चक्षुष्कामोऽग्नेर्वे चक्षुषा मनुष्या धावति तावेवा - [ ] 48

TS 2.2.9.4 -ऽस्मिन् चक्षुद्र्धत्तश्चक्षुष्मानेव भवति धेन्वै वा एतद्-रेतो यदाज्य-मनडुह-स्तण्डुला मिथुनादेवास्मै चक्षुः प्रजनयति घृते भवति तेजो वै घृतं तेजश्रक्षु-स्तेजसैवास्मै तेजश्रक्षुरव रुन्ध इन्द्रियं वै वीर्यं वृङ्के भ्रातृव्यो यजमानोऽयजमानस्या-्ष्वरकल्पां प्रति निर्वपेद्-भ्रातृव्ये यजमाने नास्येन्द्रियं – [ ] 49 TS 2.2.9.5 वीर्यं वृङ्के पुरावाचः प्रविदतो-र्निर्वपेद्यावत्येव वाक् तामप्रोदितां भातृव्यस्य वृङ्के तामस्य वाचं प्रवदन्तीमन्या वाचोऽनु प्रवदन्ति ता । । । इन्द्रियं वीर्यं यजमाने दधत्याग्ना वैष्णव-मष्टाकपालं निर्वपेत् प्रातः सवनस्याऽऽ* काले सरस्वत्याज्यभागा स्याद् बार्.हस्पत्यश्चरु-र्यद्रष्टाकपालो भवत्यष्टाक्षरा गायत्री गायत्रं प्रांतः सवनं प्रांतः ॥ सवनमेव तेनाप्नो — [ ] **50** TS 2.2.9.6 –त्याग्नावैष्णव–मेकादशकपालं निर्वपेन्माद्ध्यन्दिनस्य सर्वनस्याऽऽ *काले सरस्वत्याज्यभागा स्याद् बार्.हस्पत्य-श्चरु र्यदेकादशकपालो

भवत्येकादशाक्षरा त्रिष्टुप् त्रैष्टुभं माद्ध्यन्दिन ए सवनं माद्ध्यंदिनमेव सवनं तेनाऽऽ*प्नोत्याग्नावैष्णवं द्वादशकपालं निर्वपेत् तृतीयसवनस्याऽऽ*काले सरस्वत्याज्यभागा स्याद् बार्.हस्पत्यश्चरुर्यद् ा । । । । । । । । द्वादशकपालो भवति द्वादशाक्षरा जगती जागतं तृतीयसवनं तृतीय सवनमेव तेनाऽऽप्नोति देवताभिरेव देवताः – [ ] 51 TS 2.2.9.7 । । । । । । । प्रितिचरित यज्ञेन यज्ञं ँवाचा वाचं ब्रह्मणा ब्रह्म कपालैरेव छन्दा ७स्या प्नोति पुरोडाशैः सवनानि मैत्रावरुणमेककपालं निर्वपेद्-वशायै का ले यैवासौ भ्रातृव्यस्य वशाऽनूबन्ध्या सो एवैषैतस्यैककपालो भवति न हि कपालैः पशुमर्.हत्याप्तुं ॥ 52 (ब्रह्मणैवैनमभि चरति – यज्ञो न – तावेवा – उस्येन्द्रिय – ॥ ॥ । माप्नोति –देवताः – सप्तत्रिण्शच्च) (A9) TS 2.2.10.1

नित्यो न व्यरोचत तस्मै देवाः प्रायश्चितिमैच्छन् तस्मा एत्र ए असावादित्यो न व्यरोचत तस्मै देवाः प्रायश्चितिमैच्छन् तस्मा एत ए । । । । । सोमारौद्रं चुरुं निरवपन् तेनैवास्मिन् रुचमदधुर्यो ब्रह्मवर्चसकामः स्यात् तस्मा एत ए सोमारौद्रं चरुं निर्वपेथ् सोमं चैव रुद्रं च स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं धत्तो ब्रह्मवर्चस्येव भवति तिष्यापूर्णमासे निर्वपेद् – रुद्रो – [] 53

TS 2.2.10.2

वै तिष्यः सोमः पूर्णमासः साक्षादेव ब्रह्मवर्चसमव रुन्धे परिश्रिते याजयति ब्रह्मवर्चसस्य परिगृहीत्यै श्वेतायै श्वेतवथ्सायै दुग्धं मिथितमाज्यं भवत्याज्यं प्रोक्षणमाज्येन मार्जयन्ते यावदेव ब्रह्मवर्चसं तथ् सर्वं करोत्यति ब्रह्मवर्चसं क्रियत इत्याहुरीश्वरो दुश्चर्मा भवितोरिति मानवी ऋचौ धाय्ये कुर्याद्-यद्दै किञ्च मनुखदत्-तद्-. भेषजं - [ ] 54

TS 2.2.10.3

भेषजमेवास्मै करोति यदि बिभीयाद्-दुश्चर्मा भविष्यामीति सोमापौष्णं चरुं निर्वपेथ् सौम्यो वै देवतया पुरुषः पौष्णाः पश्वः स्वयै वास्मै देवतया पशुभिस्त्वचं करोति न दुश्चर्मा भवति सोमारौद्रं

प्रजाल् सोमारौद्रं चरुं निर्वपेदिभिचरन् –थ्सौम्यो वै देवतया पुरुष एष मुद्रो यदिग्नः स्वाया एवैनं देवतायै निष्क्रीय रुद्रायापि दधाति वाजगार्तिमार्च्छति सोमारौद्रं चरुं निर्वपे – ज्ज्योगामयावी सोमं वा एतस्य रसो गच्छत्यग्निल् शरीरं यस्य ज्योगामयित सोमादेवास्य रसं निष्क्रीणात्यग्नेः शरीरमुत यदी – [ ] 56

TS 2.2.10.5

-तासु र्भवित जीवत्येव सोमारुद्रयोर्वा एतं ग्रसित्र होता
निष्किदित स ईश्वर आर्तिमार्तो -रनड्वान् होत्रा देयो विहुर्वा
अन्ड्वान् विहुर्होता विहुनेव विहुमात्मान स्पृणोति सोमारौद्रं
चरुं निर्विपेद्यः कामयेत स्वेऽस्मा आयतने भ्रातृत्यं जनयेयमिति वेदिं
परिगृह्याद्र्धमुद्धन्यादद्धं नाधं बर्.हिषः स्तृणीयाद्धं ()

नाद्र्ध-मिद्ध्मस्याभ्या-द्रद्ध्या-द्रद्धं न स्व एवास्मा आयतने । भ्रातृव्यं जनयति ॥ **57** (रुद्रो - भेषजं - विन्द्रते- यदि -। स्तृणीयादर्धं - द्वादश च) (A10)

TS 2.2.11.1

ऐन्द्रमेकादशकपालं निर्विपेन्मारुत्र सप्तकपालं ग्रामकाम् इन्द्रं चैव

मरुत्र स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मै सजातान् प्रयच्छन्ति

ग्राम्येव भवत्याहवनीय ऐन्द्रमधि श्रयति गार्.हपत्ये मारुतं

पापवस्यसस्य विधृत्यै सप्तकपालो मारुतो भवति सप्तगणा वै

मरुतोगणश एवास्मै सजातानव रुन्धेऽनूच्यमान् आ सादयति

विश्मेवा – [] 58

TS 2.2.11.2

vedavms@gmail.com

ब्रूयादिन्द्रं यजेति स्व एवैभ्यो भागधेये समदं दधाति वितृ ए हाणास्तिष्ठन्त्ये तामेव – [ ] 59

TS 2.2.11.3

भागधेयेनैवैनान् यथायथं कल्पयति कल्पन्त एवैन्द्र-मेकादशकपालं ा । निर्विपेद्–वैश्वदेवं द्वादशकपालं ग्रामकाम इन्द्रं चैव विश्वा⊌श्च देवान्थ्-स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मै सजातान् प्रयच्छन्ति ग्राम्येव भवत्यैन्द्रस्यावदाय वैश्वदेवस्याव

द्येदथैन्द्रस्यो - [ ] 60

TS 2.2.11.4

-परिष्टादिन्द्रियेणैवास्मा उभयतः सजातान् परि गृह्णात्युपाधाय्य पूर्वयं ा । । । । । । । । वासो दक्षिणा सजातानामुपहित्यै पृश्चिनयै दुग्धे प्रैयङ्गवं चरुं प्रियङ्गवो मारुताः खलु वै देवतया सजाता मरुत एव स्वेन

TS 2.2.11.5

भवतः प्रियमेवैन ए समानानां करोति द्विपदा पुरोऽनुवाक्या भवति द्विपद एवाव रुन्धे चतुष्पदा याज्या चतुष्पद एव पुरानव रुन्धे देवासुराः संयत्ता आसन् ते देवा मिथो विप्रिया आसन् ते (1) प्रजापतिमुपाधावत् त — [ ] 62

TS 2.2.11.6

-मेतया संज्ञान्याऽयाजयदग्नये वसुमते पुरोडाशम्ष्राकपालं
निरवपथ् सोमाय रुद्रवते चरुमिन्द्राय मुरुत्वते पुरोडाश –
मेकादशकपालं वरुणायाऽऽ*दित्यवते चरुं ततो वा इन्द्रं देवा

प्रेष्ठ्यायाभि समजानत यः समानैर्मिथो विप्रियः स्यात् तमेतया
संज्ञान्या याजयेदग्नये वसुमते पुरोडाशमृष्टाकपालं निर्वपेथ् सोमाय

wedowno@gmeil.com Poge CE of 200

रद्रवते चरुमिन्द्राय मरुत्वते पुरोडाशमेकादशकपालं वरुणाया () ा । । । ऽऽ*दित्यवते चरुमिन्द्रमेवैनं भूतं ज्यैष्ठ्याय समाना अभि सं जानते वसिष्ठः समानानां भवति ॥ 63 । (विशमेव – तिष्ठन्त्येतामे – वाथैन्द्रस्य – याज्यानुवाक्ये – तं – ् । वरुणाय –चतुर्दश च) (A11) **TS 2.2.12.1** हिरण्यगर्भ > 1, आपो ह यत् > 2, प्रजापते > 3 ॥ स वेद पुत्रः पितरण् स मातरण् स सूनुर्भुवथ् स भुवत् पुनर्मघः। स द्यामौर्णोदन्तरिक्ष ए स सुवः स विश्वा भुवो अभवथ् स आ*ऽभवत् ॥ उदु त्यं >⁴, चित्रं >⁵ ॥ । । ॥ । ॥ । ॥ । ॥ स प्रत्नवन्नवीयसाऽ*ग्ने द्युम्नेन साँयता । बृहत् ततन्थ भानुना ॥ । । । नि काव्या वेधसः शश्वतस्कर्.हस्ते दधानो – [] 64

vedavms@gmail.com

Page 66 of 208

```
TS 2.2.12.2
।
नर्या पुरूणि ।
अग्निर्भुवद्रयिपती रयीणा एं सन्ना चक्राणो अमृतानि विश्वा ॥
हिरण्यपाणिमूतये सवितारमुप ह्वये ।
। ।
स चेत्ता देवता पदं॥
वाममद्य सवितर्वाममु श्रो दिवेदिवे वाममस्मभ्य 🗸 सावीः ।
वामस्य हि क्षयस्य देव भूरेरया धिया वामभाजः स्याम ॥
बडित्था पर्वतानां खिद्रं बिभर्.षि पृथिवि ।
प्रया भूमि प्रवत्वति महा जिनोषि – [] 65
TS 2.2.12.3
महिनि॥
स्तोमासस्त्वा विचारिणि प्रतिष्टोभन्त्यकुभिः।
प्रया वाजं न हेषन्तं पेरुमस्यस्यर्जुनि ॥
ऋदूदरेण संख्या सचेय यो मा न रिष्येद्धर्यश्च पीतः।
ा । । । अयं ँयः सोमो न्यधाय्यस्मे तस्मा इन्द्रं प्रतिरमेम्यच्छ ॥
```

आपान्तमन्युस्तृपल-प्रभर्मा धुनिः शिमी वाञ्छरुमा ए ऋजीषी। सोमो विश्वान्यतसा वनानि नार्वागिन्द्रं प्रतिमानानि देभुः॥ प्र – [] 66

TS 2.2.12.4

सुवानः सोम ऋतयुश्चिकेतेन्द्राय ब्रह्म जमदिग्निरर्चत्र् ।
वृषा यन्ताऽिस शवसस्तुरस्यान्तर्यच्छ गृणते धर्त्रं दृ्ष्ह ॥
वृषा यन्ताऽिस शवसस्तुरस्यान्तर्यच्छ गृणते धर्त्रं दृ्ष्ह ॥
स्वाधस्ते मदं च शुष्मयं च ब्रह्म नरो ब्रह्मकृतः सपर्यत्र् ।
अर्को वा यत् तुरते सोमचक्षास्तत्रेदिन्द्रो दधते पृथ्सु तुर्यां ॥
वषट् ते विष्णवास आ कृणोिम तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट हृव्यं । 67

TS 2.2.12.5

वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥
प्र तत् ते अद्य शिपिविष्ट नामाऽर्यः श्र्ण्ं सामि वयुनानि विद्वान् ।
तन्त्वा गृणामि तवस्मतवीयान् क्षयन्तमस्य रजसः पराके ॥
किमित् ते विष्णो परिचक्ष्यं भूत् प्र यद्ववक्षे शिपिविष्टो अस्मि ।
मा वर्षो अस्मदप गूह एतद्यदन्यरूपः सिम्थे बभूथ ॥ 68

vedavms@gmail.com

```
TS 2.2.12.6
अग्ने दा दाशुषे रियं वीरवन्तं परीणसं।
शिशीहि नः सूनुमतः ॥
दा नो अग्ने शतिनो दाः सहस्रिणो दुरो न वाज ॥ श्रुत्या अपा वृधि ।
प्राची द्यावापृथिवी ब्रह्मणा कृधि सुवर्ण शुक्रमुषसो वि दिद्युतुः ॥
अग्निर्दा द्रविणं वीरपेशा अग्निर् ऋषिं यः सहस्रा सनोति ।
। ।
अग्निर्दिवि हव्यमा ततानाग्नेद्र्धामानि विभृता पुरुत्रा ॥
TS 2.2.12.7
नो मधी > , रा तू भर > ॥
घृतं न पूतं तनूररेपाः शुचि हिरण्यं ।
तत् ते रुक्मो न रोचत स्वधावः ॥
उभे सुश्चन्द्र सर्पिषो दवी श्रीणीष आसिन ।
उतो न उत् पुपूर्या उक्थेषु शवसस्पत इष अस्तोतृभ्य आ भर ॥
वायो शतल् हरीणां युवस्व पोष्याणां।
```

उत वा ते सहस्रिणो रथ आ यातु पाजसा ॥ प्र याभि - [ ] 70 TS 2.2.12.8 -र्यासि दाश्वाण् समच्छा नियुद्धि-र्वायविष्टये दुरोणे । नि नो रिये ् सुभोजसं युवेह नि वीरवद्-गव्यमिश्चयं च राधः ॥ रेवतीर्नः सधमाद इन्द्रे सन्तु तुविवाजाः । क्षुमन्तो याभिर्मदेम ॥ रेवा 🗸 इद्रेवतः स्तोता स्यात् त्वावतो मघोनः । । प्रेंदु हरिवः श्रुतस्य ॥ 71 (दधानो - जिनोषि - देभुः प्र - हव्यं - बभूथ - मा - याभि -्र श्रत्वारि*्*शच्च) (A12)

द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :| (प्रजापतिस्ताः सृष्टा – अग्नये पथिकृते – ग्नये कामाया –
| ग्नयेन्नवते –वैश्वान्र –मादित्यं चरु – मैन्द्रं चरु – मिन्द्रायान्वृजव
| - आग्नावैष्णव –मसौ सोमारौद्र – मैन्द्रमेकादशकपाल्ं –
| हिरण्यगर्भो – द्वादश)

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रञ्नः समाप्तः ॥

2.2.1 Appendix

2.2.12.1 – हिरण्यगर्भ > 1

हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत्। — — — — — — । स दाधार पृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विदेम ॥

(Appearing in TS 4-1-8-3)

2.2.12.1 - 31 पा ह यत् > 2, = 2, = 3 पा ह यन् महती र्विश्वमायन् दक्षं दधाना जनयन्तीरिग्नं । = 1 ततो देवानां निरवर्ततासुरेकः कस्मै देवाय हिवषा विधेम ॥ (Appearing in TS 4-1-8-3)

<u> 2.2.12.1 – प्रजापते</u>>

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव ।

पत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वय स्याम पतयो रयीणां ॥

(Appearing in TS 1-8-14-2)

द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रइनः

2.2.12.1 — उद्दृत्यं > विद्याः विद्या

2.2.12.7 – नों मर्धी >

मा नो मर्धीरा भरा दिख तन्नः प्र दाशुषे दातवे भूरि यत् ते ।
नव्ये देष्णे शस्ते अस्मिन् त उक्थे प्र ब्रवाम वयमिन्द्र स्तुवन्तः ॥

(Appearing in TS 1-7-13-3)

<u>2.2.12.7 – रा तू भर</u>>

आ तू भर माकिरेतत् परिष्ठाद्विद्या हि त्वा वसुपतिं वसूनां। इन्द्र यत् ते माहिनं दत्रमस्त्यस्मभ्यं तद्धर्यश्च प्रयन्धि॥

(Appearing in TS 1-7-13-3)

_____

द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2.3 हितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - इष्टिविधानं

TS 2.3.1.1

आदित्येभ्यो भुवहद्भ्यश्चरुं निर्वपेद्भूतिकाम आदित्या वा एतं भूत्यै प्रित नुदन्ते योऽलं भूत्यै सन् भूतिं न प्राप्नोत्यादित्यानेव भुवहतः स्वेन भागधेयेनोप धावित त एवैनं भूतिं गमयिन्त भवत्येवा ऽऽदित्येभ्यो धारयहद्-भ्यश्चरुं निर्वपेदपरुद्धो वाऽपरुद्ध्यमानो वाऽऽदित्या वा अपरोद्धार आदित्या अवगमियतार आदित्यानेव धारयहतः – [] 1

TS 2.3.1.2

vadavma@mail.com Poma 75 of 200

स्तत्यामेवाऽऽशिषं कुरुत इह मन् इत्याह प्रजा एवास्मै समनसः । करोत्युप प्रेत मरुतः – [] 2

TS 2.3.1.3

TS 2.3.1.4

-त्यवगताऽस्य विडनवगत् ग्रष्ट्रमित्याहुर्ये कृष्णाः स्युस्तं वारुणं चरुं निर्विपेद्वारुणं वै राष्ट्रमुभे एव विशं च राष्ट्रं चाव गच्छति यदि नावगच्छेदिम—महमादित्येभ्यो भागं निर्वपाम्या ऽमुष्मादमुष्यै विशोऽवगन्तोरिति निर्विपेदादित्या एवैनं भागधेयं प्रेफ्सन्तो विशामव — [ ] 4

vodevime Samelleen Pears 70 of 000

TS 2.3.1.5

गमयन्ति यदि नावगच्छेदाश्वत्थान् मृयूखान्थ् सप्त मद्ध्यमेषायामुप–
हन्यादिदमह—मादित्यान् बध्नाम्या ऽमुष्मादमुष्ये विशोऽवगन्तोरित्यादित्या
एवैनं बद्धवीग् विश्वमव गमयन्ति यदि नावगच्छेदेतमेवाऽऽदित्यं च्रहं
निर्वपेदिद्ध्मेऽपि मृयूखान्थ् सं नह्येदनपरुद्ध्यमेवाव गच्छत्याश्वत्था
भवन्तिमुरुतां वा एत () –दोजो यदश्वत्थ ओजसैव विश्वमव
गच्छति सप्त भवन्ति सप्त गणा वै मुरुतो गणश एव विश्वमव
गच्छति । 5

। (धारयद्वतो – मरुतो – गच्छति – विश्वमवै – त – दुष्टादश च) (A1)

TS 2.3.2.1

देवा वै मृत्योरिबभयुस्ते प्रजापितमुपाधावन् तेभ्य एतां प्राजापत्या ए श्वातकृष्णलां निरवपत् तयैवैष्वमृतमदधाद्यो मृत्योर्बिभीयात् तस्मा एतां प्राजापत्या एश्वातकृष्णलां निर्वपत् प्रजापितमेव स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मिन्नायुर्दधाति सर्वमायुरेति श्वतकृष्णला भवित श्वायुः पुरुषः श्वेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये – [] 6 प्रित तिष्ठति घृते भवत्यायुर्वे घृतममृत्र हिरण्यमायुश्चैवास्मा
अमृतं च समीची दधाति चत्वारि चत्वारि कृष्णलान्यव द्यति
चतुरवत् तस्याऽऽप्त्या एकधा ब्रह्मण उप हरत्येकथैव यजमान
आयुर्दधात्य सावादित्यो न व्यरोचत् तस्मै देवाः प्रायश्चित्तमैच्छन्
तस्मा एत ् सौर्यं च्रुं निरवपन् तेनैवास्मिन् – [ ] 7

ТS 2.3.2.3

रचमदधुर्यो ब्रह्मवर्च्सकामः स्यात् तस्मा एत ए सौर्यं च्रहं निर्विपेदमुमेवाऽऽदित्य स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मिन् ब्रह्मवर्च्यव भवत्युभयतो रुक्मौ भवत उभयत एवास्मिन् रुचं दधाित प्रयाजे प्रयाजे कृष्णलं जुहोति दिग्भ्य एवास्मै ब्रह्मवर्च्समव रुन्ध आग्नेयमृष्टाकपालं निर्विपेथ् सािवृतं । द्वाद्मौ ब्रह्मवर्च्य । [] 8

TS 2.3.2.4

vadavena @ masil sam

द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः

भवति सिवतृप्रसूत एवैनद्-विन्दते भूम्यै चरुर्भवत्यस्यामेवैनद्-भवति सिवतृप्रसूत एवैनद्-विन्दते भूम्यै चरुर्भवत्यस्यामेवैनद्-विन्दत उपैन्थं हिरण्यं नमित वि वा एष इन्द्रियेण वीर्येणद्ध्यते । । । यो हिरण्यं विन्दत एता – [] 9

TS 2.3.2.5

-मेव निर्वपेद्धिरण्यं वित्त्वा नेन्द्रियेण वीर्येण व्यृद्ध्यत एतामेव

निर्वपेद्यस्य हिरण्यं नञ्येद्यदाग्नेयो भवत्याग्नेयं वै हिरण्यं

नर्वपेद्यस्य हिरण्यं नञ्येद्यदाग्नेयो भवत्याग्नेयं वै हिरण्यं

यस्यै व हिरण्यं तेनैवैनद्-विन्दित सावित्रो भवति सिवतृ-प्रसूत

एवैनद्-विन्दित भूम्यै चरुर्भवत्यस्यां वा एतन्नञ्यति

यन्नञ्यत्यस्यामेवैनद्-विन्दतीन्द्र – [ ] 10

TS 2.3.2.6

-स्त्वष्टुः सोममभीषहाऽ पिबथ् स विष्वङ् व्यार्च्छथ् स इन्द्रियेण
सोमपीथेन व्याद्ध्यत् स यदूद्ध्वंमुदवमीत् ते श्यामाका अभवन्थ्स
प्रजापतिमुपाधावत् तस्मा एतण् सोमेन्द्रण श्यामाकं चरुं निरवपत्
तेनैवास्मिन्निन्द्रयण् सोमपीथमदधाद्वि वा एष इन्द्रियेण

vadavena @ masil sam

TS 2.3.2.7

एत एत सोमेन्द्र श्रियामाकं चरुं निर्विपेथ सोमं चैवेन्द्रं च स्वेन भागधेयेनोप धावित तावेवास्मिन्निन्द्रिय सोमपीथं धत्तो नेन्द्रियेण सोमपीथेन व्यृद्ध्यते यथ् सौम्यो भवित सोमपीथमेवाव रुन्धे यदैन्द्रो भवतीन्द्रियं वै सोमपीथ इन्द्रियमेव सोमपीथमव रुन्धे श्रियामाको भवत्येष वाव स सोमः – [] 12

TS 2.3.2.8

रूपा हि पशवः-[] 13

साक्षादेव सोमपीथमव रुन्थे उग्नये दात्रे पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेदिन्द्राय प्रदात्रे पुरोडाशमेकादशकपालं पशुकामोऽग्निरेवास्मै पशून् प्रजनयित वृद्धानिन्द्रः प्र यच्छित दिध मधु घृतमापो धाना भवन्त्येतहै पशूनाण् रूपण् रूपणेव पशूनव रुन्थे पञ्च-गृहीतं भवति पाङ्गा हि पशवो बहु रूपं भवति बहु

ve de uma @ ma ell a em

TS 2.3.2.9 समृद्ध्यै प्राजापत्यं भवति प्राजापत्या वै पशवः प्रजापतिरेवास्मै पशून् प्रजनयत्यात्मा वै पुरुषस्य मधु यन्मद्ध्वग्नौ जुहोत्यात्मानमेव तद्-यजमानोऽग्नौ प्रदेधाति पङ्क्त्यौ याज्यानुवाक्ये भवतः पाङ्कः पुरुषः पाङ्काः पशव आत्मानमेव मृत्योर्निष्क्रीयपशूनव रुन्धे ॥ 14 (इन्द्रिय – ऽस्मिन् – भूम्या – एता – मिन्द्रः – स्यात् तस्मै – सोमो – बहु रूपा हि पशव – एकंचत्वारिज्शच्च) (A2) TS 2.3.3.1 देवा वै सत्रमासत-धिंपरिमितं यशस्कामास्तेषा ए सोम ए गजानं यश आर्च्छथ् स गिरिमुदैत् तमग्निरनूदैत् तावग्नीषोमौ समभवतां ताविन्द्रो यज्ञविभ्रष्टोऽनु परैत् तावब्रवीद्याजयतं मेति तस्मा एतामिष्टिं निरवपतामाग्नेय-मष्टाकपालमैन्द्र-मेकादशकपाल 🤟 सौम्यं चरुं तयैवास्मिन् तेजं – [] 15 TS 2.3.3.2 इन्द्रियं ब्रह्मवर्चसम्धतां यो यज्ञविभ्रष्टः स्यात् तस्मा एतामिष्टिं निर्वपेदाग्नेय-मष्टाकपालमैन्द्र-मेकादशकपाल 🗸 सौम्यं चरुं

TS 2.3.3.3

TS 2.3.3.4

भवति यद्ष्टाकपाल्-स्तेनाऽऽग्नेयो यच्छ्यामाकस्तेन सौम्यः
। ॥ ॥ ॥
समृद्ध्यै सोमाय वाजिने श्यामाकं च्रुं निर्वपेद्यः क्लेब्याद्विभीयाद्
। ॥ ॥
रेतो हि वा एतस्माद्-वाजिनमपुक्रामृत्यथैष क्लेब्याद्विभाय सोममेव

vedavms@gmail.com

वाजिन् स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मिन् रेतो वाजिनं दधाित न क्लीबो भवितब्राह्मणस्पृत्य-मेकादशकपालं निर्वपेद् ग्रामकामो – [] 18

TS 2.3.3.5

ब्रह्मणस्पतिमेव स्वेन भागधेयेनोप धावित स एवास्मै सजातान्
प्र यच्छिति ग्राम्येव भवित गणविती याज्यानुवाक्ये भवतः
सजातैरेवैनं गणवन्तं करोत्येतामेव निर्वपद्यः कामयेत ब्रह्मन्
विश्ं वि नाशयेयमिति मारुती याज्यानुवाक्ये कुर्याद् ब्रह्मन्नेव
विश्ं वि नाशयिति ॥ 19 (तेजः – समीची – ब्रह्मवर्चस्येव –
ग्रामकाम – स्त्रिचत्वारिङ्शच्च) (A3)

TS 2.3.4.1

अर्यम्णे चरुं निर्वपथ् सुवर्गकामोऽसौ वा आदित्योऽर्यमाऽर्यमणमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैन ए सुवर्गं लोकं गमयत्यर्यम्णे चरुं निर्वपेद्यः कामयेत दानकामा मे प्रजाः स्युरित्यसौ वा

vadavma@amail.com Porc 92 of 200

आदित्योऽर्यमा यः खलु वै ददाति सोऽर्यमाऽर्यमणमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवा - [] 20

TS 2.3.4.2

-स्मै दानकामाः प्रजाः करोति दानकामा अस्मै प्रजा भवन्त्यर्यम्णे ा । । चरुं निर्वपद्यः कामयेत स्वस्ति जनतामियामित्यसौ वा आदित्यो-ा । । ऽर्यमा- ऽर्यमणमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं तद्-गमयति यत्र जिगमिषतीन्द्रो वै देवानामानुजावर आसीथ् स प्रजापति – मुपाधावत् तस्मा एतमैन्द्रमानुषूकमेकादशकपालं नि-[] 21

TS 2.3.4.3

-रवपत् तेनैवैनमग्रं देवतानां पर्यणयद् बुद्ध्नवती अग्रवती याज्यानुवाक्ये अकरोद् बुद्ध्ना-देवैनमग्रं पर्यणयद्यो राजन्य । । । आनुजावरः स्यात् तस्मा एतमैन्द्रमानुषूक-मेकादशकपालं परिणयति बुद्ध्नवती अग्रवती याज्यानुवाक्ये भवतो

बुद्ध्नादेवैनमग्रं [ ] 22

TS 2.3.4.4 परि णयत्यानुषूको भवत्येषा होतस्य देवता य आनुजावरः समृद्ध्यै यो ब्राह्मण आनुजावरः स्यात् तस्मा एतं बार्हस्पत्यमानुषूकं चरुं निर्विपेद् बृहस्पतिमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनमग्रं 🗸 समानानां परिणयति बुद्ध्नवती अग्रवती याज्यानुवाक्ये भवतो बुद्ध्नादेवैनमग्रं परि णयत्यानुषूको भवत्येषा ह्येतस्य () देवता य आनुजावरः समृद्ध्यै ॥ 23 (एव - निर - ग्र-मेतस्य - चत्वारि च) (A4) TS 2.3.5.1 प्रजापतेस्त्रयस्त्रिण्शद् दुहितर आसन् ताः सोमाय राज्ञेऽददात् तासा ् रोहिणीमुपैत् ता ईर्ष्यन्तीः पुनरगच्छन् ता अन्वैत् ताः पुनरयाचत ता अस्मै न पुनरददाथ् सोऽब्रवीदृतममीष्व यथा समावच्छ उपैष्याम्यथ ते पुनर्दास्यामीति स ऋतमामीत् ता अस्मै पुनरददात् तासा 🗸 रोहिणीमेवोपैत् – [] 24

तं यक्ष्म आर्च्छद्-राजानं यक्ष्म आर्दिति तद्-राजयक्ष्मस्य जन्म यत् पापीयानभवत् तत् पापयक्ष्मस्य यज्जायाभ्योऽविन्दत् तज्जायेन्यस्यय एवमेतेषां यक्ष्माणां जन्म वेद नैनमेते यक्ष्मा विन्दिन्तिस एता एव नमस्यन्नुपाधावत् ता अब्रुवन् वरं वृणामहै समावच्छ एव न उपाय इति तस्मा एत – [ ] 25

-मादित्यं चुरुं निरवपन् तेनैवैनं पापाथ् स्नामादमुञ्चन्
यः पापयक्ष्मगृहीतः स्यात् तस्मा एतमादित्यं चुरुं निर्वपेदादित्यानेव
स्वेन भागधेयेनोप धावित त एवैनं पापाथ् स्नामान्मुञ्चन्त्य
मावास्यायां निर्वपेदमुमेवैन-माप्यायमान्-मन्वा प्याययित नवोनवो
भवित जायमान् इति पुरोऽनुवाक्या भवत्यायुरेवास्मिन् () तया
दधाति यमादित्या अ्र्शुमाप्याययन्तीति याज्यैवैनमेतया

। (एवोपै –त– मस्मिन् – त्रयोदशच) (A5)

vedavms@gmail.com

TS 2.3.6.1 प्रजापति र्देवेभ्योऽन्नाद्यं व्यादिशथ् सोऽब्रवीद्यदिमान् ँलोकानभ्यतिरिच्यातै तन्ममासदिति तदिमान् ँलोकानभ्यत्यरिच्यतेन्द्र*्* राजानमिन्द्रमधिराजमिन्द्र७ स्वराजानं ततो वै स इमान् ँलोका७ स्त्रेधाऽदुहत् तत् त्रिधातोस्त्रिधातुत्वं यं कामयेतान्नादः स्यादिति तस्मा एतं त्रिधातुं निर्वपेदिन्द्राय राज्ञे पुरोडाश – [ ] 27 TS 2.3.6.2 -मेकादशकपाल-मिन्द्राया-धिराजायेन्द्राय स्वराज्ञेऽयं ँवा इन्द्रो राजाऽयमिन्द्रो-ऽधिराजो-ऽसाविन्द्रः स्वराडिमानेव लोकान्थ्-स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मा अन्नं प्रयच्छन्त्यन्नाद एव भवति यथा वथ्सेन प्रतां गां दुह एवमेवेमान् लोकान् प्रतान् काममन्नाद्यं दुह उत्तानेषु कपालेष्वधि श्रयत्ययातयामत्वाय त्रयः () पुरोडाशा भवन्ति त्रयं इमे लोका एषां लोकानामाप्त्या ा । । उत्तरउत्तरो ज्यायान् भवत्येवमिव हीमे लोकाः समृद्ध्यै सर्वेषामभि-

गमयन्नवं द्यत्यछम्बट्कारं व्यत्यासमन्वाहानिर्दाहाय ॥ 28 (पुरोडाशं – त्रयः – षड्विं एशतिश्च) (A6) TS 2.3.7.1 देवासुराः संयता आसन् तान् देवानसुरा अजयन् ते देवाः पराजिग्याना असुराणां वैश्यमुपाऽऽयन् तेभ्य इन्द्रियं वीर्यमपाक्रामत् तदिन्द्रोऽचायत् तदन्वपाक्रामत् तदवरुधं नाशक्नोत् तदस्मादभ्यद्धी उचरथ् स प्रजापतिमुपाधावत् तमेतया सर्वपृष्ठयाऽयाजयत् तयैवास्मिन्निन्द्रयं वीर्यमदधाद्य इन्द्रियकामो – [] 29 TS 2.3.7.2 वीर्यकामः स्यात् तमेतया सर्वपृष्ठया याजयेदेता एव देवताः स्वेन भागधेयेनोप धावति ता एवास्मिन्निन्द्रियं वीर्यं दधतियदिन्द्राय ा । । राथन्तराय निर्वपति यदेवाग्ने-स्तेजस्तदेवाव रुन्धेयदिन्द्राय बार्.हताय यदेवेन्द्रस्य तेजस्तदेवाव रुन्धेयदिन्द्राय वैरूपाय यदेव संवितुस्तेजस्त - [] 30

TS 2.3.7.3 देवाव रुन्धे यदिन्द्राय वैराजाय यदेव धातुस्तेजस्तदेवाव रुन्धे यदिन्द्राय शाक्वराय यदेव मरुतां तेजस्तदेवाव रुन्धेयदिन्द्राय रैवताय यदेव बृहस्पतेस्तेजस्तदेवाव रुन्ध एतावन्ति वै तेजा एसि तान्येवाव रुन्ध उत्तानेषु कपालेष्वधि श्रयत्ययातयामत्वाय द्वादशकपालः प्रोडाशों - [] 31 TS 2.3.7.4 भवति वैश्वदेवत्वाय समन्तं पर्यवद्यति समन्तमेवेन्द्रियं वीर्यं ्यजमाने दधाति व्यत्यास-मन्वाहानिर्दाहायाश्च ऋषभो वृष्णिर्बस्तः सादक्षिणावृषत्वायैतयैवयजेताभिशस्यमान एताश्चेद्वा अस्यदेवता अन्नमदन्त्यदन्त्युवेवास्य मनुष्याः ॥ 32 (इन्द्रियकामः-सवितुस्तेजस्तत् – पुरोडाशो –ऽष्टात्रिण्शच्च) (A7) TS 2.3.8.1 रजनो वै कौणेयः क्रतुजितं जानिकं चक्षुर्वन्यमयात् तस्मा एतामिष्टिं निरवपदग्नये भ्राजस्वते पुरोडाशमष्टाकपाल*्* सौर्यं चरुमग्नये भ्राजस्वते पुरोडाशमष्टाकपालं तयैवास्मिन्

vedavms@gmail.com

चक्षुरदधाद्-य-श्रक्षुकामः स्यात् तस्मा एतामिष्टिं निर्वपेदग्नये भाजस्वते पुरोडाशमष्टाकपाल एं सौर्यं चरुमग्नये भ्राजस्वते प्रोडाशमष्टाकपालमग्ने वैं चक्षुषा मनुष्या वि – [] 33 TS 2.3.8.2 पञ्यन्ति सूर्यस्य देवा अग्निं चैव सूर्यं च स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन् चक्षुद्र्धत्रश्चक्षुष्मानेव भवति यदाग्नेयौ भवतश्चक्षुषी एवास्मिन् तत् प्रति दधाति यथ् सौर्यो नासिकां तेनाभितः सौर्यमाग्नेयौ भवतस्तस्मादिभतो नासिकां चक्षुषी तस्मान्नासिकया ा । ॥ । चक्षुषी विधृते समानी याज्यानुवाक्ये भवतः समान् ए हि ( ) चक्षुः समृद्ध्या उदुत्यं जातवेदस्य सप्त त्वा हरितो रथे चित्रं देवानामुदगादनीकमिति पिण्डान् प्रयच्छति चक्षुरेवास्मै प्रयच्छति यदेव तस्य तत् ॥ 34

(वि – ह्य – ष्टाविण्शतिश्च) (A8)

TS 2.3.9.1 धुवोऽसि धुवोऽहण् सजातेषु भूयासं धीरश्चेता वसुविद् धुवोऽसि धुवोऽह एं सजातेषु भूयासमुग्रश्चेता वसुविद् धुवोऽसि धुवोऽह ए सजातेषु भूयासमभिभूश्चेत्ता वसुविदा मनमस्यामनस्य देवा ये सजाताः कुमाराः समनसस्तानहं कामये हृदा ते मां कामयन्ता 🗸 हदा तान् म आमनसः कृधि स्वाहा ऽऽमनमस्या – [ ] 35 TS 2.3.9.2 ा । –मनस्य देवा याः स्त्रियः समनसस्ता अहं कामये हृदा ता मां भागधेयेनोप धावति त एवास्मै सजातान् प्र यच्छन्ति ग्राम्येव भवति सांग्रहणी भवति मनोग्रहणं वैसंग्रहणं मन एव . संजातानां — [ ] 36 TS 2.3.9.3 गृह्णाति ध्रुवोऽसि ध्रुवोऽह एं सजातेषु भूयासमिति परिधीन् परि द्धात्याशिषमेवैतामा शास्तेऽथो एतदेव सर्व ए सजातेष्वधि भवति

यस्यैवं विदुष एते परिधयः परिधीयन्त आम नमस्यामनस्य देवा इति तिस्र आहुती र्जुहोत्येतावन्तो वै सजाता ये महान्तो ये क्षुल्लका याः स्त्रियस्तानेवाव रुन्धे ( ) त एनमवरुद्धा उप तिष्ठन्ते ॥ **37** (स्वाहा ऽऽमनमसि – सजातानार् – रुन्धे – पञ्च च) (A9) TS 2.3.10.1 यन्नवमैत् तन्नवनीतमभवद्-यदसर्पत् तथ् सर्पिरभवद्-यदद्धियत तद् घृतमभवदिश्विनोः प्राणोऽसि तस्य ते दत्तां ययोः प्राणोऽसि स्वाहेन्द्रस्य प्राणोऽसि तस्य ते ददातु यस्य प्राणोऽसि स्वाहा मित्रावरुणयोः प्राणोऽसि तस्य ते दत्तां ययोः प्राणोऽसि स्वाहा । । । विश्वेषां देवानां प्राणोऽसि – [] 38 TS 2.3.10.2 तस्य ते ददतु येषां प्राणोऽसि स्वाहा घृतस्य धाराममृतस्य पन्थामिन्द्रेण दत्तां प्रयतां मरुद्धिः । तत् त्वा विष्णुः पर्यपञ्यत् तत् त्वेडा गव्यैरयत् ॥

पावमानेनं त्वा स्तोमेन गायत्रस्यं वर्तन्योपा एशो र्वीर्येण देवस्त्वा सवितोथ् सृजतु जीवातवे जीवनस्यायै बृहद्-रथन्तरयोस्त्वा स्तोमेन त्रिष्टुभो वर्तन्या शुक्रस्य वीर्येण देवस्त्वां सवितोथ् - [] 39 TS 2.3.10.3 । । । सृजतु जीवातवे जीवनस्याया अग्नेस्त्वा मात्रया जगत्यै वर्तन्याऽऽग्रयणस्य वीर्येण देवस्त्वा सवितोथ् सृजतु जीवातवे जीवनस्याया इममग्न आयुषे वर्चसे कृधि प्रिय एरेतो वरुण सोम राजन्न्। मा तेवास्मा अदिते शर्म यच्छ विश्वे देवा जरदष्टिर्यथाऽसत् ॥ अग्निरायुष्मान्थ् स वनस्पतिभिरायुष्मान् तेन त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि सोम आयुष्मान्थ् () स ओषधीभि र्यज्ञ आयुष्मान्थ् स दक्षिणाभि र्ब्रह्माऽऽयुष्मत् तद्-ब्राह्मणैरायुष्मद् देवा आयुष्मन्तस्तेऽमृतेन पितर आयुष्मन्तस्ते स्वधयाऽऽयुष्मन्तस्तेन त्वा ऽऽयुषाऽऽ युष्मन्तं करोमि ॥ 40

_____

. देवस्त्वा सवितोथ् – सोम आयुष्मान् – पञ्चविङ्शतिश्च) (A10) TS 2.3.11.1 अग्निं वा एतस्य शरीरं गच्छति सोम ए रसो वरुण एनं वरुणपाशेन गृह्णाति सरस्वतीं वागग्नाविष्णू आत्मा यस्य ज्योगामयति यो ज्योगामयावी स्याद्यो वा कामयेत सर्वमायुरियामिति तस्मा एतामिष्टिं । । निर्वपेदाग्नेय –मष्टाकपालण् सौम्यं चरुं वारुणं दशकपालण् । । सारस्वतं चरुमाग्नावैष्णव-मेकादशकपाल-मग्नेरेवास्य शरीरं निष्क्रीणाति सोमाद्रसं – [] 41

TS 2.3.11.2

् वारुणेनैवैनं वरुणपाञान् मुञ्चति सारस्वतेन वाचं दधात्यग्निः सर्वा देवता विष्णुर्यज्ञो देवताभिश्चैवैनं यज्ञेन च भिषज्यत्युत यदीतासु र्भवति जीवत्येव यन्नवमैत् तन्नवनीतम- भवदित्याज्य-ग । । । । मवेक्षतेरूपमेवास्यै-तन्महिमानं ँव्याचष्टेऽश्विनोः प्राणोऽसीत्याहाश्विनौ वै देवानां - [ ] **42**

vedavms@gmail.com

TS 2.3.11.3

भिषजौ ताभ्यामेवास्मै भेषजं करोतीन्द्रस्य प्राणो उसीत्याहेन्द्रियमेवास्मिन्नेतेन दधाति मित्रावरुणयोः प्राणोऽसीत्याह प्राणापानावे—
वास्मिन्नेतेन दधाति विश्वेषां देवानां प्राणोऽसीत्याह
वीर्यमेवास्मिन्नेतेन दधाति घृतस्य धाराममृतस्य पन्थामित्याह
यथायजुरेवैतत् पावमानेन त्वा स्तोमेनेत्या – [ ] 43

TS 2.3.11.4

TS 2.3.11.5

घृतं निष्पिबत्यायुर्वे घृतममृत्यं हिरण्यममृतादेवा ऽऽयुर्निष्पिबति

ग ग ग

ञ्चतमानं भवति ञ्चतायुः पुरुषः ञ्चतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये

प्रतितिष्ठत्यथो खलु यावतीः समा एष्यन् मन्येत तावन्मान् स्याथ्

दधाति विश्वे देवा जरदष्टिर्यथा ऽसदित्या () –ह जरदष्टिमेवैनं करोत्यग्नि-रायुष्मानिति हस्तं गृह्णात्येते वै देवा आयुष्मन्तस्त एवास्मिन्नायुर्दधति सर्वमायुरेति ॥ 45 , (रसं–देवाना ७–स्तोमेनेति–हिरण्या–दसदिति–द्वावि ७्शतिश्र)(A11) TS 2.3.12.1 प्रजापति र्वरुणायाश्वमनयथ् स स्वां देवतामार्च्छथ् स पर्यदीर्यत् स एतं वारुणं चतुष्-कपालमपञ्चत् तं निरवपत् ततो वै स वरुण-पाशादमुच्यत वरुणो वा एतं गृह्णाति योऽश्वं प्रतिगृह्णाति यावतोऽश्वान् प्रतिगृह्णीयात् तावतो वारुणान् चतुष्क्रपालान् निर्वपेद्-वरुणमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं वरुणपाशान् -मुञ्चति - [ ] 46 TS 2.3.12.2 चतुष्कपाला भवन्ति चतुष्पाद्ध्यश्वः समृद्ध्या एकमतिरिक्तं निर्वपेद्-यमेव प्रतिग्राही भवति यं वा नाद्ध्येति तस्मादेव

वरुणपाशान् मुच्यते यद्यपरं प्रतिग्राही स्याथ् सौर्यमेककपालमनु

निर्वपेद्रमुमेवा ऽऽदित्यमुच्चारं कुरुते ऽपोऽवभृथमवैत्यफ्सु वै
वरुणः साक्षादेव वरुणमव यजते ऽपोन्प्त्रीयं च्रुहं () पुनरेत्य
निर्वपेद्रफ्सु योनिर्वा अश्वः स्वामेवैनं योनिं गमयित स

एन् शान्त उप तिष्ठते ॥ 47

(मुञ्चिति – च्रुह्ण् – सप्तद्श च) (A12)

TS 2.3.13.1

या वामिन्द्रावरुणा यत्व्या तनूस्तयेमम् हिसो मुञ्चतं या वामिन्द्रा

या वामिन्द्रावरुणा यतव्यां तनूस्तयेमम् हंसो मुञ्चतं या वामिन्द्रा वरुणा सहस्या रक्ष्मस्या तेजस्या तनूस्तये मम् हंसो मुञ्चतं यो वामिन्द्रा वरुणा वग्नौ स्नामस्तं वा मे तेना वयजेयो वामिन्द्रा वरुणा द्विपाथ्सु पशुषु चतुष्पाथ्सु गोष्ठे गृहेष्वफ्स्वोषधीषु वनस्पतिषु स्नामस्तं वा मे तेनाव यज इन्द्रो वा एतस्ये – [] 48

TS 2.3.13.2

vodevime @ameil com

वरुणपाञान्-मुञ्चति पयस्या भवति पयो हि वा एतस्मादपक्रामत्यथैष पाप्मना गृहीतो यत् पयस्या भवति पय एवास्मिन् तया दधाति पयस्यायां – [ ] 49 TS 2.3.13.3 पुरोडाशमव दधात्यात्मन्वन्तमेवैनं करोत्यथो आयतनवन्तमेव चतुद्धी व्यूहति दिक्ष्वेव प्रतितिष्ठति पुनः समूहति दिग्भ्य एवास्मै भेषजं करोति समूह्याव द्यति यथाऽऽविद्धं निष्कृन्तति तादृगेव तद्यो वामिन्द्रावरुणावग्नौ स्नामस्तं वामेतेनाव यज इत्याह दुरिष्ट्या एवैनं पाति () यो वा मिन्द्रा वरुणा द्विपाथ्सु पशुषु स्नामस्तं वा मे तेनाव यज इत्याहैतावतीर्वा आप ओषधयो वनस्पतयः प्रजाः पशव उपजीवनीयास्ता एवास्मै वरुणपाञ्चान्-मुञ्चित ॥ 50 (एतस्य – पयस्यायां – पाति – षड्वि॰्ञतिश्च) (४१३) TS 2.3.14.1 स प्रलव > 1, न्नि काव्ये > 2, न्द्रं वो विश्वतस्परी> 3, न्द्रं नरः> 1 ॥ त्वं नः सोम विश्वतो रक्षा राजन्नघायतः।

vedevme@ameil.com Peac.00 of 200

```
न रिष्येत् त्वावतः सखाः ॥
या ते धामानि दिवि या पृथिव्यां या पर्वतेष्वोषधीष्वफ्स् ॥
तेभिर्नो विश्वैः सुमना अहेडन् राजन्थ्-सोम प्रति हव्या गृभाय ॥
अग्नीषोमा सवेदसा सहूती वनतं गिरः।
सं देवत्रा बभूवथुः॥
युव - [ ] 51
TS 2.3.14.2
-मेतानि दिवि रोचनान्यग्निश्च सोम सक्रत् अधतं॥
युव ए सिन्धू ए रभिशस्ते खद्या - दग्नीषोमा - वमुञ्चतं गृभीतान् ॥
अग्नीषोमाविम एं सु में शृणुतं वृषणा हवं।
प्रति सूक्तानि हर्यतं भवतं दाशुषे मयः ॥
अग्नीषोमा ब्रह्मणा वावृधानोरुं यज्ञाय चक्रथुरु लोकं ॥
अग्नीषोमा हविषः प्रस्थितस्य वीत 🤟 – [ ] 52
```

vedavms@gmail.com

Page 99 of 208

```
TS 2.3.14.3
हर्यतं वृषणा जुषेथां ।
सुशर्माणा स्ववसा हि भूतमथा धत्तं यजमानाय शं योः॥
आप्यायस्व > ै, सं ते > ॥
गणानां त्वा गणपति ए हवामहे कविं कवीना – मुपमश्रवस्तमं।
ा । । । । । । । । ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नूतिभिः सीद सादनं ।
।
स इज्जनेन स विशा स जन्मना स पुत्रैर्वाजं भरते धना नृभिः।
देवानां ँयः पितरमाविवासति – [ ] 53
TS 2.3.14.4
। । । । । । श्रद्धामना हविषा ब्रह्मणस्पतिं ॥
स सुष्टुभा स ऋक्वता गणेन वल एं रुरोज फलिग एं खेण।
। । । । । । । । वृहस्पतिरुस्त्रिया हव्यसूदः कनिक्रदद् वावशतीरुदाजत् ॥
मरुतो यद्ध वो दिवो>, या वः शर्म > ॥
अर्यमा ऽऽयाति वृषभस्तुविष्मान् दाता वसूनां पुरुहूतो अर्.हन्न् ।
```

सहस्राक्षो गोत्रभिद्-वज्रबाहुरस्मासु देवो द्रविणं दधातु ॥ ये तेऽर्यमन् बहवो देवयानाः पन्थानो – [ ] 54 TS 2.3.14.5 राजन् दिव आचरन्ति । तेभिनों देव मिह शर्म यच्छ शं न एधि द्विपदे शं चतुष्पदे ॥ बुद्ध्नादग्र-मङ्गिरोभि-र्गृणानो वि पर्वतस्य दृ एहितान्यैरत्। रजद्रोधा ्सिकृत्रिमाण्येषा ्सोमस्यतामदइन्द्रश्चकार ॥ बुद्ध्नादग्रेण वि मिमाय मानैर्वज्ञेण खान्यतृणन्नदीनां। वृथा उस्जत् पथिभि र्दीर्घयाथैः सोमस्य ता मद इन्द्रश्चकार ॥ 55 TS 2.3.14.6 प्र यो जज्ञे विद्वा ् अस्य बन्धुं विश्वानि देवो जनिमा विवक्ति । महान् मही अस्तभायद्वि जातो द्या ए सद्म पार्थिवं च रजः। ॥ स बुद्ध्नादाष्ट जनुषाऽभ्यग्रं बृहस्पति र्देवतायस्य सम्राट् ॥

```
द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः
```

बुद्ध्नाद्यो अग्रमभ्यर्त्यो जसा बृहस्पतिमा विवासन्ति देवाः ()।
भिनद्वलं वि पुरो दर्दरीति कनिक्रद्रथ् सुवर्पो जिगाय॥ 56

(युवं – वितमा – विवासित – पन्थानो – दीर्घयाथैः सोमस्य ता

मद इन्द्रश्चकार – देवा – नव च) (A14)

 Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :

 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ०
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 <td

द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 2:-

(आदित्येभ्यः – सुवरपो जिगाय)

। ॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

_____

2.3.1 Appendix

बृहत् ततन्थ भानुना ॥ (Appearing in TS2.2.12.1)

<u>2.3.14.1 – न्नि काव्ये</u>>

(Appearing in TS2.2.12.2)

<u>।</u> <u>2.3.14.1 – न्द्रं ँवो विश्वतस्परी</u>>

न । । । । । इन्द्रं **वो विश्वतस्परि** हवामहे जनेभ्यः । अस्माकमस्तु केवलः ॥

(Appearing in TS1.6.12.1)

2.3.14.1 - च्दं नरः > 4 इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते यत्पार्या युनजते धियस्ताः । शूरो नृषाता शवसश्चकान आ गोमति व्रजे भजा त्वन्नः ॥

(Appearing in TS 1.6.12.1)

<u> 2.3.14.3 – आप्यायस्व</u>>⁵

आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम् वृष्णियं ।भवा वाजस्य सङ्गर्थे ॥

(Appearing in TS 4.2.7.4)

<u>2.3.14.3- सं ते</u>>

सं ते पया ्सि समु यन्तु वाजाः सं वृष्णियान् यभिमातिषाहः । आप्यायमानो अमृताय सोम दिवि श्रवा स्युत्तमानि धिष्व ॥

(Appearing in TS 4.2.7.4)

<u>2.3.14.4 -मरुतो यद्धवो दिवो</u>>

मरुतो यद्ध वो दिवः सुम्ना यन्तो हवामहे ।

आ तू न उप गन्तन ॥ (Appearing in TS1.5.11.4)

<u>2.3.14.4 -या वः र्श्म</u>>

या वः शर्म शशमानाय सन्ति त्रिधातूनि दाशुषे यच्छताधि।
अस्मभ्यं तानि मरुतो वि यन्त रियं नो धत्त वृषणः सुवीरं॥
(Appearing in TS1.5.11.5)

_____

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

2.4 द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिविधानं

TS 2.4.1.1 वेवा मनुष्याः पितरस्तेऽन्यत आसन्नसुरा रक्षा एसि पिशाचास्ते ा । ऽन्यतस्तेषां देवानामुत यदल्पं लोहितमकुर्वन् तद्-रक्षा ्सि रात्रीभिरसुभ्नन् तान्थ् सुब्धान् मृतानभि व्यौच्छत् ते देवा अविदुर्यो वै नोऽयं म्रियते रक्षां एसि वा इमं घनन्तीति ते रक्षां ७स्युपामन्त्रयन्त तान्यं बुवन् वरं वृणामहै य – [] 1

TS 2.4.1.2

-दसुरान् जयाम तन्नः सहासदिति ततो वै देवा असुरानजयन् ा । । तेऽसुरान् जित्वारक्षा ७स्यपानुदन्त तानि रक्षा ७स्यनृतम कर्तेति समन्तं देवान् पर्यविशन् ते देवा अग्नावनाथन्त तेऽग्नये प्रवते प्रोडाशमष्टाकपालं निरवपन्नग्नये विबाधवतेऽग्नये प्रतीकवते यदग्नये प्रवते निरवपन्. यान्येव पुरस्ताद्-रक्षा ७स्या – [ ] 2

vedavms@gmail.com

TS 2.4.1.3

-सन्तानि तेन प्राणुदन्त यदग्नये विबाधवते यान्येवाभितो
रक्षा ७ स्यासन् तानि तेन व्यबाधन्त यदग्नये प्रतीकवते यान्येव
पश्चाद् - रक्षा ७ स्यासन् तानि तेनापानुदन्त ततो देवा अभवन् परासुग
यो भ्रातृव्यवान्थ् स्याथ् स स्पद्र्धमान एतयेष्ट्या यजेताग्नये प्रवते
पुरोडाशमष्टाकपालं निर्विपेदग्नये विबाधवते – [ ] 3

TS 2.4.1.4

ऽग्नये प्रतीकवते यद्ग्नये प्रवते निर्वपति य एवास्माच्छ्रेयान् — भातृव्यस्तं तेन प्रणुदते यद्ग्नये विबाधवते य एवैनेन सदृङ्तं तेन वि बाधते यद्ग्नये प्रतीकवते य एवास्मात् पापीयान् तं तेनाप नुदते प्रश्रेया एवं भातृव्यं नुदतेति सदृशं क्रामित नैनं पापीयानाप्नोति य एवं () विद्वानेतयेष्ट्या यजते ॥ 4

(वृणामहै यत् – पुरस्ताद् रक्षां एसि– वपेद्वग्नये विबाधवत – एवं – चत्वारि च) (A1) TS 2.4.2.1

देवासुराः संयत्ता आसन् ते देवा अबुवन्. यो नो वीर्यावत्तमस्तमनु
समारभामहा इति त इन्द्रमबुवन् त्वं वै नो वीर्यावत्तमोऽसि त्वामनु
समारभामहा इति सोऽब्रवीत् तिस्रो म इमास्तनुवो वीर्यावतीस्ताः
प्रीणीताथा-सुरानभि भविष्यथेति ता वै ब्रूहीत्यब्रुविन्यम्थ्
होमुगियं विमृधेयमिन्द्रियावती – [ ] 5

TS 2.4.2.2

-त्यब्रवीत्त इन्द्राया ए हो मुचे पुरो डाश्मेकादशकपालं निरवपन्निन्द्राय वैमृधाये – न्द्रायेन्द्रियावते यदिन्द्राया ए हो मुचे निरवपन्न एहस एव । । । । । तेनामुच्यन्त यदिन्द्राय वै मृधाय मृध एव तेनापाघ्नतयदिन्द्रायेन्द्रियावत । । । । इन्द्रियमेव तेना *ऽऽत्मन्नदधत त्रयस्त्रिण्शत्कपालं पुरो डाशं निरवपन् । । त्रयस्त्रिण्श देवतास्ता इन्द्र आत्मन्ननु समारंभयत भूत्यै – [] 6

TS 2.4.2.3

तां वाव देवा विजिति-मृत्तमा-मसुरै-र्व्यजयन्तयो भ्रातृव्यवान्थ्-स्याथ् स स्पद्र्धमान एतयेष्ट्या यजेतेन्द्रायाण् होमुचे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेदिन्द्राय वैमृधायेन्द्रायेन्द्रियावतेऽण्

and decrees @ arms all a arms. Page 400 of 200

हसा वा एष गृहीतो यस्माच्छ्रेयान् भ्रातृ व्योयदिन्द्राया ए हो मुचे निर्वपत्य एहस एव तेन मुच्यतेमृधा वा एषोऽभिषण्णो यस्माथ् समानेष्वन्यः श्रेयानुता – [] 7

TS 2.4.2.4

- ऽभ्रातृव्यो यदिन्द्राय वैमृधाय मृध एव तेनाप हतेयदिन्द्रायेन्द्रियावत इन्द्रियमेव तेनात्मन् धत्ते त्रयस्त्रि एशत्कपालं पुरोडाशं निर्वपति त्रयस्त्रिण्शहै देवतास्ता एव यजमान आत्मन्ननु समारंभयते भूत्यै सा वा एषा विजितिर्नामेष्टिर्य एवं विद्वानेतयेष्ट्या यजत उत्तमामेव विजितिं भ्रातृव्येण वि जयते ॥ 8

(इन्द्रियावती – भूत्या – उतै – कान्न पञ्चाशच्च) (A2)

TS 2.4.3.1

वितासुराः संयता आसन् तेषां गायत्र्योजो बलमिन्द्रियं वीर्यं प्रजां पशून्थ् संगृह्या *ऽऽदायां-पक्रम्यातिष्ठत् तेऽमन्यन्त यतरान् वा इयमुपावथ्रस्यति त इदं भविष्यन्तीति तां व्यह्वयन्त विश्वकर्मन्निति

देवा दाभीत्यसुराः सा नान्यतरा ७ श्च-नोपावर्तत ते देवा एतद्-यजुरपञ्यन्नोजोऽसि सहोऽसि बलमसि - [] 9 TS 2.4.3.2 भाजोऽसि देवानां धाम नामाऽसि विश्वमिस विश्वायुः सर्वमिस सर्वायुरभिभूरिति वाव देवा असुराणामोजो बलमिन्द्रियं वीर्यं प्रजां पशूनवृञ्जत यद्–गायत्र्यपक्रम्यातिष्ठत् तस्मादेतां गायत्रीतीष्टिमाहुः सँवथ्सरो वै गायत्री सँवथ्सरो वै तदपक्रम्यातिष्ठद्-यदेतया देवा असुराणामोजो बलमिन्द्रियं वीर्यं - [] 10 TS 2.4.3.3 प्रजां पशूनवृञ्जत तस्मादेता एं संवर्ग इतीष्टिमाहुर्यो भातृव्यवान्थ्स्याथ् सस्पद्रधमान एतयेष्ट्या यजेताग्नये संवर्गाय पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेत्त एशृतमासन्नमेतेन यजुषाऽभि मृशेदोज एव बलमिन्द्रियं वीर्यं प्रजां पशून् भ्रातृव्यस्य वृङ्के । । । । । । । । । । । । भवत्यात्मना परास्य भ्रातृव्यो भवति ॥ **११ । (बलमस्ये – तया देवा** । असुराणामोजो बलमिन्द्रियं वीर्यं – पञ्चचत्वारिष्शच्च) (A3)

TS 2.4.4.1 यत्रावसन् ततो गर्मुदुदितिष्ठत् ता बृहस्पतिश्चान्ववैता ए सोऽब्रवीद् बृहस्पतिरनया त्वा प्रतिष्ठान्यथ त्वा प्रजा उपावथ्स्यन्तीति तं प्रातिष्ठत् ततो वै प्रजापतिं प्रजा उपावर्तन्त यः प्रजाकामः स्यात् तस्मा एतं । । । । प्राजापत्यं गार्मुतं चरुं निर्वपेत् प्रजापति – [ ] 12 TS 2.4.4.2 -मेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै प्रजां प्रजनयतिप्रजापतिः पशूनसृजत तेऽस्माथ् सृष्टाः पराञ्च आयन् ते यत्रावसन् ततो गर्मुदुदितष्ठत् तान् पूषा चान्ववैता ए सोऽब्रवीत् पूषाऽनया मा प्रतिष्ठाथ त्वा पशव उपावथ्स्यन्तीति मां प्रतिष्ठेति सोमोऽब्रवीन् मम वा - [] 13 TS 2.4.4.3 अकृष्टपच्यमित्युभौ वां प्रतिष्ठानीत्यब्रवीत् तौ प्रातिष्ठत् ततो वै प्रजापतिं पशव उपावर्तन्त यः पशुकामः स्यात् तस्मा एत्र्

धावति तावेवास्मै पशून् प्रजनयतः सोमो वै रेतोधाः पूषा पशूनां प्रजनयिता सोम एवास्मै रेतो दधाति पूषा () पशून् । प्रजनयति ॥ **14** (वपेत् प्रजापतिं – ँवै – दधाति पृषा – त्रीणि च) (A4) TS 2.4.5.1 अग्ने गोभिर्न आ गहीन्दो पुष्ट्या जुषस्व नः। इन्द्रो धर्ता गृहेषु नः ॥ सविता यः सहस्रियः स नो गृहेषु रारणत् । आ पूषा एत्वा वसुं ॥ धाता ददातु नो रियमीशानो जगतस्पतिः। स नः पूर्णेन वावनत् ॥ त्वष्टा यो वृषभो वृषा स नो गृहेषु रारणत्। सहस्रेणायुतेन च ॥ येन देवा अमृतं – [ ] 15

TS 2.4.5.2

दीर्घ श्रवो दिव्यैरयन्त ।

गयस्पोष त्वमस्मभ्यं गवां कुल्मं जीवस आ युवस्व ॥

अग्नि र्गृहपतिः सोमो विश्वविनः सिवता सुमेधाः स्वाहा ॥

अग्ने गृहपते यस्ते घृत्यो भागस्तेन सह ओज आक्रममाणाय धेहि

श्रैष्ठ्यात्पथो मा योषं मूद्धा भूयास् स्वाहा ॥ 16

(अमृत – मष्टात्रिं शच्च) (A5)

TS 2.4.6.1

TS 2.4.6.2

मिथुनं मद्ध्यतो दधाति पुष्ट्यै प्रजननाय सिनीवाल्यै चरुर्भवति । । । । । वाग्वै सिनीवाली पुष्टिः खलु वै वाक्पुष्टिमेव वाचमुपैत्यैन्द्र उत्तमो भवति तेनैव तन्मिथुन ए सप्तैतानि ह्वी एषि भवन्ति सप्त ग्राम्याः प्रश्वः सप्तारण्याः सप्त छन्दा ७ स्यु – भयस्या – वरुद्ध्या अथैता आहुती र्जुहोत्येते वै देवाः पृष्टिपतयस्त एवा () स्मिन् पृष्टिं दधित पृष्यित प्रजया प्रशुभिरथो यदेता आहुती र्जुहोति प्रतिष्ठित्यै ॥ 18

TS 2.4.7.1

मारुतमिस मरुतामोजोऽपां धारां भिन्धि रमयत मरुतः रथेनमायिनं मनोजव सं वृषण ए सुवृिक्तं ॥

येन राद्धे उग्रमव – सृष्टमेति तदिश्विना परि धत्त स्वस्ति ।

पुरोवातो वर्षिञ्जन्वरावृथ् – स्वाहा वातावद – वर्षन्तुग्ररावृथ् स्वाहा स्तनयन् वर्षन् भीमरावथ्स्वाहा ऽनर्शन्यवस्फूर्जन् – दिद्युद् – वर्षन् न् वर्षन् न् वर्षन् भीमरावथ्स्वाहा ऽनर्शन्यवस्फूर्जन् – दिद्युद् – वर्षन् – त्वेषरावृथ् स्वाहा ऽतिरात्रं वर्षन् पूर्तिरावृथ् – [] 19

TS 2.4.7.2

स्वाहा बहु हायमवृषादिति श्रुतरावृथ् स्वाहा ऽऽतपित वर्.षन्—

ा । ।

विराडावृथ् स्वाहा ऽवस्फूर्जन्–दिद्युद्–वर्.षन् भूतरावृथ् स्वाहामान्दा

```
वाशाः शुन्ध्यूरजिराः ।
ज्योतिष्मती-स्तमस्वरी-रुन्दतीः सुफेनाः।
। । ॥ ।
मित्रभृतः क्षत्रभृतः सुराष्ट्रा इह माऽवत ॥
वृष्णो अश्वस्य सन्दानमसि वृष्ट्यै त्वोप नह्यामि ॥ 20
(पूर्तिरावृद् – द्विचत्वारि्शच्व) (A7)
TS 2.4.8.1
देवा वसव्या अग्ने सोम सूर्य ॥
देवाः रार्मण्या मित्रावरुणाऽर्यमञ् ॥
॥
देवाः सपीतयो ऽपान्-नपादाशुहेमन्न् ।
उद्नो दत्तोदधिं भिन्त दिवः पर्जन्यादन्तरिक्षात्-पृथिव्यास्ततो
नो वृष्ट्याऽवत ॥
दिवा चित्तमः कृण्वन्ति पर्जन्येनो-दवाहेन ।
पृथिवीं यद् व्युन्दन्ति ॥
आयन् नरः सुदानवो ददाशुषे दिवः कोशमचुच्यवुः ।
॥ ।
वि पर्जन्याः सृजन्ति रोदसी अनु धन्वना यन्ति – [ ] 21
```

```
TS 2.4.8.2
```

वृष्टयः ॥ उदीरयथा मरुतः समुद्रतो यूयं वृष्टिं वर्.षयथा पुरीषिणः । न वो दस्रा उप दस्यन्ति धेनवः शुभं यातामनु रथा अवृथ्सत ॥ सृजा वृष्टिं दिव आऽद्धिः समुद्रं पृण ॥ अब्जा असि प्रथमजा बलमसि समुद्रियं ॥ उन्नम्भय पृथिवीं भिन्धीदं दिव्यं नभः। उद्नो दिव्यस्य नो देहीशानो विसृजा दृतिं॥ ये देवा () दिविभागा येऽन्तरिक्ष भागा ये पृथिवि भागाः। त इमं यज्ञमवन्तु त इदं क्षेत्रमा विशन्तु त इदं क्षेत्रमनु वि विशन्तु ॥ 22 (यन्ति – देवा – वि*ण्*शतिश्च) (A8) TS 2.4.9.1

रथेनमायिनमिति पश्चाद्वातं प्रति मीवति पुरोवातमेव जनयित वर्.षस्या वरुद्ध्यै वातनामानि जुहोति वायुर्वै वृष्ट्या ईरो वायुमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै पर्जन्यं वर्.षयत्यष्टौ – [ ] 23

TS 2.4.9.2

जुहोति चतस्रो वै दिश्श्वतस्रोऽवान्तरिद्दशा दिग्भ्य एव वृष्टि प् सं प्र च्यावयित कृष्णाजिने सं यौति हिविरेवाकरन्तर्वेदि सं यौत्य वरुद्ध्यै यतीनामद्यमानाना ए शीर्.षाणि पराऽपतन्ते खुर्जूरा अभवन्— तेषा प्रस्त ऊद्ध्वीऽपत्त्—तानि क्रीराण्य—भवन्थ् सौम्यानि वै करीराणि सौम्या खलु वा आहुति र्दिवो वृष्टिं च्यावयित् यत्करीराणि भवन्ति — [ ] 24

TS 2.4.9.3

सौम्ययैवाऽऽ*हुत्या दिवो वृष्टिमव रुन्धे मधुषा सं यौत्यपां वा एष अषिधीना प्रसो यन्मद्ध्वद्भ्य एवौषधीभ्यो वर्षत्यथो अद्भ्य एवौषधीभ्यो वृष्टिनि नयित मान्दा वाञा इति संयौति नामधेयैरेवैना अच्छैत्यथो यथा ब्रूयादसा वेहीत्येवमेवैना नामधेयैरा – [ ] 25

TS 2.4.9.4 वृषा वा अश्वो वृषा पर्जन्यः कृष्ण इव खलु वै भूत्वा वर्.षति रूपेणैवैन एं समद्र्धयित वर्.षस्या वरुद्ध्यै ॥ 26 (अष्टौ – भवन्ति – नामधेयैरै – कान्न त्रिएशच्च) (A9) TS 2.4.10.1 देवा वसव्या देवाः शर्मण्या देवाः सपीतय इत्या बद्ध्नाति देवताभिरेवान्वहं वृष्टिमिच्छति यदि वर्.षेत्-तावत्येव होतव्यं यदि न वर्.षेच्छ्वो भूते हविर्निर्वपेदहोरात्रे वै मित्रावरुणावहोरात्राभ्यां खलु वै पर्जन्यो वर्.षति नक्तं वा हि दिवा वा वर्.षति मित्रावरुणावे व स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मा – [] 27 TS 2.4.10.2 अहोरात्राभ्यां पर्जन्यं वर्.षयतोऽग्नये धामच्छदे पुरोडाञ्चामष्टाकपालं निर्वपेन्मारुत ए सप्तकपाल ए सौर्यमेककपालमग्निर्वा इतो वृष्टिमुदीरयति मरुतः सृष्टां नयन्ति यदा खलु वा असावादित्यो

न्यङ्-रिमभिः पर्यावर्ततेऽथवर्.षतिधामच्छदिव खलु वै भूत्वा

वर्.षत्येता वै देवता वृष्ट्या ईशते ता एव स्वेन भागधेयेनोप धावति ता - [] 28

TS 2.4.10.3

एवास्मै पर्जन्यं वर्.षयन्त्युता वर्.षिष्यन् वर्.षत्येव सृजा वृष्टिं दिव आ * ऽद्धिः समुद्रं पृणेत्याहे माश्चैवा – मूश्चापः समद्र्धयत्यथो आभिरेवा – म्रच्छैत्यब्जा असि प्रथमजा बलमसि समुद्रियमित्याह यथायजुरेवैत-दुन्नं भय पृथिवीमिति वर्.षाह्वां जुहोत्येषा वा ( ) ओषधीनां ँवृष्टिवनिस्तयैव वृष्टिमा च्यावयति ये देवा दिविभागा इति कृष्णाजिनमवं धूनोतीम एवास्मै लोकाः प्रीता अभीष्टा भवन्ति ॥ 29

(अस्मै – धावति ता – वा – एकवि एशतिश्च) (A10)

TS 2.4.11.1

सर्वाणि छन्दा ७ स्येतस्या – मिष्ट्यां – मनूच्यानीत्याहु – स्त्रिष्टुभो वा एतद्वीर्यं यत् ककुदुष्णिहा जगत्यै यदुष्णिह-ककुभावन्वाह तेनैव सर्वाणि छन्दा ७ स्यवं रुन्धे गायत्री वा एषा यदुष्णिहा यानि चत्वार्यद्ध्यक्षराणि चतुष्पाद एव ते पशवोयथा पुरोडाशे

पुरोडाशोऽद्ध्येवमेव तद्-यद्-ऋच्यद्ध्यक्षराणि । यज्जगत्या - [] 30

TS 2.4.11.2

परिदद्ध्यादन्तं ँयज्ञं गमयेत् त्रिष्टुभा परि दधातीन्द्रियं ँवै वीर्यं त्रिष्टुगिन्द्रिय एव वीर्ये यज्ञं प्रतिष्ठापयित नान्तं गमयत्यग्ने त्री ते वार्जिना त्री षधस्थेति त्रिवत्या परि दधाति सरूपत्वाय सर्वो वा एष यज्ञो यत् त्रैधात्वीयं कामाय कामाय प्रयुज्यते । सर्वेभ्यो हि कामेभ्यो यज्ञः प्रयुज्यते त्रैधात्वीयेन यजेताभिचरन्थ् सर्वो वा [ ] 31

TS 2.4.11.3

एष यज्ञो यत् त्रैधातवीय ् सर्वणैवैनं यज्ञेनाभि चरित स्तृणुत

एवैनमेतयैव यजेताभिचर्यमाणः सर्वो वा एष यज्ञो यत् त्रैधातवीय ्

एवैनमेतयैव यजेताभिचर्यमाणः सर्वो वा एष यज्ञो यत् त्रैधातवीय ्

सर्वणैव यज्ञेन यजते नैनमभिचरन्थ् स्तृणुत एतयैव यजेत सहस्रेण

यक्ष्यमाणः प्रजातमेवैनद्—ददात्येतयैव यजेत सहस्रेणेजानोऽन्तं वा

एष पञ्चां गच्छति — [] 32

TS 2.4.11.4 वीये-नैवासृजत य एवं विद्वा स्त्रैधातवीयेनपश्कामो यजते यस्मादेव योनेः प्रजापतिः पशूनसृजत तस्मादेवैनान्थ् सृजत ्रा । । । । । । । । । । । । । । उपैनमुत्तरं सहस्रं नमित देवताभ्यो वा एष आ वृश्च्यते यो यक्ष्य इत्युक्त्वा न यजते त्रैधातवीयेन यजेत सर्वो वा एष यज्ञो – [] 33 TS 2.4.11.5 यत् त्रैधातवीय 💇 सर्वेणैव यज्ञेन यजते न देवताभ्य आ वृश्च्यते द्वादशकपालः पुरोडाशो भवति ते त्रयश्चतुष्कपाला-स्त्रिष्यमृद्धत्वाय त्रयः पुरोडाशा भवन्ति त्रयं इमे लोका एषां लोकानामाप्त्या ा । । । । । । । उत्तर-उत्तरो ज्यायान् भवत्येविमव हीमे लोका यवमयो मद्ध्य एतद्वा अन्तरिक्षस्य रूपण् समृद्ध्यै सर्वेषामभिगमयन्नव द्यत्यछंबट्कारण् । हिरण्यं ददाति तेज एवा – [ ] 34

TS 2.4.11.6 उव रुन्धे तार्प्यं ददाति पशूनेवाव रुन्धे धेनुं ददात्याशिष एवाव रुन्धे साम्नो वा एष वर्णो यद्धिरण्यं यजुषां तार्प्यमुक्थामदानां धेनुरेतानेव सर्वान्. वर्णानव रुन्धे ॥ 35 (जगत्या – ऽभिचरन्थ् सर्वो वै – गच्छति – यज्ञ – स्तेज एव – । त्रि*्*शच्च) (A11) TS 2.4.12.1 त्वष्टा हतपुत्रो वीन्द्र ए सोममाऽहरत् तस्मिन्निन्द्र उपहवमैच्छत तं नोपाह्वयत पुत्रं मेऽवधीरिति स यज्ञवेशसं कृत्वा प्रासहा ।

सोममपिबत् तस्य यदत्यशिष्यत तत् त्वष्टाऽऽहवनीयमुप प्रावर्तयथ् स्वाहेन्द्रशत्रुर्वद्र्धस्वेति स यावदूद्र्धः पराविद्ध्यति तावति स्वयमेव व्यरमत यदि वा तावत् प्रवण – [ ] 36 TS 2.4.12.2 -मासीद्यदं वा तावदद्ध्यग्नेरासीथ् स संभवन्नग्नीषोमावभि समभवथ् स इषुमात्रमिषुमात्रं विष्वङ्कवद्र्धत स इमां ँलोकानवृणोद्य-दिमां ँलोकानवृणोत् तद्-वृत्रस्य

वृत्रत्वं तस्मादिन्द्रोऽबिभेदपि त्वष्टा तस्मै त्वष्टा वज्रमसिञ्चत् तपो वै स वज्र आसीत् तमुद्यन्तुं नाशक्नोदथ वै तर्.हि विष्णु – [] 37 TS 2.4.12.3 -रन्या देवता ऽऽसीथ् सोऽब्रवीद्-विष्णवेहीदमा हरिष्यावो येनायमिदमितिस विष्णुस्त्रेधाऽऽत्मानं विन्यधत पृथिव्यां तृतीयमन्तरिक्षे तृतीयं दिवि तृतीय-मभिपर्यावर्ताद्-ध्यिबभेद्यत्-। पृथिव्यां तृतीयमासीत् तेनेन्द्रो वज्रमुदयच्छद्-विष्णवनुस्थितः सोंऽब्रवीन्मा मे प्र हारस्ति वा इदं – [ ] 38 TS 2.4.12.4 ा । । । मिय वीर्यं तत् ते प्रदास्यामीति तदस्मै प्रायच्छत् तत् प्रत्यगृह्णादधा मेति तद्-विष्णवेऽति प्रायच्छत् तद्-विष्णुः प्रत्यगृह्णा-दस्मास्विन्द्र इन्द्रियं दधात्विति यदन्तरिक्षे तृतीयमासीत् तेनेन्द्रो वज्रमुदयच्छद्-विष्यवनुस्थितः सोऽब्रवीन्मा मे प्रहारस्ति वा इदं – [] 39 TS 2.4.12.5 मिय वीर्यं तत् ते प्र दास्यामीति तदस्मै प्रायच्छत् तत् प्रत्यगृह्णाद्

द्विर्माऽधा इति तद्-विष्णवेऽति प्रायच्छत् तद्-विष्णुः

प्रत्यगृह्णाद्रस्मास्विन्द्र इन्द्रियं दधात्विति यद्दिवि तृतीयमासीत् तेनेन्द्रो वज्रमुदयच्छद्-विष्णवनुस्थितः सोऽब्रवीन्मा मे प्रहार्येनाह - [] 40

TS 2.4.12.6

-मिदमस्मि तत् ते प्रदास्यामीति त्वी(3) इत्यब्रवीथ् सन्धां तु
सन्दधावहै त्वामेव प्रविशानीति यन्मां प्रविशेः किं मा भुञ्ज्या
इत्यब्रवीत् त्वामेवेन्धीय तव भोगाय त्वां प्रविशेयमित्यब्रवीत् तं वृत्रः
प्राविशदुदरं वै वृत्रः क्षुत् खलु वै मनुष्यस्य भ्रातृव्यो य - [] 41

TS 2.4.12.7

प्वं वेद हन्ति क्षुधं भ्रातृव्यं तदस्मै प्रायच्छत्तत् प्रत्यगृह्णात् — निर्माऽधा इति तद् — विष्णावेऽति प्रायच्छत् तद् — विष्णुः प्रत्यगृह्णादस्मास्विन्द्र इन्द्रियं दधात्विति यत्त्रिः प्रायच्छत् त्रिः प्रत्यगृह्णात् तत् त्रिधातोस्त्रिधातुत्वं यद् — विष्णुरन्वतिष्ठत् विष्णवेऽति । प्रत्यगृह्णात् तत् त्रिधातोस्त्रिधातुत्वं यद् — विष्णुरन्वतिष्ठत् विष्णवेऽति । प्रायच्छत् तस्मादैन्द्रावैष्णव ् ह्विर्भवति () यद्वा इदं किञ्च तदस्मै

तत् प्रायच्छद् ऋचः सामानि यजू्षि सहस्रं वा अस्मै तत् । ॥ । प्रायच्छत् तस्माथ् सहस्रदक्षिणं ॥ 42

(प्रवणं – ँविष्णु – वी इद – मिद – महं – ँयो – भव – । त्येक विङ्शतिश्च) (A12)

TS 2.4.13.1

देवा वै राजन्या-ज्ञायमाना-दिबभयु-स्तमन्तरेव सन्तं दाम्ना

प्राप्तिमभन्थ् स वा एषोऽपोब्धो जायते यद्-राजन्यो यद्वा एषोऽनपोब्धो

जायत वृत्रान् घन् श्चरेद्यं कामयेत राजन्यमनपोब्धो जायत वृत्रान्

घन् श्चरेदिति तस्मा एतमैन्द्रा बार्.हस्पत्यं च्करं निर्वपेदैन्द्रो वै

राजन्यो ब्रह्म बृहस्पित ब्रह्मणैवैनं () दाम्नोऽपोंभनान् मुञ्चिति

हिर्णमयं दाम दक्षिणा साक्षादेवैनं दाम्नोऽपोंभनान् मुञ्चिति ॥ 43

TS 2.4.14.1

यमादित्या अर्शुमाप्याययन्ति यमक्षित-मक्षितयः पिबन्ति । तेन नो राजा वरुणो बृहस्पतिरा प्याययन्तु भुवनस्य गोपाः ॥ पाच्यां दिशि त्वमिन्द्रासि राजोतोदीच्यां वृत्रहन् वृत्रहाऽसि । यत्र यन्ति स्रोत्यास्त – [ ] 44 TS 2.4.14.2 -ज्जितं ते दक्षिणतो वृषभ एधि हव्यः ॥ इन्द्रो जयाति न परा जयाता अधिराजो राजसु राजयाति । विश्वा हि भूयाः पृतना अभिष्टीरुपसद्यो नमस्यो यथाऽसत् ॥ अस्येदेव प्ररिरिचे महित्वं दिवः पृथिव्याः पर्यन्तरिक्षात् । ्॥ । । । । । । । । स्वराडिन्द्रो दम आ विश्वगूर्तः स्वरिरमत्रो ववक्षे रणाय ॥ अभि त्वा शूर नोनुमोऽदुग्धा इव धेनवः । र्डशान- [ ] **45** TS 2.4.14.3 -मस्य जगतः सुवर्दृशमीशानमिन्द्र तस्थुषः॥ त्वामिद्धि हवामहे साता वाजस्य कारवः।

```
त्वां वृत्रेष्विन्द्र सत्पतिं नरस्त्वां काष्ठास्वर्वतः ॥
यद्द्यावंइन्द्रतेशत ए शतं भूमीरुत स्युः।
न त्वा वजिन्थ् सहस्र एं सूर्या अनु न जातमष्ट रोदसी ॥
पिबा सोममिन्द्र मन्दतु त्वा यन्ते सुषाव हर्यश्वाद्भिः । 46
TS 2.4.14.4
सोतुर्बाहुभ्या ए सुयतो नार्वा ॥
रेवतीर्नः सधमाद इन्द्रे सन्तु तुविवाजाः ।
क्षुमन्तो याभिर्मदेम ॥
उदग्ने शुचयस्तव> 1, वि ज्योतिषो> 1, दु त्यं जातवेदस\psi > 1
सप्त त्वा हरितो रथे वहन्ति देव सूर्य।
शोचिष्केशं विचक्षण॥
चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याऽग्नेः।
ा
आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्ष एं सूर्य आत्मा
जगतस्तस्थुष - [] 47
```

TS 2.4.14.5

श्च ॥
विश्वे देवा ऋतावृध ऋतुभिर्. हवनश्चतः ।
जुषन्तां "युज्यं पयः ॥
विश्वे देवाः शृणुतेमण् हवं मे ये अन्तरिक्षे य उप द्यविष्ठ ।
ये अग्निजिह्वा उत वा यजत्रा आसद्यास्मिन् बर्.हिषि
मादयद्ध्वं ॥ 48
(त – दीशान – मद्रि – स्तस्थुष – स्त्रिण्शच्च) (A14)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams:
(देवा मनुष्या – देवसुरा अब्रुवन् – देवासुरास्तेषां गायत्री –

पूजापतिस्ता यत्राऽ – ग्ने गोभिः – चित्रया – मारुतं – देवा वसव्या

अग्ने – मारुतमिति – देवा वसव्या देवाः शर्मण्याः – सर्वाणि –

त्वष्टा हतपुत्रो – देवा वै राजन्यान् – नवोनव – श्चतुर्दश)

______

_____

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :
। ॥
(देवा मनुष्याः – प्रजां पुशुन् – देवा वसव्याः – परिद्ध्यदिद–

।

मस्म्य – ष्टा चत्वारि∜शत्)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 2:-। । (देवा मनुष्या – मादयध्वं)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

2.4.1 Appendix

2.4.14.4 — दुत्यं जातवेदसंं> व्याप्त विदेश विदेश विश्वाय सूर्य ॥ (Appearing in- TS 1.4.43.1)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2.5 द्वितीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिविधानं

निश्चरूपो वै त्वाष्ट्रः पुरोहितो देवानामासीथ् स्वस्रीयोऽसुराणां
तस्य त्रीणि शीर् षाण्यासन्थ्—सोमपान् सुरापान—मन्नादन्
स प्रत्यक्षं देवेभ्यो भागमवदत् परोक्षमसुरेभ्यः सर्वस्मै वै प्रत्यक्षं
भागं वदन्ति यस्मा एव परोक्षं वदन्ति तस्य भाग उदितस्तस्मादिन्द्रो
ऽिबभेदीदृङ् वै राष्ट्रं वि पर्यावर्तयतीति तस्य वज्जमादाय
शीर् षाण्यच्छिनद्यथ् सोमपान — [ ] 1

TS 2.5.1.2

-मासीथ् सं कृपिञ्जलो ऽभवद् यथ् सुरापान् सं कलविङ्को न । ॥ ॥ । यदन्नादन् सं तितिरिस्तस्याञ्जलिना ब्रह्महृत्यामुपागृह्णात् ता स् । । । । संवथ्सरमिषभुस्तं भूतान्यभ्यक्रोशन् ब्रह्महृन्निति स

valerma @ marell com

पृथिवीमुपासीददस्यै ब्रह्महृत्यायै तृतीयं प्रति गृहाणेति साऽब्रवीद्वरं ग्रह्मणेति साऽब्रवीद्वरं

वृक्णात् – [] 3

TS 2.5.1.4

पराभविष्यन्तो मन्यामहे ततो मा परा भूमेत्यावश्चनाद्दो भूया एस उत्तिष्ठानित्यब्रवीत् तस्मादावश्चनाद् – वृक्षाणां भूया एस उत्तिष्ठन्ति वारेवृत होषां तृतीयं ब्रह्महत्यायै प्रत्यगृण्हन्थ्स निर्यासो ऽभवत् तस्मान्निर्यासस्य नाऽऽ * इयं ब्रह्महत्यायै होष वर्णोऽथो खलु य एव लोहितो यो वाऽऽवश्चनान्निर्येषति तस्य नाऽऽ इयं – [] 4

and decrees @ arms all some Power 422 of 200

ा प्राचित्र विन्दामहै प्राचित्र वारे वृत्र वारे वित्र वित्र वित्र वारे वित्

TS 2.5.1.6

वाससा न सँवदेत — [ ] 5

न सहाऽऽसीत नास्या अन्नमद्याद्-ब्रह्महृत्यायै होषा वर्णं प्रतिमुच्या ऽऽस्तेऽथो खल्वाहुरभ्यञ्जनं वाव स्त्रिया अन्नमभ्यञ्जनमेव न प्रतिगृह्यं काममन्यदिति यां मलवद्-वासस्य संभवन्ति यस्ततो जायते सोऽभिश्चस्तो यामरण्ये तस्य स्तेनो यां पराचीं तस्य हितमुख्यपगुल्भो या स्नाति तस्या अपस्य मारुको या - [] 6

TS 2.5.1.7

कुनखी या कृणति तस्यै क्लीबो या रज्जु एं सृजति तस्या उद्-बन्धुको या पर्णेन पिबति तस्या उन्मादुको या खर्वेण पिबति तस्यै खर्वस्तिस्रो रात्रीर्वतं चरेदञ्जलिना वा पिबेदखर्वेण वा ( ) पात्रेण प्रजायै गोपीथाय ॥ 7 (यथ् सोमपानं – ते – वृक्णात्– तस्य नाऽऽञ्यं – वदेत –मारुको या -ऽखर्वेण वा - त्रीणि च) (A1) TS 2.5.2.1 त्वष्टा हतपुत्रो वीन्द्र एं सोममाऽहरत् तस्मिन्निन्द्र उपहवमैच्छत तं नोपाह्वयत पुत्रं मेऽवधीरिति स यज्ञवेशसं कृत्वा प्रासहा सोममपिबत् तस्य यदत्यशिष्यत तत् त्वष्टाऽऽहवनीयमुप प्रावर्तयथ् स्वाहेन्द्रशत्रु-र्वद्र्धस्वेति यदवर्तयत् तद्-वृत्रस्य वृत्रत्वं ्यदब्रवीथ् स्वाहेन्द्रशत्रु-र्वद्र्धस्वेति तस्मादस्ये [ ] 8 TS 2.5.2.2 -न्द्रः शत्रुरभवथ् स संभवत्रग्नीषोमावभि समभवथ् स इषुमात्रमिषुमात्रं विष्वङ्कवद्र्धत स इमां लोकानवृणोद्यदिमां

ँलोकानवृणोत् तद्-वृत्रस्यं वृत्रत्वं तस्मादिन्द्रोऽबिभेथ् स प्रजापतिमुपाधाव - च्छत्रुर्मेऽ जनीति तस्मै वज्र 🗸 सिक्त्वा प्रायच्छदेतेन जहीति तेनाभ्यायत तावब्रूतामग्नीषोमौ मा – [] 9 TS 2.5.2.3 प्रहारावमन्तः स्व इति मम वै युव ७ स्थ इत्यं ब्रवीन् मामभ्येतमिति तौ भागधेयमैच्छेतां ताभ्या-मेतमग्नीषोमीय-मेकादशकपालं पूर्णमासे प्रायच्छत् तावब्रूतामभि संदष्टौ वै स्वो न शक्नुव ऐतुमिति स इन्द्रं आत्मनः शीतरूरावजनयत् तच्छीतरूरयोर्जन्म य एव 🗸 शीतरूरयोर्जन्म वेद – [ ] 10 TS 2.5.2.4 नैन ं शीतरूरौ हतस्ताभ्यामेनमभ्यनयत् तस्मा-ज्जञ्जभ्यमानादग्नीषोमौ निरक्रामतां प्राणापानौ वा एनं तदजहितां प्राणो वै दक्षोऽपानः क्रतुस्तस्मा-ज्जञ्जभ्यमानो ब्रूयान्मयि दक्षक्रतू इति प्राणापानावेवाऽऽत्मन् धत्ते सर्वमायुरेति स देवता वृत्रान्निर्.

ऽमावास्यायां प्याययन्ति तस्माद्-वार्त्रघ्नी पूर्णमासे उनूच्येते
वृधन्वती अमावास्यायां तथ् स्थ्राप्य वार्त्रघन् हिर्वर्वज्ञमादाय
पुनरभ्यायत ते अबूतां द्यावापृथिवी मा प्र हारावयोर्वे श्रित इति ते
अबूतां वरं वृणावहै नक्षत्रविहिता—ऽहमसानीत्यसावब्रवी—
चित्रविहिता—ऽहमितीयं तस्मान्नक्षत्रविहिताऽसौ चित्रविहितेऽयं

ँय एवं द्यावापृथिव्यो – [ ] 12

TS 2.5.2.6

-र्वरं वैदैनं वरो गच्छिति स आभ्यामेव प्रसूत इन्द्रो वृत्रमहन् ते देवा वृत्र ए हत्वाऽग्नीषोमावबुवन् हव्यं नो वहतमिति । । तावबूतामपतेजसौ वै त्यौ वृत्रे वै त्ययोस्तेज इति तेऽबुवन् क इदमच्छैतीति गौरित्यबुवन् गौर्वाव सर्वस्य मित्रमिति । । साऽब्रवी – [] 13

TS 2.5.2.7

- हरं ँवृणै मय्येव स्तोऽभयेन भुनजाद्ध्वा इति तद्-गौराऽहर्त् तस्माद्-गिव स्तोभयेन भुञ्जत एतद्वा अग्नेस्तेजो यद् घृतमेतथ् सोमस्य यत् पयो य एवम्ग्नीषोमयो स्तेजो वेद तेज्स्व्येव भवित ब्रह्मवादिनो वदन्ति किंदेवत्यं पौर्णमासमिति प्राजापत्यिमिति ब्रूयात् तेनेन्द्रं ज्येष्ठं पुत्रं निरवासाययदिति तस्मा- () - ज्ज्येष्ठं पुत्रं धनेन निरवसाययन्ति ॥ 14

(अस्य – मा – वेदा – ऽऽ – द्यावापृथिव्यो – रब्रवी – ॥ । दिति तस्मा – च्चत्वारि च) (A2)

TS 2.5.3.1

इन्द्रं वृत्रं जिन्वा एसं मृथोऽभि प्रावेपन्त स एतं वैमृथं
पूर्णमासेऽनुनिर्वाप्यमपञ्चत् तं निरवपत् तेन वै स मृथोऽपाहत
यद्वैमृथः पूर्णमासेऽनुनिर्वाप्यो भवति मृथ एव तेन यजमानो
प्रा हत इन्द्रो वृत्र ए हत्वा देवताभिश्चेन्द्रियेण च व्याद्र्ध्यत स
एतमाग्नेय – मृष्टाकपाल – ममावास्यायामपञ्चदैन्द्रं दिध – [] 15

तं निरवपत् तेन वै स देवताश्चेन्द्रियं चावारुन्ध्यदाग्नेयो ऽष्टाकपालो जित्ता विरवपत् तेन वै स देवताश्चेन्द्रियं चावारुन्ध्यदाग्नेयो ऽष्टाकपालो जित्ता विर्वास्यायां भवत्यैन्द्रं दिध देवताश्चेव तेनेन्द्रियं च यजमानोऽव जिन्ध इन्द्रस्य वृत्रं जध्नुष इन्द्रियं वीर्यं पृथिवीमनु व्याच्छ्त् ति विर्वाषधयो वीरुधोऽभवन्थ्स प्रजापतिमुपाधावद् – वृत्रं मे जध्नुष इन्द्रियं वीर्यं – [ ] 16

TS 2.5.3.3

पृथिवीमनु व्यारत् तदोषधयो वीरुधोऽभूवितिति स प्रजापितः

पश्चिवीमनु व्यारत् तदोषधयो वीरुधोऽभूविति स प्रजापितः

पश्चिवीमनु व्यारत् तदोषधयो वीरुधोऽभूविति स प्रजापितः

पश्चिवित्ति स प्रजापितिः

पश्चितिः

TS 2.5.3.4

तदेनमधिनोत् तद्द्ध्नो दधित्वं ब्रह्मवादिनो वदन्ति द्द्ध्नः । पूर्वस्यावदेयं – [] 18

TS 2.5.3.5

दिध हि पूर्वं क्रियत इत्यनादृत्य तच्छृतस्यैव पूर्वस्याव हि पूर्वं क्रियत इत्यनादृत्य तच्छृतस्यैव पूर्वस्याव हि पूर्वं क्रियत इत्यनादृत्य तच्छृतस्यैव पूर्वस्याव हि पूर्व हि पूर्वं क्रियत वीर्य श्रित्वा दृद्ध्नो परिष्टाद्धिनोति यथापू हि पूर्व क्रियत पूर्वाकैर्वा पर्णवल्कैर्वा ऽऽत्रञ्च्याथ् सौम्यं तद्यत् क्वलै हि पूर्व हि पूर्व क्रियते हि हि पूर्व हि पूर हि पूर्व हि पूर्व हि पूर्व हि पूर्व हि पूर्व हि पूर्व हि पूर्व

वै नो -[ ] 20

उद्य वस्तु वस्तितीन्द्रों हि देवानां वस्तु तदमावास्याया अमावास्यत्वं । प्राच्या वद्यातिनां वदन्ति किंदेवत्य ् सांनाय्यमिति वैश्वदेविमिति ब्रूयाद् – विश्वे हि तद्देवा भागधेयमभि समगच्छन्तेत्यथो खल्वैन्द्रमित्येव । ब्रूयादिन्द्रं वाव ते तद् –भिषज्यन्तोऽभि समगच्छन्तेति ॥ 21 (दिथि – मे ज्ञाञ्जूष इन्द्रियं वीर्य – मित्यब्रवीदेतदस्मा – अवदेयं – तनिक – नो – द्विचत्वारि ्शच्य) (A3)

TS 2.5.4.1

बहावितो वदन्ति स त्वै दर्शपूर्णमासौ यजेत य एनौ सेन्द्रौ यजेतेति वैमृधः पूर्णमासे उनुनिर्वाप्यो भवित तेन पूर्णमासः सेन्द्र ऐन्द्रं दद्ध्यमावास्यायां तेनामावास्या सेन्द्रा य एवं विद्वान् दर्श्यमावास्यायां तेनामावास्या यजते श्वः श्वोऽस्मा ईजानाय वसीयो भवित देवा वै यद्—यज्ञे ऽकुर्वत्तदसुरा अकुर्वत् ते देवा एता — [ ] 22

TS 2.5.4.2 –मिष्टि–मपञ्यन्–नाग्नावैष्णव–मेकादशकपाल*⊍* सरस्वत्यै चरु*⊍* सरस्वते चरुं तां पौर्णमास्य स्थाप्यानु निरवपन् ततो देवा अभवन् पराऽसुरा यो भ्रातृव्यवान्थस्याथ् स पौर्णमास स ७ स्थाप्यैतामिष्टिमनु निर्वपेत् पौर्णमासेनैव वज्रं भ्रातृव्याय ॥ । ॥ । प्रहृत्याऽऽग्नावैष्णवेन देवताश्च यज्ञं च भ्रातृव्यस्य वृङ्के मिथुनान् पश्रन्थ् सारस्वताभ्यां यावदेवास्यास्ति तथ् – [ ] 23 TS 2.5.4.3 सर्वं वृङ्के पौर्णमासीमेव यजेत भ्रातृव्यवान्नामावास्या ए हत्वा भ्रातृव्यं नाऽऽप्याययति साकंप्रस्थायीयेन यजेत पशुकामोयस्मै वा अल्पेनाऽऽहरन्ति नाऽऽत्मना तृप्यति नान्यस्मै ददाति यस्मै महता ा ॥ । । । । । । । । तृप्यत्यात्मना ददात्यन्यस्मै महता पूर्ण ् होतव्यं तृप्त एवैनमिन्द्रः प्रजया पशुभिस्तर्पयति दारुपात्रेण जुहोति न हि मृन्मयमाहु तिमानश औदुम्बरं – [] 24

———। भवत्यूर्ग्वा उदुम्बर ऊर्क् पशव ऊर्जैवास्मा ऊर्जं पशूनव रुन्धे ा नागतश्रीर्महेन्द्रं यजेत त्रयो वै गतश्रियः शुश्रुवान् ग्रामणी राजन्यस्तेषां महेन्द्रो देवता यो वै स्वां देवतामति यजते प्रस्वायै देवतायैच्यवते न परां प्राप्नोति पापीयान् भवति संवथ्सर-मिन्द्रं यजेत संवथ्सर एं हि व्रतं नाति स्वै - [] 25 TS 2.5.4.5 -वैनं देवतेज्यमाना भूत्या इन्धे वसीयान् भवति सँवथ्सरस्य । ॥ । । । । । । परस्तादग्नये व्रतपतये पुरोडाञ्चमष्टाकपालं निर्वपेथ् संवथ्सरमेवैनं ँयजेत ॥ 26 (एतां - त - दौदुम्बर - स्वा - त्रि एशच्च)(A4) TS 2.5.5.1 नासोमयाजी सं नयेदनागतं वा एतस्य पयो योऽसोमयाजी ्यदसोमयाजी सं नयेत् परिमोष एव सोऽनृतं करोत्यथो परैव सिच्यते

valeum a @ marail a a m

्। । सोमयाज्येव सं नयेत् पयो वै सोमः पयः सांनाय्यं पयसैव पय जात्मन् धत्ते वि वा एतं प्रजया पशुभिरद्र्धयति वद्र्धयत्यस्य भातृव्यं यस्य हविर्निरुप्तं पुरस्ताच्चन्द्रमा – [] 27

TS 2.5.5.2 अभ्युदेति त्रेधा तण्डुलान् वि भजेद्ये मद्ध्यमाः स्युस्तानग्नये दात्रे पुरोडाशमष्टाकपालं कुर्याद्ये स्थिविष्ठास्तानिन्द्राय प्रदात्रे दध ॥ श्वरं ्येऽणिष्ठास्तान् विष्णवे शिपिविष्टाय शृते चरुमग्निरेवास्मै प्रजां

एव पशुषु प्रतितिष्ठति न हे - [ ] 28

TS 2.5.5.3 यजेत यत् पूर्वया संप्रति यजेतोत्तरया छम्बट्कुर्याद्यदुत्तरया सम्प्रति । । । । । । । । । । यजेत पूर्वया छम्बट्कुर्यान्नेष्टिर्भवति न यज्ञस्तदनु हीतमुख्यपगल्भो ा । । । । । । । जायत एकामेव यजेत प्रगल्भोऽस्य जायते ऽनादृत्य तद् ह्रे एव यजेत यज्ञ मुखमेव पूर्वयाऽऽलभते यजत उत्तरया देवता एव पूर्वया ऽवरुन्ध इन्द्रिय-मुत्तरया देवलोकमेव - [] 29

TS 2.5.5.4 पूर्वयाऽभिजयति मनुष्यलोकमुत्तरया भूयसो यज्ञकतूनुपैत्येषा वै सुमना नामेष्टिर्यमद्येजानं पश्चाच्चन्द्रमा अभ्युदेत्यस्मिन्नेवास्मै लोकेऽद्र्धुकं भवति दाक्षायण यज्ञेन सुवर्गकामो यजेत पूर्णमासे सं नयेन्–मैत्रावरुण्या ऽऽमिक्षया ऽमावास्यायां यजेत पूर्णमासे वै देवाना ए सुतस्तेषामेतमद्रधमासं प्रसुतस्तेषां मैत्रावरुणी वशाऽमावास्याया-मनूबन्ध्या यत् - [] 30 TS 2.5.5.5 पूर्वेद्यु र्यजते वेदिमेव तत् करोति यद् वथ्सानपाकरोति सदोहविद्धीं एव सं मिनोति यद्यजते देवैरेव सुत्या ए सं पादयति स एतमद्र्धमास्य संधमादं देवैः सोमं पिबति यन्-मैत्रावरुण्या ऽऽमिक्षया ऽमावास्यायां यजते यैवासौ देवानां वंशाऽनूबन्ध्या सो एवैषैतस्य साक्षाद्वा एष देवानभ्यारोहति य एषां यज्ञ – [] 31 TS 2.5.5.6 -मभ्यारोहति यथा खलुवै श्रेयानभ्यारूढः कामयते तथा करोति यद्यविवद्ध्यति पापीयान् भवति यदि नावविद्ध्यति सदृङ् व्यावृत्काम

प्तेन यज्ञेन यजेत क्षुरपविर्ह्येष यज्ञस्ताजक पुण्यो वा भवति प्र वा मीयते तस्यैतद्वृतं नानृतं वदेन्न माण् समञ्नीयान्न स्त्रियमुपेयान्नास्य पल्पूलनेन वासः पल्पूलयेयु () –रेति देवाः सर्वं न कुर्वन्ति ॥ 32

(चन्द्रमा - हे - देवलोकमेव - यद् - युज्ञं - पल्पूलयेयुः -षट् च) (A5)

TS 2.5.6.1

प्ष वै देवरथो यद्-दर्.शपूर्णमासौ यो दर्.शपूर्णमासाविष्ट्वा सोमेन्
यजते रथस्पष्ट एवावसाने वरे देवानामव स्यत्येतानि वा अङ्गापरू एषि
संवथ्सरस्य यद्-दर्.शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् दर्शपूर्णमासौ
यजते-ऽङ्गापरू ७ष्येव संवथ्सरस्य प्रति दधात्ये ते वै संवथ्सरस्य चसुषी यद्-दर्.शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ यजते

वशुषी यद्-दर्.शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ यजते

ताभ्यामेव सुवर्गं लोकमनु पश्य – [ ] 33

TS 2.5.6.2

नत्येषा वै देवानां विक्रान्ति र्यद्–दर्शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् । । । । दर्शपूर्णमासौ यजते देवानामेव विक्रान्तिमनु विक्रमत एष वै

देवयानः पन्था यद्-दर्.शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ य पवं विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ य पवं विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् य एव देवयानः पन्थास्त्र समारोहत्येतौ वै देवाना ् हरी यद्-दर्.शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ यजते यावेव देवाना ् हरी ताभ्या – [] 34

TS 2.5.6.3

-मेवैभ्यो हव्यं वहत्येतद्वै देवानामास्यं यद्-दर्.शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ यजते साक्षादेव देवानामास्ये जुहोत्येष वै । हिवद्ध्नि यो दर्.शपूर्णमासयाजी सायंप्रातरिनहोत्रं जुहोत्व यजते दर्.शपूर्णमासा—वहरहर्.—हिवद्ध्निना ए स्तृतो य एवं विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ यजते हिवद्ध्निना ए स्तृतो य एवं विद्वान् । दर्.शपूर्णमासौ यजते हिवद्ध्नियस्मीति सर्वमेवास्य बर्.हिष्यं दत्तं । भवति देवावा अह — [] 35

TS 2.5.6.4

-र्यज्ञियं नाविन्दन् ते दर्शपूर्णमासावपुनन् तौ वा एतौ पूतौ मेद्ध्यौ यद्-दर्शपूर्णमासौ य एवं विद्वान् दर्शपूर्णमासौ यजते पूतावेवैनौ मेद्ध्यौ यजते नामावास्यायां च पौर्णमास्यां च स्त्रिय-मुपेयाद्य- दुपे

ve devere @emell com

यान्निरिन्द्रियः स्यात् सोमस्य वै राज्ञोऽद्र्धमासस्य रात्रयः पत्नय आसन् तासाममावास्यां च पौर्णमासीं च नोपैत् – [ ] 36 **TS 2.5.6.5** ते एनमभि समनहोतां तं यक्ष्म आर्च्छद्-राजानं यक्ष्म आरदिति तद्-राजयक्ष्मस्य जन्म यत् पापीयानभवत् तत् पापयक्ष्मस्य यज्जायाभ्यामविन्दत् तज्जायेन्यस्य य एवमेतेषां यक्ष्माणां जन्म वेद नैनमेते यक्ष्माविन्दन्ति स एते एव नमस्यन्नुपाधावत् ते अब्रूतां वरं वृणावहा आवं देवानां भागधे असावा – [] 37 **TS 2.5.6.6** वदिध देवा इज्यान्ता इति तस्माथ् सदृशीनां रात्रीणाममावास्यायां च पौर्णमास्यां च देवा इज्यन्त एते हि देवानां भागधे भागधा अस्मै मनुष्या भवन्ति य एवं वैद भूतानि क्षुधमध्नन्थ् सद्यो मनुष्या अद्र्धमासे देवा मासि पितरः संवथ्सरे वनस्पतय-स्तस्मा-दहरह-र्मनुष्या अञ्चनमिच्छन्ते ऽर्धमासे देवा इज्यन्ते मासि पितृभ्यः क्रियते

संवथ्सरे वनस्पतयः फलं ( ) गृह्णन्ति य एवं वैद हन्ति क्षुधं भ्रातृव्यं ॥ 38 (पञ्यति – ताभ्या –मह – रै – दसाव –फल्ण् –सप्त च) (A6) TS 2.5.7.1 देवा वै नर्चि न यजुष्यश्रयन्त ते सामन्नेवाश्रयन्त हिं करोति सामैवाकर्.हिम् करोतियत्रैवदेवा अश्रयन्त तत एवैनान् प्रयुङ्के हिं करोति वाच एवैष योगो हिं करोति प्रजा एव तद्-यजमानः सृजते त्रिः प्रथमामन्वाह त्रिरुत्तमां यज्ञस्यैव तद् बर्.सम् – [] 39 TS 2.5.7.2 । । । । । । नह्यत्यप्रस्रप्साय संततमन्वाह प्राणानामन्नाद्यस्य संतत्या अथो रक्षसामपहत्यै राथंतरीं प्रथमामन्वाह राथंतरो वा अयं ँलोक इममेव लोकमभि जयति त्रिर्वि गृह्णाति त्रयं इमे लोका इमानेव लोकानभि । । । । जयति बार्.हतीमुत्तमा-मन्वाह बार्.हतो वा असौ लोकोऽमुमेव लोकमभि जयित प्र वो - [] 40

TS 2.5.7.3 वाजा इत्यनिरुक्तां प्राजापत्यामन्वाह यज्ञो वै प्रजापतिर्यज्ञमेव प्रजापतिमा रभते प्रवो वाजा इत्यन्वाहान्नं वै वाजोऽन्नमेवाव रुन्धे प्रवो वाजा इत्यन्वाह तस्मात् प्राचीन ए रेतो धीयते ऽग्न आ याहि । ॥ ॥ । वीतय इत्याह तस्मात् प्रतीचीः प्रजा जायन्ते प्रवो वाजा – [ ] **41** TS 2.5.7.4 इत्यन्वाह मासा वै वाजा अद्रधमासा अभिद्यवो देवा हविष्मन्तो गौर्घृताची यज्ञो देवाञ्जिगाति यजमानः सुम्नयु–रिदमसीदमसीत्येव यज्ञस्य प्रियं धामाव रुन्धे यं कामयेत सर्वमायुरियादिति प्र वो वाजा इति तस्यानूच्याग्न आ याहि वीतय इति संततमुत्तर-मद्र्धर्चमा लभेत - [ ] 42 TS 2.5.7.5 प्राणेनैवास्यापानं दाधार सर्वमायुरेति यो वा अरिल् सामिधेनीनां ँवेदारतावेव भ्रातृव्यं कुरुतेऽद्र्धर्चौ सं दधात्येष वा अरिलः सामिधेनीनां य एवं वैदारलावेव भ्रातृव्यं कुरुत ऋषेर्. ऋषेर्वा एता

निर्मिता यथ् सामिधेन्यस्ता यदसं युक्ताः स्युः प्रजया पशुभि

र्यजमानस्य वि तिष्ठेरन्नद्र्धचौं सं द्धाति सं () युनक्त्येवैनास्ता । । । । अस्मै संयुक्ता अवरुद्धाः सर्वामाशिषं दुह्रे ॥ 43 (बर्सं – वो – जायन्ते प्रवो वाजा – लभेत – दधाति सं – दश च) (A7)

TS 2.5.8.1

अयज्ञो वा एष योऽसामाऽग्न आ याहि वीतय इत्याह रथंतरस्यैष वर्णस्तं त्वा समिद्धिरङ्गिर इत्याह वामदेव्यस्यैष वर्णो बृहदग्ने सुवीर्यमित्याह बृहत एष वर्णो यदेतं तृचमन्वाह यज्ञमेव तथ् सामन्वन्तं करोत्यग्निरमुष्मिन् ँलोक आसीदादित्योऽस्मिन् ताविमौ लोकावशान्ता **–** [ ] 44

TS 2.5.8.2

वास्तां ते देवा अबुवन्नेतेमौ वि पर्यूहामेत्यग्न आ याहि वीतय इत्यस्मिन् लोकेऽग्निमदधु बृहदग्ने सुवीर्यमित्यमुष्मिन् ा । लोक आदित्यं ततो वा इमौ लोकावशाम्यतां यदेवमन्वाहानयो

र्लोकयोः शान्त्यै शाम्यतोऽस्मा इमौ लोकौ य एवं वैद पञ्चदश सामिधेनीरन्वाह पञ्चदश - [ ] 45

TS 2.5.8.3

वा अद्र्धमासस्य रात्रयोऽद्र्धमासज्ञः संवथ्सर आप्यते तासां त्रीणि च शतानि षष्टिश्चाक्षराणि तावतीः संवथ्सरस्य रात्रयोऽक्षरश एव संवथ्सरमाप्नोति नृमेधश्च परुच्छेपश्च ब्रह्मवाद्यमवदेतामस्मिन् दारावार्द्र अग्ने जनयाव यतरो नौ ब्रह्मीयानिति नृमेधोऽभ्यवदथ् स धूममजनयत् परुच्छेपो ऽभ्यवदथ् सोऽग्निमजनयदृष इत्यब्रवीद्-[] 46

TS 2.5.8.4

यथ् समाविद्विद्व कथा त्वमग्निमजीजनो नाहमिति सामिधेनीनामेवाहं वर्णं वैदेत्यब्रवीद्यद् घृतवत् पदमनूच्यते स आसां वर्णस्तं त्वा समिद्धिरङ्गिर इत्याह सामिधेनीष्वेव तज्ज्योति र्जनयति स्त्रियस्तेन यदृचः स्त्रियस्तेन यद्-गायत्रियः स्त्रियस्तेन यथ् सामिधेन्यो वृषण्वती-मन्वाह - [] 47

TS 2.5.8.5 तेन पु अस्वतीस्तेन सेन्द्रास्तेन मिथुना अग्निर्देवानां दूत आसीदुशना काव्योऽसुराणां तौ प्रजापतिं प्रश्नमैता ए स प्रजापतिरग्निं दूतं ्। वृणीमह इत्यभि पर्यावर्तत ततो देवा अभवन् पराऽसुरा यस्यैवं ँविदुषोऽग्निं दूतं वृणीमह इत्यन्वाह भवत्यात्मना पराऽस्य भ्रातृव्यो । । । ॥ भवत्यद्ध्वरवतीमन्वाह भ्रातृव्यमेवैतया – [ ] **48** TS 2.5.8.6 ध्वरति शोचिष्केशस्तमीमह इत्याह पवित्रमेवैतद्-यजमानमेवैतया पवयति समिद्धो अग्न आहुतेत्याह परिधिमेवैतं परि दधात्यस्कन्दाय यदत ऊद्रध्वमभ्यादद्ध्याद्यथा बहिः परिधि स्कन्दति तादृगेव तत् त्रयो वा अग्नयो हव्यवाहनो देवानां कव्यवाहनः पितृणा ् सहरक्षा असुराणां त एतर्ह्या राज्यसन्ते मां वरिष्यते मा – [ ] 49 TS 2.5.8.7 -मिति वृणीद्ध्वं एं हव्यवाहनमित्याह य एव देवानां तं वृणीत आर्.षेयं वृणीते बन्धोरेव नैत्यथो संतत्यै परस्तादर्वाचो वृणीते ॥ । । ॥ ॥ । । तस्मात् परस्तादर्वाञ्चो मनुष्यान् पितरोऽनु प्र पिपते ॥ **50**

॥ । (अशान्ता – वाह् पञ्चदशा – ब्रवी – दन्वाहै – तया – वरिष्यते । मा – मेकान्नत्रिप्शच्च) (A8)

TS 2.5.9.1

TS 2.5.9.2

विप्रा होते यच्छुश्रुवा एसः किवशस्त इत्याह कवयो होते

यच्छुश्रुवा एसो ब्रह्मस एशित इत्याह ब्रह्मस एशितो होष घृताहवन

इत्याह घृताहुतिर्ह्मस्य प्रियतमा प्रणीर्यज्ञानामित्याह प्रणीर्ह्मेष य्ज्ञाना ए

रथीरद्ध्वराणामित्याहैष हि देवरथोऽतूर्तो होतेत्याह न होतं

कश्चन – [ ] 52

TS 2.5.9.3

तरित तूर्णिर्. हव्यवाडित्याह सर्व श्रेष तर्त्यास्पात्रं । । । । । । । । । जुहूर्देवानामित्याह जुहूर्होष देवानां चमुसो देवपान इत्याह चमुसो होष देवपानोऽरा ् इवाग्ने नेमिर्देवा ७ स्त्वं परिभूरसीत्याह देवान् होष परिभूर्यद्-ब्रूयादा वह देवान् देवयते यजमानायेति भ्रातृव्यमस्मै – [ ] 53

TS 2.5.9.4

जनयेदा वह देवान् यजमानायेत्याह यजमानमेवैतेन वद्र्धयत्यग्निमग्न आ वह सोममा वहेत्याह देवता एव तद्-। । । । यथापूर्वमुप ह्वयत आ चाग्ने देवान् वह सुयजा च यज जातवेद इत्याहाग्निमेव तथ् स७ श्यति सोऽस्य स७्शितो देवेभ्यो हव्यं ु। वहत्यग्निर्. होते – [ ] **54**

TS 2.5.9.5

-त्याहाग्निर्वे देवाना थ् होता य एव देवाना थ् होता तं वृणीतेस्मो वयमित्याहाऽऽत्मानमेव सत्त्वं गमयति साधु ते यजमान वेवतेत्याहाऽऽशिषमेवैतामा शास्ते यद्ब्रूयाद्-योऽग्निण् होतारमवृथा इत्यग्निनोभयतो यजमानं परि गृह्णीयात् प्रमायुकः स्याद्-याजमानदेवत्या वै जुहूर्भातृव्य देवत्योपभृद् - [ ] 55

TS 2.5.9.6 । । । यद्-हे इव ब्रूयाद् भ्रातृव्यमस्मै जनयेद् घृतवतीमद्ध्वर्यो सुचमाऽस्यस्वेत्याह यजमान मेवैतेन वद्धयित देवायुवमित्याह देवान् ्रा होषाऽवति विश्ववारामित्याह विश्व⊌ होषाऽवतीडामहै देवा ् ईडेन्यान्नमस्याम् नमस्यान् यजाम यज्ञियानित्याहमनुष्या वा ईडेन्याः पितरो नमस्या देवा यज्ञिया देवता एव ( ) तद्-यथाभागं ु। यजति ॥ **56** (विप्रानुमदित इत्याह – चना – ऽस्मै – होतो – पभृद् – देवता एव – त्रीणि च) (A9) TS 2.5.10.1 त्री ७ स्तृचाननु ब्रूयाद् – राजन्यस्य त्रयो वा अन्ये राजन्यात् पुरुषा ब्राह्मणो वैश्यः शूद्रस्तानेवास्मा अनुकान् करोति पञ्चदशानु ब्रूयाद्-ा । राजन्यस्य पञ्चदशो वै राजन्यः स्व एवैन ७ स्तोमे प्रतिष्ठापयति त्रिष्टुभा परि दद्ध्यादिन्द्रियं वै त्रिष्टुगिन्द्रियकामः खलु वै राजन्यो यजते त्रिष्टुभैवास्मा इन्द्रियं परि गृह्णाति यदि कामयेत-[] 57

TS 2.5.10.2

TS 2.5.10.3

चतुर्वि एशितिमनु ब्रूयाद् – ब्रह्मवर्चस – कामस्य चतुर्वि एशत्यक्षरा
गायत्री गायत्री ब्रह्मवर्चसां गायित्रियैवास्मै ब्रह्मवर्चसमव रुन्थे
त्रिण्शतमनु ब्रूयादन्नकामस्य त्रिण्शदक्षरा विराडन्नं विराड्
विराजैवास्मा अन्नाद्यमव रुन्थे द्वात्रिण्शतमनु ब्रूयात् प्रतिष्ठाकामस्य द्वात्रिण्शतकामस्य द्वात्रिण्शतमनु ब्रूयात् प्रतिष्ठाकामस्य द्वात्रिण्शतकामस्य व्रह्मत्रिण्शतकामस्य व्रह्मते व्राह्मते वर्षित्ये वर्तिण्शतमनु ब्रूयात् प्रश्वामनु ब्रूयात् प्रश्वामनु ब्रूयात् प्रश्वामनु व्रूयात् प्रश्वामनु व्रूयात् प्रश्वामस्य वर्तिण्शतकामस्य वर्तिण्यासम्य वर्तिण्शतकामस्य वर्तिण्शतकामस्य वर्तिण्शतकामस्य वर्तिण्शतकामस्य वर्तिण्शतकामस्य वर्तिण्शतकामस्य वर्तिण्शतकामस्य वर्तिण्यासम्य वर्तिण्यासम्य वर्तिण्यासम्य वर्तिण्यासम्य वर्तिण्यासम्य वर्तिण्यासम्य वर्तिण्यासम्य वर्तिणासम्य वर्तिण्यासम्य वर्तिणासम्य वर्तिणास

vedavms@gmail.com

TS 2.5.10.4 -नव रुन्धे चतुश्चत्वारिण्शतमनु ब्रूयादिन्द्रियकामस्य चतुश्चत्वारि एशदक्षरा त्रिष्टुगिन्द्रियं त्रिष्टुप् त्रिष्टुभैवास्मा इन्द्रियमव रुन्धे ऽष्टाचत्वारिण् शतमनु ब्रूयात् पशुकामस्याष्टाचत्वारिण्शदक्षरा जगती जागताः पञ्चावोजगत्यैवास्मै पञ्चाव रुन्धे सर्वाणि छन्दा ॥ स्यनु ब्रूयाद्-बहुयाजिनः सर्वाणि वा एतस्य छन्दा ७स्य वरुद्धानि यो बहुयाज्यपरिमितमनु ब्रूयादपरिमितस्या वरुध्यै ॥ 60 (कामयेत – प्रतिष्ठित्यै – पशून्थ् – सप्तचत्वारिज्ञच्च) (A10) TS 2.5.11.1 निवीतं मनुष्याणां प्राचीनावीतं पितृणामुपवीतं देवानामुप व्ययते देवलक्ष्ममेव तत् कुरुते तिष्ठन्नचाह तिष्ठन्. ह्याश्रुततरं वदति तिष्ठन्नन्वाह सुवर्गस्य लोकस्याभिजित्या आसीनो यजत्यस्मिन्नेव लोके प्रतितिष्ठति यत् क्रौञ्चमन्वाहाऽऽसुरं तद्-यन्मन्द्रं मानुषं तद्यदन्तरा तथ् सदेवमन्तराऽनूच्यं सदेवत्वायं विद्यां स्ते – [] 61

______

TS 2.5.11.2 पुरा होतारोऽभूवन् तस्माद्-विधृता अद्ध्वानोऽभूवन् न पन्थानः समरुक्षन्नन्तर्वेद्यन्यः पादो भवति बहिर्वेद्यन्योऽथान्वाहाद्ध्वनां विधृत्यै पथामस ए रोहायाथो भूतंचैव भविष्यच्याव रुन्धेऽथो परिमितं चैवापरिमितं चाव रुन्धेऽथो ग्राम्या ७ श्चैव पशूनारण्या ७ श्चाव रुन्धेऽथो - [] 62 TS 2.5.11.3 देवलोकं चैव मनुष्य लोकं चाभि जयति देवा वै सामिधेनीरन्च्य यज्ञं नान्वपश्यन्थ्स प्रजापतिस्तूष्णी-माघारमा ऽघारयत् ततो वै देवा यज्ञमन्वपञ्यन्. यत् तूष्णीमाघार-माघारयति यज्ञस्यानुख्यात्या अथो सामिधेनीरेवाभ्य-नक्त्यलूक्षो भवति य एवं वैदाथो तर्पयत्येवैना-स्तृप्यति प्रजया पशुभि - [ ] 63 TS 2.5.11.4 -र्य एवं ^{*}वेद यदेकया ऽऽघारयेदेकां प्रीणीयाद्यद् द्वाभ्यां द्वे प्रीणीयाद्यद् तिसृभिरति तद्रेचयेत्मनसा ऽऽघारयति मनसा

vedavms@gmail.com

ह्यनाप्तमाप्यते तिर्यञ्चमा घारयत्यछम्बट्कारं वाक् च मनश्चा

ऽऽर्तीयेतामहं देवेभ्यो हव्यं वहामीति वागब्रवीदहं देवेभ्य इति मनस्तौ प्रजापतिं प्रश्नमैता ए सो ऽब्रवीत् – [] **64**

TS 2.5.11.5

प्रजापतिर्दूतीरेव त्वं मनसोऽसि यद्धि मनसा ध्यायति तद्वाचा वदतीति तत् खलु तुभ्यं न वाचा जुहवन्नित्यब्रवीत् तस्मान्मनसा प्रजापतये जुह्वतिमन इव हि प्रजापतिः प्रजापतेराप्त्यै परिधीन्थ्सं मार्ष्टि पुनात्येवैनान्त्रिर्मद्ध्यमं त्रयो वै प्राणाः प्राणानेवाभि जयित । त्रिर्दक्षिणाद्ध्यं त्रय – [ ] **65**

TS 2.5.11.6

इमे लोका इमानेव लोकानभि जयति त्रिरुत्तराद्ध्यं त्रयो वै देवयानाः पन्थानस्तानेवाभि जयति त्रिरुप वाजयति त्रयो वै देवलोका देवलोकानेवाभि जयित द्वादश सं पद्यन्ते द्वादश मासाः संवथ्सरः संवथ्सरमेव प्रीणात्यथो संवथ्सरमेवास्माउप दधाति ्रमुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्या आघारमा घारयति तिर इव – [ ] **66**

TS 2.5.11.7 वै सुवर्गी लोकः सुवर्गमेवास्मै लोकं प्ररोचयत्यृजुमा घारयत्यृजुरिव हि प्राणः संततमा घारयति प्राणानामन्नाद्यस्य संतत्या अथो प्राणमेवास्माज्जिह्यं नयति ताजक् प्रमीयतेशिरो वा एतद्-यज्ञस्य यदाघार आत्मा ध्रुवा – [] 67 TS 2.5.11.8 ऽऽघारमाघार्य धुवाण् समनक्त्यात्मन्नेव यज्ञस्य शिरः प्रति दधात्यग्निर्देवानां दूत आसीद् दैव्योऽसुराणां तौ प्रजापतिं प्रश्नमैता 🗸 स प्रजापति र्जाह्मणमब्रवीदेतिह ब्रूहीत्या श्रावयेतीदं देवाः शृणुतेति वाव तदंब्रवीदग्नि र्देवो होतेति य एव देवानां तमवृणीत ततो देवा - [] 68 TS 2.5.11.9 अभवन् पराऽसुरा यस्यैवं विदुषः प्रवरं प्रवृणते भवत्यात्मना ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ पराऽस्य भ्रातृव्यो भवति यद्ब्राह्मणश्चा ब्राह्मणश्च प्रश्नमेयातां

ब्राह्मणायाधि ब्रूयाद् यद् ब्राह्मणायाद्ध्याहा ऽऽत्मनेऽद्ध्याह यद्ब्राह्मणं । ॥ पराहाऽऽत्मानं पराऽऽह तस्माद् ब्राह्मणो न परोच्यः ॥ **69** (वा – आरण्या ७श्चाव रुन्थेऽथो – पशुभिः – सोऽब्रवीदः – दक्षिणार्ध्यं त्रयं -इव - ध्रुवा - देवा - श्रुत्वारिष्शच्च) (A11) TS 2.5.12.1 । । । । । अयुर्घ । 3 । 4 आयुष्ट > , आयुर्दा अग्न > , आ प्यायस्व > , सं ते > , ा **5** । **6** । **7** । **8** ऽव ते हेड > , उदुत्तमं > , प्रणो देव्या > , नो दिवो > , ा **9** । **10** । **11** । **12**, उग्ना विष्णू > , अग्नाविष्णू > , इमं मे वरुण > , तत्त्वा या > म्यु दुत्यम् > । । चत्रम् > ॥ । । । । । । । अपां नपादा ह्यस्थादुपस्थं जिह्यानामूर्ध्वो विद्युतं वसानः । तस्य ज्येष्ठं महिमानं वहन्ती हिरण्यवर्णाः परि यन्ति यह्नीः ॥ स-[] 70 TS 2.5.12.2 -मन्या यन्त्युप यन्त्यन्याः समानमूर्वं नद्यः पृणन्ति । तमू शुचि एं शुचयों दीदिवा एं समपां नपातं परितस्थुरापः ।

तमस्मेरा युवतयो युवानं मर्मृज्यमानाः परि यन्त्यापः ॥ स शुक्रेण शिक्वना रेवदग्निदींदायानिद्ध्मो घृतनिर्णिगफ्सु ॥ इन्द्रावरुणयोरह एसम्राजोरव आ वृणे। ता नो मृडात ईद्रशे ॥ इन्द्रावरुणा युवमद्ध्वराय नो – [] 71 TS 2.5.12.3 विशे जनाय महि शर्म यच्छतं। दीर्घप्रयज्युमित यो वनुष्यति वयं जयेम पृतनासु दूढ्यः ॥ ्रा नोमित्रावरुणा>___, प्रबाहवा>___ ॥ त्वं नो अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेडोऽव यासि सीष्ठाः । यजिष्ठो विह तमः शोशुचानो विश्वा द्वेषा ्सि प्रमुमुग्ध्यस्मत् ॥ स त्वंनो अग्नेऽवमो भवोती नेदिष्ठो अस्या उषसो व्युष्टौ। अव यक्ष्व नो वरुण्ं – [ ] 72

TS 2.5.12.4 रराणो वीहि मृडीक एं सुहवो न एधि ॥ प्रप्रायमग्निर्भरतस्य शृण्वे वि यथ् सूर्यो न रोचते बृहद्धाः । अभि यः पूरुं पृतनासु तस्थौ दीदाय दैव्यो अतिथिः शिवो नः ॥ प्रते यक्षि प्रत इयर्मि मन्म भुवो यथा वन्द्यो नो हवेषु । । । । । धन्वन्निव प्रपा असि त्वमग्न इयक्षवे पूरवे प्रत्न राजन्न् ॥ 73 TS 2.5.12.5 व पाजसा > 17 । 18 । व पाजसा > ॥ स त्वमग्ने प्रतीकेन प्रत्योष यातुधान्यः। उरुक्षयेषु दीद्यत् ॥ त्र सुप्रतीक्र सुदृश् स्वञ्चमविद्वा ्सो विदुष्टर ्सपेम । स यक्ष-द्विश्वा वयुनानि विद्वान् प्र हव्यमग्निरमृतेषु वोचत् ॥ । 19 । 20 । 21 । 22 अ⊍्होमुचे > , विवेष यन्मा > , विन इन्द्रे > , न्द्र क्षत्र > । । (24) मिन्द्रियाणि शतक्रतों > , ऽनु ते दायि > । 1 (यही: स – । मध्वराय नो – वरुणण् – राजण् –ातुश्चत्वारिण्शच्च) (A12)

 Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :

 (विश्वरूप – स्त्वष्टे – न्द्रं वृंत्रं – ब्रह्मवादिनः स त्वै –

 ।
 ।

 नाऽसोमयाज्ये – ष वै देवरथो – देवा वै नर्चि ना – यूजो –

 ।
 ।

 उग्ने महान् – त्रीन् – निवीत – मायुष्टे – द्वादश)

 Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :

 ।
 ।

 (विश्वरूपो – नैन्थ् शीतरूग – वृद्य वसु – पूर्वेद्य – र्वाजा इत्य –

 ।
 ।

 ।
 ।

 ग्ने महान् – निवीत – मन्या यन्ति – चतुः सप्तितः)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kandam 2:
(विश्वरूपो – ऽनु ते दायि)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥

```
2.5.1
         Appendix
<u> 2.5.12.1 – आयुष्ट > 🗓, आयुर्दा अंग्न</u>्र
आयुष्टे विश्वतो दधदयमग्नि वीरेण्यः ।
पुनस्ते प्राण आयति परा यक्ष्मं सुवामि ते ।
आयुर्दा अग्ने हिवषो जुषाणो घृतप्रतीको घृतयोनिरेधि।
। । ।
घृतं पीत्वा मधु चारु गव्यं पितेव पुत्रमभि रक्षतादिमं ।
(Appearing in TS -1.3.14.4)
<u> 2.5.12.1 – आ प्यायस्व > (</u>. सं ते >
आप्यास्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णियं।
भवा वाजस्य संगथे।
सं ते पया ्सि समु यन्तु वाजाः सं वृष्णियान् यभिमातिषाहः ।
आप्यायमानो अमृताय सोम दिवि श्रवा ७ स्युत्तमानि धिष्व ॥
(Appearing in TS- 4-2-7-4)
```

vedavms@gmail.com

2.5.12.1 - अव ते हेड > , उदुत्तमं > विभिंः ।
अव ते हेडो वरुण नमोभिरव यज्ञेभिरीमहे हिविभिः ।
क्षियन्नस्मभ्यमसुर प्रचेतो राजन्नेना एसि शिश्रथः कृतानि ॥
उदुत्तमं वरुण पार्शमस्मदवाऽधमं विमध्यम श्रथाय ।
अथा वयमादित्य व्रते तवाऽनागसो अदितये स्याम ॥
(Appearing in TS- 1.5.11.3)

2.5.12.1 - प्रणो देव्या > , नो दिवो > प्रणो देवी सरस्वती वाजेभिर्वाजिनीवती । धीनामिवित्र्यवतु ॥

आ नो दिवो बृहतः पर्वतादा सरस्वती यजता गन्तु यज्ञं ।
हवं देवी जुजुषाणा घृताची ञ्गमां नो वाचमुञ्जती ञृणोतु ॥

(Appearing in TS - 1.8.22.1)

vedavms@gmail.com

<u> 2.5.12.1 – अग्ना विष्ण</u>्>, <u>अग्नाविष्ण</u>्> अग्नाविष्णू महि तद्वां महित्वं वीतं घृतस्य गुह्यानि नाम । दमेदमे सप्त रत्ना दधाना प्रति वां जिह्वा घृतमा चरण्येत् ॥ अग्नाविष्णू महि धाम प्रियं वां वीथो घृतस्य गुह्या जुषाणा । दमेदमे सुष्ट्रतीर्वावृधाना प्रति वां जिह्वा घृतमुच्चरण्येत् ॥ (Appearing in TS- 1.8.22.1) <u>2.5.12.1 - इमं में वरुण</u>>, <u>तत् त्वा या</u> इमं में वरुण श्रुधी हवमद्या च मृडय । त्वामवस्युरा चके ॥ तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः। । अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुश्स्म मा न आयुः प्रमोषीः॥

(Appearing in TS- 2.1.11.6)

__, <u>चित्रं ></u>_ <u> 2.5.12.1 – म्यु दुत्यं</u>> उदु त्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यं ॥ अ। आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षण् सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥ (Appearing in TS- 1.4.43.1) 16 <u> 2.5.12.3 – आ नो मित्रावरुणा</u>>__, <u>प्र बाहवा</u>> आ नो मित्रावरुणा घृतैर्गव्यूतिमुक्षतं । मध्वा रजा एंसि सुक्रतू ॥ प्र बाहवा सिसृतं जीवसे न आ नो गव्यूतिमुक्षतं घृतेन । आ नो जने श्रवयतं युवाना श्रुतं मे मित्रावरुणा हवेमा ॥

_____

(Appearing in TS- 1.8.22.3)

। 17 <u>2.5.12.5 वि पाजसा</u>>

वि पाजसापृथुना शोशुचानो बाधस्व द्विषो रक्षसो अमीवाः । सुशर्मणो बृहतः शर्मणि स्यामग्नेरह ् सुहवस्य प्रणीतौ ॥

(Appearing in TS- 4.1.5.1)

। 18 <u>2.5.12.5 वि ज्योतिषा</u>>

(Appearing in TS- 1.2.14.7)

। 19 2.5.12.5अ <u>एहो मुचे</u> > <u>, विवेष यन्मा</u>>

अंहोमुचे प्रभरेमा मनीषा मोषिष्ठ—दान्ने सुमितं गृणानाः।
इदिमिन्द्र प्रति हव्यं गृभाय सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः॥
विवेष यन्मा धिषणा जजान स्तवै पुरा पार्यादिन्द्र महः।
अंहसो यत्र पीपरद्यथा नो नावेव यान्त मुभये हवन्ते॥

(Appearing in TS- 1.6.12.3)

। 21 । 2.5.12.5 विन इन्द्रे> , न्द्र क्षत्र> । वि न इन्द्र मुधो जिह नीचा यच्छ पृतन्यतः। अधस्पदं तमीं कृधि यो अस्मा ् अभिदासति ॥ इन्द्र क्षत्रमि वाममोजो ऽजायथा वृषभ चर्षणीनां। अपाऽनुदो जनममित्र यन्त मुरुं देवेभ्यो अकृणोरु लोकं ॥ (Appearing in TS- 1.6.12.4) । 23 । 2.5.12.5 इन्द्रियाणि <u>शतक्रतो</u>> , <u>ऽन् ते दायि</u>> इन्द्रियाणि शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु । इन्द्र तानि त आ वृणे ॥ अनु ते दायि मह इन्द्रियाय सत्राते विश्वमनु वृत्रहत्ये । । । । । । । । । । अनु क्षत्रमनु सहो यजत्रेन्द्र देवेभिरनु ते नृषह्ये ॥ (Appearing in TS- 1.6.12.1)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2.6 हितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – अवशिष्टकर्माभिधानं TS 2.6.1.1

स्मिधो यजित वसन्तमेवर्तूनामव रुन्धे तनूनपातं यजित ग्रीष्ममेवाव रुन्ध इडो यजित वर्.षा एवाव रुन्धे बर्.हिर्यजित श्रारदमेवाव रुन्धे स्वाहाकारं यजित हेमन्तमेवाव रुन्धे तस्माथ् स्वाहाकृता हेमन् प्रावोऽव सीदिन्त स्मिधो यजत्युषस एव देवतानामव रुन्धे तनूनपातं यजित यज्ञमेवाव रुन्ध – [] 1

TS 2.6.1.2

इडो यजित प्रशूनेवाव रुन्धे बर्.हिर्यजित प्रजामेवाव रुन्धे स्मानयत उपभृतस्तेजो वा आज्यं प्रजा बर्.हिः प्रजास्वेव तेजो दधाति स्वाहाकारं यजित वाचमेवाव रुन्धे दश सं पद्यन्ते दशाक्षरा विराडन्नं विराड्विराजै वान्नाद्यमव रुन्धे स्मिधो यजत्यस्मिन्नेव लोके प्रतितिष्ठित तनूनपातं यजित – [ ] 2

vedavms@gmail.com

TS 2.6.1.3

यज्ञ एवान्तरिक्षे प्रति तिष्ठतीडो यजित प्रशुष्ट्रेव प्रतितिष्ठिति

बर्.हिर्यजिति य एव देवयानाः पन्थानस्तेष्ट्रेव प्रतितिष्ठित स्वाहाकारं
यजित सुवर्ग एव लोके प्रति तिष्ठत्येतावन्तो वै देवलोकास्तेष्ट्रेव
यथापूर्वं प्रतितिष्ठिति देवासुरा एषु लोकेष्वस्पद्र्धन्त ते देवाः
प्रयाजैरेभ्यो लोकेभ्यो ऽसुरान् प्राणुदन्त तत् प्रयाजानां – [] 3

TS 2.6.1.4

प्रयाजत्वं यस्यैवं विदुषः प्रयाजा इज्यन्ते प्रैभ्यो लोकेभ्यो भातृव्यान्नुदते ऽभिक्रामं जुहोत्यभिजित्यै यो वै प्रयाजानां मिथुनं वैद प्र प्रजया पशुभि र्मिथुनै र्जायते समिधो बह्वीरिव यजति तनूनपातमेकमिव मिथुनं तदिडो बह्वीरिव यजति बर्.हिरेकमिव मिथुनं तदेतहै प्रयाजानां मिथुनं य एवं वैद प्र – [] 4

TS 2.6.1.5

यजमानाय यत् प्रयाजानूयाजा इज्यन्ते वर्मैव तद्यज्ञाय क्रियते वर्म यजमानाय भ्रातृव्याभिभूत्यै तस्माद्-वरूथं पुरस्ताद्-वर्.षीयः पश्चाद्धसीयो देवा वै पुरा रक्षीभ्य - [ ] 5

TS 2.6.1.6

इति स्वाहाकारेण प्रयाजेषु यज्ञ ए स स्थाप्यमपश्यन् त ॥ स्वाहाकारेण प्रयाजेषु समस्थापयन् वि वा एतद्-यज्ञं छिन्दन्ति यथ् स्वाहाकारेण प्रयाजेषु स स्थापयन्ति प्रयाजानिष्ट्वा हवी स्थिम । घारयति यज्ञस्य संतत्या अथो हिवरेवाकरथो यथापूर्वमुपैति पिता वै प्रयाजाः प्रजाऽनूयाजा यत् प्रयाजानिष्ट्वा हवी ७ ष्यभिघारयति पितैव तत् पुत्रेण साधारणं - [] 6

TS 2.6.1.7

कुरुते तस्मादाहुर्यश्चैवं वैद यश्च न कथा पुत्रस्य केवलं कथा साधारणं पितुरित्यस्कन्नमेव तद्यत् प्रयाजेष्विष्टेषु स्कन्दति ा । । गायत्र्येव तेन गर्भं धत्ते सा प्रजां पशून् यजमानाय प्रजनयति ॥ 7

(यजित यज्ञामेवाव रुन्धे – तनूनपातं यजित – प्रयाजाना मेवं वैद प्र – रक्षोभ्यः – साधारणं – पञ्चत्रिङ्शच्च) (A1) **TS 2.6.2.1** । । । चक्षुषी वा एते यज्ञस्य यदाज्यभागौ यदाज्यभागौ यजति चक्षुषी एव तद्-यज्ञस्य प्रति दधाति पूर्वाद्धें जुहोति तस्मात् पूर्वाद्धें चक्षुषी प्रबाहुग्-जुहोति तस्मात् प्रबाहुक् चक्षुषी देवलोकं वा अग्निना यजमानोऽनु पश्यति पितृलोक ए सोमेनोत्तराद्धे उग्नये जुहोति दक्षिणादुर्धे सोमायैवमिव हीमौ लोकावनयो ्राच्यात्यै राजानौ वा एतौ देवतानां – [ ] **8** TS 2.6.2.2 वदग्नीषोमावन्तरा देवता इज्येते देवतानां विधृत्यै तस्माद्-राज्ञा मनुष्या विधृता ब्रह्मवादिनो वदन्ति किं तद्-यज्ञे यजमानः कुरुते येनान्यतोदतश्च पशून् दाधा-रोभयतोदत-श्चेत्यृच-मन्च्या ऽऽज्यभागस्य जुषाणेन यजित तेनान्यतोदतो दाधारर्चमन्च्य हिवष

ऋचा यजित तेनोभयतोदतो दाधार मूद्धन्वती पुरोऽनुवाक्या भवित मूर्द्धानमेवैन प्समानानां करोति - [] **9**

TS 2.6.2.3

नियुत्वत्या यजित भ्रातृव्यस्यैव पशून् नि युवते केशिन एह दाभ्यं केशी सात्यकामिरुवाच सप्तपदां ते शक्वरी ॥ श्रो यज्ञे प्रयोक्तासे यस्यै वीर्येण प्र जातान् भ्रातृव्यानुदते प्रति जनिष्यमाणान् यस्यै वीर्येणोभयो लॉकयो ज्योति र्धत्ते यस्यै वीर्येण पूर्वाद्धेनानड्वान् भुनिक जघनाद्धेन धेनुरिति पुरस्ताल्लक्ष्मा पुरोऽनुवाक्या भवति जातानेव भ्रातृव्यान् प्रणुदत

उपरिष्टाल्लक्ष्मा - [ ] 10

TS 2.6.2.4

्रा जनिष्यमाणानेव प्रतिनुदते पुरस्ताल्लक्ष्मा पुरोऽनुवाक्या भवत्यस्मिन्नेव लोके ज्योतिर्धत्त उपरिष्टाल्लक्ष्मा याज्याऽमुष्मिन्नेव लोके ज्योतिद्र्धते ज्योतिष्मन्तावस्मा इमौ लोकौ भवतो य एवं वैद पुरस्ताल्लक्ष्मा पुरोऽनुवाक्या भवति तस्मात् पूर्वाद्धेनानुड्वान्

vedavms@gmail.com

द्वितीयकाण्डे षष्टः प्रवनः

. एनमेतौ वज्र आज्यं वज्र आज्यभागौ – [ ] **11**

TS 2.6.2.5

वजो वषट्कारस्त्रिवृतमेव वज्र ए सम्भृत्य भ्रातृव्याय प्र हरत्यच्छम्बट्कार-मपगूर्य वषट्करोति स्तृत्यै गायत्री पुरोऽनुवाक्या भवति त्रिष्टुग् याज्या ब्रह्मन्नेव क्षत्रमन्वारं भयति तस्माद्ब्राह्मणो मुख्यो मुख्यो भवति य एवं वैद प्रैवैनं पुरोऽनुवाक्यया ऽऽह प्रणयति याज्यया गमयति वषट्कारेणैवैनं पुरोऽनुवाक्यया दत्ते प्रयच्छति याज्यया प्रति – [ ] 12

TS 2.6.2.6

वषट्कारेण स्थापयति त्रिपदा पुरोऽनुवाक्या भवति त्रय इमे लोका एष्वेव लोकेषु प्रतितिष्ठति चतुष्पदा याज्या चतुष्पद एव पशूनव रुन्धे द्व्यक्षरो वषट्कारो द्विपाद्-यजमानः पशुष्वेवोपरिष्टात् प्रतितिष्ठति गायत्री पुरोऽनुवाक्या भवति त्रिष्टुग् याज्यैषा वै सप्तपदा शक्वरी

यद्या एतया देवा अशिक्षन् तदशकनुवन्. य एवं वैद शक्नोत्येव () यच्छिक्षति ॥ 13 (देवतानां – करोत्यु – परिष्टाल्लक्ष्मा – ऽऽज्यभागौ – प्रति – शक्रोत्येव – हे च) (A2) TS 2.6.3.1 प्रजापति र्देवेभ्यो यज्ञान् व्यादिशथ् स आत्मन्नाज्यमधत्त तं देवा अंबुवनेष वाव यज्ञो यदाज्यमप्येव नोऽत्रास्त्वित सोऽब्रवीद्-यजान् व आज्यभागावुपं स्तृणानिभ घारयानिति तस्माद्-यजन्त्या-ज्यभागावुपं स्तृणन्त्यभि घारयन्ति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्माथ् सत्याद्-यातयामान्यन्यानि हवी ७ – ष्ययातयाम – माज्यमिति प्राजापत्य – [] 14 TS 2.6.3.2 -मिति ब्र्यादयातयामा हि देवानां प्रजापतिरिति छन्दा एसि देवेभ्योऽपाक्रामन् न वोऽभागानि हव्यं वक्ष्याम इति तेभ्य । । । । । । । । । । एत-च्चतुरवत्त-मधारयन् पुरोऽनुवाक्यायै याज्यायै देवतायै वषट्काराय यच्चंतुरवत्तं जुहोति छन्दा ७ स्येव तत् प्रीणाति तान्यस्य

प्रीतानि देवेभ्यो हव्यं वहन्त्यङ्गिरसो वा इत उत्तमाः सुवर्गं

TS 2.6.3.3

ऽपञ्यन् पुरोडाशं कूर्मं भूत ए सर्पन्तं तमब्रुविनिन्द्राय ध्रियस्व बृहस्पतये ध्रियस्व विश्वेभ्यो देवेभ्यो ध्रियस्वेति स नाद्धियत ा ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ तमबुवन्नग्नये ध्रियस्वेति सोऽग्नयेऽद्धियत यदाग्नेयो-ा । ऽष्टाकपालो– ऽमावास्यायां च पौर्णमास्यां चाच्युतो भवति सुवर्गस्य लोकस्याभिजित्यै तमब्रुवन् कथाऽहास्था इत्यनुपाको ऽभूवमित्यब्रवीद्-यथाऽक्षोऽनुपाक्तो - [ ] 16

TS 2.6.3.4 ऽवार्च्छत्येवमवा ऽऽरमित्युपरिष्टा-दभ्यज्याधस्ता-दुपानिक सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै सर्वाणि कपालान्यभि प्रथयति तावतः पुरोडाशानमुष्मिन् लोकेऽभि जयति यो विदग्धः स नैर्.ऋतो योऽशृतः स रौद्रो यः शृतः स सदेवस्तस्मादविदहता शृतंकृत्यः

ा । । । । । । । । सदेवत्वाय भस्मनाऽभि वासयित तस्मान्मा एं सेनास्थि छन्नं ँवेदेनाभि वासयति तस्मात् – [ ] **17 TS 2.6.3.5** केशैः शिरः छन्नं प्रच्युतं वा एतदस्माल् लोकादगतं देवलोकं ्र यच्छृत ं हविरनभिघारित-मभिघार्योद्-वासयति देवत्रैवैनद्-गमयति यद्येकं कपालं नश्येदेको मासः संवथ्सरस्यानवेतः स्यादथ यजमानः प्रमीयेत यद् हे नश्येतां हो मासौ संवथ्सरस्यानवेतौ स्यातामथ यजमानः प्रमीयेत सङ्ख्यायोद्-वासयति यजमानस्य - [ ] 18 TS 2.6.3.6 गोपीथाय यदि नश्येदाश्चिनं द्विकपालं निर्वपेद् द्यावापृथिव्य-मेककपालमश्चिनौ वै देवानां भिषजौ ताभ्यामेवास्मै भेषजं ा । । करोति द्यावापृथिव्य एककपालो भवत्यनयोर्वा एतन्नश्यति यन्नश्य-त्यनयोरेवैनद्-विन्दति प्रतिष्ठित्यै ॥ 19 (प्रजापत्यं – ते – ऽक्षोऽनुपाक्तो – वेदेनाभि वासयति तस्मादः – । यजमानस्य – द्वात्रिष्शच्च) (A3)

vedavms@gmail.com

ा चेवस्य त्वा सिवतुः प्रस्तव इति स्प्यमा दत्ते प्रसूत्या अश्विनो विहुभ्यामित्याहा –श्विनौ हि देवानामद्ध्वर्यू आस्तां पूष्णो हस्ताभ्यामित्याह यत्यै शत्रातभृष्टिरसि वानस्पत्यो द्विषतो वध इत्याह वज्रमेव तथ् स्थ्रयित भ्रातृव्याय प्रहिष्यन्थ् स्तम्ब यजुर्. हरत्येतावती वै पृथिवी यावती वेदिस्तस्या एतावत एव भ्रातृव्यं निर्भजिति – [ ] 20

ТЅ 2.6.4.2

तस्मान्नाभागं निर्भजित्ति त्रिर्.हरित त्रयं इमे लोका एभ्य एवैनं

तस्मान्नाभागं निर्भजित्ते त्रिर्हरित त्रय इमे लोका एभ्य एवैनं लोकभ्यो निर्भजित तूष्णीं चतुर्थ ए हरत्यपरिमितादेवैनं निर्भजित तूष्णीं चतुर्थ ए हरत्यपरिमितादेवैनं निर्भजित्युद्धन्ति यदेवास्या अमेद्ध्यं तदप हन्त्युद्धन्ति तस्मादोषधयः परा भवन्ति मूलं छिनित्त भ्रातृव्यस्यैव मूलं छिनिति पितृदेवत्याऽतिखातेयतीं खनित प्रजापितना – [] 21

TS 2.6.4.3

Day 404 (600

प्रजावै पशवः पुरीषं प्रजयैवैनं पशुभिः पुरीषवन्तं करोत्युत्तरं परिग्राहं परि गृह्णात्येतावती वै पृथिवी यावती वेदिस्तस्या एतावत एव भ्रातृव्यं निर्भज्याऽऽत्मन उत्तरं परिग्राहं परिगृह्णाति क्रूरिमव वा – [] 22

TS 2.6.4.4

एतत् करोति यद्वेदिं करोति धा असि स्वधा असीति योयुप्यते शान्त्यै प्रोक्षणीरा सादयत्यापो वै रक्षोघ्नी रक्षसामपहत्यै स्फ्यस्यवर्त्मन्थ सादयति यज्ञस्य सन्तत्यैयं द्विष्यात्

तं ध्यायेच्छ् चैवैनमर्पयति ॥ 23

(भजति – प्रजापतिने– व वै – त्रयस्त्रिङ्शच्च) (A4)

TS 2.6.5.1

ब्रह्मवादिनों वदन्त्यद्भिर्.-हवी ्षि प्रौक्षीः केनाप इति ब्रह्मणेति ब्रूयादब्दि-होंव हवी ्षि प्रोक्षति ब्रह्मणाऽप इद्ध्माबर्.हिः प्रोक्षति । । । । । मेद्ध्यमेवैनत् करोति वेदिं प्रोक्षत्यृक्षा वा एषाऽलोमकाऽमेद्ध्या यद्-वेदिर्मेद्ध्या-मेवैनां करोति दिवे त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा पृथिव्यै त्वेति बर्.हिरासाद्य प्रो – [ ] 24

> vedavms@gmail.com Page 182 of 208

ा प्रतिष्ठापयत्यनतिदृश्न स्तृणाति प्रज्यैवैनं प्राफ्तित्व करोनि प्रतिष्ठापयत्यनितदृश्न स्तृणाति प्रज्यैवैनं प्राफ्ति प्रज्यैवैनं प्रतिष्ठापयत्यनितदृश्न स्तृणाति प्रज्यैवैनं प्रतिष्ठापयत्यनितदृश्न स्तृणाति प्रज्यैवैनं प्राफ्तिष्ठापयत्यनितदृश्न स्तृणाति प्रज्यैवैनं प्राफ्तिष्ठापयत्यनितदृश्न स्तृणाति प्रज्यैवैनं प्राफित्व प्रज्यैवैनं प्राफित्व स्तृणाति प्रज्यैवैनं प्राफिरनितदृश्नं करो – [ ] 25

TS 2.6.5.3

-त्युत्तरं बर्.हिषः प्रस्तरण् सादयित प्रजा वै बर्.हि र्यजमानः
प्रस्तरोयजमान-मेवायजमाना-दुत्तरं करोति तस्माद्प्रम्तरोयजमानादुत्तरोऽन्तर्दधाति व्यावृत्त्या अनिक्ते हिविष्कृतमेवैनण्
सुवर्गं लोकं गमयितत्रेधाऽनिक्त त्रयं इमे लोका एभ्य एवैनं
लोकंभ्योऽनिक्त न प्रति शृणाितयत् प्रतिशृणीयादनूद्ध्वं भावुकं
यजमानस्य स्यादुपरीव प्र हर - [ ] 26

vedavms@gmail.com

ा विष्वञ्चं वियुयाय् — [] 27

ा विष्वञ्चं वियुव्यं वियु

TS 2.6.5.6

सुवर्गं लोकं गमयति वि वा एतद्-यजमानो लिशते यत् प्रस्तरं ग्राप्यस्ते बर्.हिरनु प्रहरित शान्त्या अनारम्भण इव वा एतर्ह्यद्ध्वर्युः स ईश्वरो वेपनो भिवतोद्ध्वा ऽसीतीमामभि मृशतीयं वै

ध्रुवाऽस्यामेव प्रतितिष्ठति न वेपनो भवत्यगा(३)नग्नीदित्याह यद्बूयाद-गन्नग्निरित्य ( ) -ग्नावग्निं गमयेन्नि र्यजमान् सुवर्गाल्लोकाद्-भजेदगन्नित्येव ब्रूयाद्-यजमानमेव सुवर्गं ँलोकं गमयति ॥ **29** (आसाद्य प्रा – नतिदृश्नं करोति – हरति – वियुयाद् – यजमानमेवा-ऽग्निरिति - सप्तदश च) (A5) TS 2.6.6.1 अग्नेस्त्रयो ज्याया एसो भ्रातर आसन् ते देवेभ्यो हव्यं वहन्तः प्रामीयन्त सोऽग्निरिबभेदित्थं वाव स्य आर्तिमाऽरिष्यतीति स निलायत सोऽपः प्राविशत् तं देवताः प्रैषमैच्छन् तं मथ्स्यः प्राब्रवीत् तमशपिखयाधिया त्वा वद्ध्यासुर्यो मा प्रावीच इति तस्मान्मथ्स्यं धियाधिया घनन्ति शप्तो – [ ] **30** TS 2.6.6.2 हि तमन्वविन्दन् तम ब्रुवन्नुप न आ वर्तस्व हव्यं नो वहेति सोऽब्रवीद्वरं वृणै यदेव गृहीतस्याहुतस्यबहिः परिधि स्कन्दात् तन्मे

TS 2.6.6.3

रक्षसामनन्ववचाराय न पुरस्तात् परि दधात्यादित्यो होवोद्यन् पुरस्ताद्—
रक्षां स्यपहन्त्यूद्र्ध्वे स्मिधावा दधात्युपरिष्टादेव रक्षां स्यपहन्त्यूद्र्ध्वे स्मिधावा दधात्युपरिष्टादेव रक्षां स्यपहन्त्यूद्र्ध्वे स्मिधावा दधात्युपरिष्टादेव रक्षां स्यपहन्त्वाय हे आ दधाति द्विपाद्—यजमानः
यजुषाऽन्यां तूष्णीमन्यां मिथुनत्वाय हे आ दधाति द्विपाद्—यजमानः
प्रतिष्ठित्ये ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वे यजेत् यो यज्ञस्याऽऽर्त्या वसीयन्थ्
स्यादिति भूपतये स्वाहा भुवनपतये स्वाहा भूतानां — [ ] 32

ा पतये स्वाहेति स्कन्नमनु मन्त्रयेत यज्ञस्यैव तदार्त्या यजमानो वसीयान् भवति भूयसीर्.हि देवताः प्रीणाति जामि वा एतद्-यज्ञस्य क्रियते यदन्वञ्चौ पुरोडाशा वुपा्श्रुयाजमन्तरा यज्ञत्यजामित्वायाथो मिथुन्त्वायाग्निरमुष्मिन् लोक आसीद्-यमोऽस्मिन् ते देवा अब्रुवन्नेतेमौ वि पर्यूहामेत्यन्नाद्येन देवा अग्नि – [ ] 33

Daniel 100 of 000

TS 2.6.6.5 -मुपामन्त्रयन्त राज्येन पितरो यमं तस्मादग्नि र्देवानामन्नादो यमः ् पितृणां ्राजा य एवं वैद प्रराज्यमन्नाद्य-माप्नोति तस्मा एतद्-भागधेयं प्रायच्छन्: यदग्नये स्विष्टकृतेऽवद्यन्ति यदग्नये स्विष्टकृते ऽवद्यति भागधेयेनैव तद्-रुद्रं समद्र्धयति सकृथ् संकृदव द्यति सकृदिव हि रुद्र उत्तराद्धीदव द्यत्येषा वै रुद्रस्य – [] 34 **TS 2.6.6.6** दिख् स्वायामेव दिशि रुद्रं निरवदयते द्विरभि घारयति चतुरवत्तस्याऽऽप्त्यैपशवो वै पूर्वा आहुतय एष रुद्रो यदग्निर्यत् पूर्वा आहुतीरभि जुहुयाद् - रुद्राय पशूनपि दध्यादपशुर्यजमानः स्यादतिहाय पूर्वा आहुतीर्जुहोति पशूनां गोपीथाय ॥ 35 (शप्तः – स्पर्शयति – भूतानां – मग्निष् – रुद्रस्यं – सप्तत्रिंश्राच्च) (४६) TS 2.6.7.1 मनुः पृथिव्या यज्ञियमैच्छथ् स घृतं निषिक्तमविन्दथ् सोऽब्रवीत् कोऽस्येश्वरो यज्ञेऽपि कर्तोरिति तावब्रूतां मित्रावरुणौ गोरेवाऽऽवमीश्वरौ

कर्तीः स्व इति तौ ततो गां समैरयता ए सा यत्र यत्र न्यक्रामत् ा । ततो घृतमपीड्यत तस्माद्-घृतपद्युच्यते तदस्यै जन्मोपहृत ं रथन्तर ं सह पृथिव्येत्याहे - [] 36

TS 2.6.7.2

-यं ँवै रथन्तरमिमामेव सहान्नाद्-येनोप ह्वयत उपहृतं ँवामदेव्य 🗸 सहान्तरिक्षेणेत्याह पशवो वै वामदेव्यं पशूनेव सहान्तरिक्षेणोप ह्वयत । उपहूतं बृहथ् सह दिवेत्याहैरं वै बृहदिरामेव सह दिवोप ह्वयत उपहूताः सप्त होत्रा इत्याह होत्रा एवोप ह्वयत उपहूता धेनुः-[] 37

TS 2.6.7.3 सहर्.षभेत्याह मिथुनमेवोप ह्वयत उपहूतो भक्षः सखेत्याह सोमपीथमेवोप ह्वयत उपहूताँ(4) हो इत्याहाऽऽत्मानमेवोप ह्वयत आत्मा ह्युपहूतानां वसिष्ठ इडामुप ह्वयते पशवो वा इडा पशूनेवोप ह्रयते चतुरुप ह्रयते चतुष्पादो हि पशवो मानवीत्याह

मनुर्ह्यता [ ] 38

TS 2.6.7.4 —— । –मग्रे ऽपञ्यद्–घृतपदीत्याह य देवास्यै पदाद्–घृतमपीड्यत् तस्मादेवमाह मैत्रावरुणीत्याह मित्रावरुणौ ह्येना ए समैरयतां ब्रह्म देवकृत-मुपहूतमित्याह ब्रह्मैवोप ह्रयते दैव्या अद्ध्वर्यव उपहूता उपहूता मनुष्या इत्याह देवमनुष्यानेवोप ह्वयते य इमं ँयज्ञमवान् ये यज्ञपतिं वद्धीनित्याह – [ ] 39 **TS 2.6.7.5** । । । ॥ । । । यज्ञाय चैव यजमानाय चा ऽऽशिषमा शास्त उपहृते द्यावापृथिवी इत्याह द्यावापृथिवी एवोप ह्वयते पूर्वजे ऋतावरी इत्याह पूर्वजे ह्येते ऋतावरी देवी देवपुत्रे इत्याह देवी ह्येते देवपुत्रे उपहूतोऽयं ्यजमान इत्याह यजमानमेवोप ह्वयत उत्तरस्यां देवयज्यायामुपहूतो भ्यसि हविष्करण उपह्रतो दिव्ये धामन्नुपहूत - [ ] 40 TS 2.6.7.6 इत्याह प्रजा वा उत्तरा देवयज्या पशवो भूयो हविष्करण ए सुवर्गी लोको दिव्यं धामेदम-सीदमसीत्येव यज्ञस्य प्रियं धामोप ह्वयते । । । । । । । । विश्वमस्य प्रिय-मुपहूतमित्याहा-छंबट्कारमेवोप ह्वयते ॥ **४1**

(आह - धेनु - रेतां - वर्धानित्याह - धामन्नुपहूत -" अतुस्त्रिण्शच्च) (A7)

TS 2.6.8.1

प्राञ्नीयाद्धोता – [ ] 42

TS 2.6.8.2

ऽऽर्तिमार्च्छेद्-यद्ग्नौ जुहुयाद्-रुद्राय पुशूनिप दद्ध्यादपुशूर्यजमानः स्याद्-वाचस्पतये त्वा हुतं प्राञ्चामीत्याह पुरोक्षमेवैन-ज्जुहोति । । । सदस्स्पतये त्वा हुतं प्राञ्चामीत्याह स्वगाकृत्यै प्राञ्चन्ति तीर्थ एव प्राञ्चन्ति दक्षिणां ददाति तीर्थ एव दक्षिणां ददाति वि वा एतद्यज्ञं – [ ] 43

TS 2.6.8.3 । । छिन्दन्ति यन्मद्ध्यतः प्राञ्चनन्त्यद्भि–र्मार्जयन्त आपो वै सर्वा देवता देवताभिरेव यज्ञ एं सं तन्वन्ति देवा वै यज्ञाद्-रुद्रमन्तरायन्थ्स यज्ञमविद्ध्यत् तं देवा अभि समगच्छन्त कल्पतां न इदमिति तेऽब्रुवन्थ् स्विष्टं वै न इदं भविष्यति यदिम ् राधियष्याम इति तथ् स्विष्टकृतः स्विष्टकृत्वं तस्या ऽऽविद्धं नि – [ ] 44 TS 2.6.8.4 । । । । । । – । – । – – । –रकृन्तन्. यवेन सम्मितं तस्माद्–यवमात्रमव द्येद्–यज्ज्यायोऽवद्– येद्-रोपयेत् तद्-यज्ञस्य यदुपं च स्तृणीयादभि च घारयेदुभयतः स७श्वायि कुर्यादवदायाभि घारयति द्विः संपद्यते ँयज्ञस्याभि विद्ध्येदग्रेण परि हरति तीर्थेनैव परि हरति तत् पूष्णे पर्यहरन् तत् - [ ] 45 TS 2.6.8.5 पूषा प्राञ्च दतोऽरुणत् तस्मात् पूषा प्रपिष्टभागोऽदन्तको । । । हि तं देवा अबुवन् वि वा अयमाद्ध्यप्राशित्रियो वा अयमभूदिति

तद्-बृहस्पतये पर्यहरन्थ् सोऽबिभेद्-बृहस्पतिरित्थं वाव स्य आर्तिमाऽरिष्यतीति स एतं मन्त्रमपञ्चथ् सूर्यस्य त्वा चक्षुषा प्रति पश्यामीत्यं बवीन हि सूर्यस्य चक्षुः - [] 46

TS 2.6.8.6

किं चन हिनस्ति सोऽबिभेत् प्रतिगृह्णन्तं मा हि ्सिष्यतीति देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनो र्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां प्रति गृह्णामीत्यब्रवीथ् सवितृप्रसूत एवैनद्ब्रह्मणा देवताभिः प्रत्यगृह्णाथ् सोऽबिभेत् प्राञ्चनन्तं मा हि ्सिष्यतीत्यग्नेस्त्वा ऽऽस्येन प्राञ्नामीत्यब्रवीन्न ह्यग्नेरास्यं किञ्चन हिनस्ति सोऽबिभेत् - [] 47

TS 2.6.8.7

प्राशितं माहि ्सिष्यतीति ब्राह्मणस्योदरेणेत्य ब्रवीन्न हि ब्राह्मणस्योदरं किं चन हिनस्ति बृहस्पतेर्ब्रह्मणेति स हि ब्रह्मिष्ठोऽप वा एतस्मात् प्राणाः क्रामन्ति यः प्राशित्रं प्राश्नात्यद्भि–र्मार्जयित्वा प्राणान्थ्

सं मृशतेऽमृतं वै प्राणा अमृतमापः प्राणानेव यथास्थानमुप ह्वयते ॥ 48 (प्राञ्नीयाब्द्रोता – यज्ञं – नि – रहरन्त – च्यक्षु – रास्यं किञ्चन हिनस्ति सोऽबिभे – च्वतुश्चत्वारिङ्शच्च) (A8) TS 2.6.9.1 अग्नीध आ दथा-त्यग्निमुखा-नेवर्तून् प्रीणाति समिधमा वधात्युत्तरासा-माहुतीनां प्रतिष्ठित्या अथो समिद्वत्येव जुहोति परिधीन्थ् सं मार्ष्टि पुनात्येवैनान्थ् सकृथ्सकृथ् सं मार्ष्टि पराङ्वि । । । । । । । । होतर्.हि यज्ञश्चतुः संपद्यते चतुष्पादः पश्चवः पशूनेवाव रुन्धे ब्रह्मन् प्रस्थास्याम इत्याहात्र वा एतर्.हि यज्ञः श्रितो – [ ] **49** TS 2.6.9.2 यत्रं ब्रह्मा यत्रैव यज्ञः श्रितस्ततं एवैनमा रभते यद्धस्तेन

पत्र ब्रह्मा यत्रैव यूज्ञः श्रितस्तत एवैनमा रभते यद्धस्तेन प्रमीवेद्वेपनः स्याद्यच्छीष्णां शीर्.षित्तमान्थ्-स्याद्यत् तूष्णीमासीता । ऽसंप्रतो यूज्ञः स्यात् प्रतिष्ठेत्येव ब्रूयाद्-वाचि वै युज्ञः श्रितो यत्रैव

vedavms@gmail.com

यज्ञः श्रितस्तत एवैन एं सं प्र यच्छति देव सवितरेतत् ते प्रा - [ ] 50

TS 2.6.9.3

पाहि स यज्ञपतिं पाहि स मां पाहीत्याह यज्ञाय यजमानायाऽऽत्मने तेभ्य एवाऽऽशिषमा शास्तेऽनार्त्या आश्राव्याऽऽह देवान् यजेति ब्रह्मवादिनो वदन्तीष्टा देवता अथ कतम एते देवा इति छन्दा एसीति ब्र्याद्-गायत्रीं त्रिष्टुभं - [ ] 51

TS 2.6.9.4

जगतीमित्यथो खल्वाहुर्ज्ञाह्मणा वै छन्दा एसीति तानेव तद्-यजति देवानां वा इष्टा देवता आसन्नथाग्निर्नोदज्वलत् तं देवा । । । आहुतीभि–रनूयाजेष्वन्व–विन्दन्. यदनूयाजान् यजत्यग्निमेव तथ् समिन्ध एतदुर्वै नामाऽऽ*सुर आसीथ् स एतर्.हि यज्ञस्या ऽऽशिषमवृङ्क यद् ब्रूयादेत - [ ] 52

TS 2.6.9.5 -दु द्यावापृथिवी भद्र-मभूदित्येतदु-मेवाऽऽसुरं यज्ञस्याऽऽशिषं गमयेदिदं द्यावापृथिवी भद्रमभूदित्येव ब्रूयाद्-यजमानमेव यज्ञस्याऽऽशिषं गमयत्याद्ध्म सूक्तवाकमुत नमोवाकमि-त्याहेदमराथ्-स्मेति वावैतदाहोपश्रितो दिवः पृथिव्योरित्याह द्यावापृथिव्योर्.हि यज्ञ उपश्रित ओमन्वती तेऽस्मिन् यज्ञे यजमान द्यावापृथिवी - [ ] 53 TS 2.6.9.6

स्तामित्याहा ऽऽशिषमेवैतामा शास्ते यद्ब्रयाथ् सूपावसाना च स्वद्ध्यवसाना चेति प्रमायुको यजमानः स्याद्यदा हि प्रमीयते ्रथेमामुपावस्यति सूपचरणा च स्वधिचरणा चेत्येव ब्रूयाद्-वरीयसीमेवास्मै गव्यूतिमा शास्ते न प्रमायुको भवति न्योराविद्यग्निरिद्धः हविरजुषतेत्याह या अयाक्ष्म – [ ] **54**

TS 2.6.9.7 देवतास्ता अरीरधामेति वावैतदाह यन्न निर्दिशेत् प्रतिवेशं यज्ञस्या

प्राणानेव - [] 55

TS 2.6.9.8

नान्तरेति तदिग्नर्देवो देवेभ्यो वनते वयमग्नेर्मानुषा इत्याहाग्निर्देवेभ्यो वनुते वयं मनुष्येभ्य इति वावैतदाहेह गतिर्वामस्येदं च नमो वनुते वयं मनुष्येभ्य इति वावैतदाहेह गतिर्वामस्येदं च नमो देवेभ्य इत्याह याश्चैव देवता यजित याश्च न ताभ्य एवोभयीभ्यो नमस्करोत्यात्मनोऽनात्यै ॥ 56

(श्रितः – ते प्र – त्रिष्टुभ – मेतद् – द्यावापृथिवी – या अयाक्ष्म– प्राणानेव – षट्चत्वारिङ्शच्च)(A9)

TS 2.6.10.1

देवा वै यज्ञस्य स्वगाकर्तारं नाविन्दन् ते शृंयुं बार्.हस्पत्यमब्रुवितिमं नाविन्दन् ते शृंयुं बार्.हस्पत्यमब्रुवितिमं ना यज्ञ स्वगा कुर्विति सोऽब्रवीद्वरं वृणै यदेवा-ब्राह्मणोक्तो-ऽश्रद्दधानो यजातै सा मे यज्ञस्याऽऽशीरसदिति तस्माद्- यदब्राह्मणोक्तोऽश्रद्दधानो यजते शाँयुमेव तस्य बार्.हस्पत्यं यज्ञस्या ऽऽशीर्गच्छत्येतन्ममेत्यब्रवीत् किं मे प्रजाया – [ ] 57

TS 2.6.10.2 इति योऽपगुरातै शतेन यातयाद्यो निहनथ् सहस्रेण यातयाद्यो लोहितं

करवद्यावतः प्रस्कद्य पार्ध्सून्थ् सं गृह्णात् तावतः सँवथ्सरान् लोहितं कुर्यादेतावता हैनसा भवति तच्छं योरा वृणीमह इत्याह

यज्ञमेव तथ् स्वगा करोति त – [ ] 58

TS 2.6.10.3

-च्छं योरा वृणीमह इत्याह शंयुमेव बार्.हस्पत्यं भागधेयेन ्रा । । । । । । समद्र्धयित गातुं यज्ञाय गातुं यज्ञपतय इत्याहा ऽऽशिषमेवै तामा शास्ते सोमं यजित रेत एव तद्-दधाति त्वष्टारं यजित रेत एव हितं त्वष्टा रूपाणि वि करोति देवानां पत्नीर्यजति मिथुनत्वायाग्निं गृहपतिं ँयजित प्रतिष्ठित्यै जामि वा एतद्-यज्ञस्य क्रियते - [ ] 59

TS 2.6.10.4 यदाज्येन प्रयाजा इज्यन्त आज्येन पत्नीसँयाजा ऋचमन्च्य पत्नीसंयाजानामृचा यजत्यजामित्वायाथो मिथुनत्वाय पङ्कि प्रायणो वै यज्ञः पङ्कत्युदयनः पञ्च प्रयाजा इज्यन्ते चत्वारः पत्नीसंयाजाः समिष्टयजुः पञ्चमं पङ्किमेवानु प्रयन्ति पङ्किमनूद्यन्ति ॥ 60 ॥ (प्रजायाः – करोति तत् – क्रियते – त्रयस्त्रिण्शच्च) (A10) TS 2.6.11.1 युक्ष्वाहि देवहूतमा ए अश्वा ए अग्ने रथीरिव। नि होता पूर्व्यः सदः ॥ उत नो देव देवा ए अच्छा वोचो विदुष्टरः । श्रद्धिश्वा वार्या कृधि ॥ त्व ् ह यद्यविष्ठ्य सहसः सूनवाहृत । । ऋतावा यज्ञियो भुवः॥ अयमग्निः सहस्रिणो वाजस्य शतिनस्पतिः । मूद्धां कवी रयीणां ॥

```
तं नेमिमृभवो यथा ऽऽनमस्व सहतिभिः।
नेदीयो यज्ञ - [] 61
TS 2.6.11.2
-मङ्गिरः ॥
तस्मै नू नमभिद्यवे वाचा विरूप नित्यया।
वृष्णे चोदस्व सुष्टुतिं ॥
कम् ष्विदस्य सेनयाऽग्नेरपाकचक्षसः ।
पणिं गोषु स्तरामहे ॥
मा नो देवानां विशः प्रस्नातीरिवोस्राः।
कुशं न हासुरिनयाः॥
मा नः समस्य दूढ्यः परिद्वेषसो अं हितः।
कर्मिर्न नावमा वधीत्॥
अमै - [ ] 62
```

```
TS 2.6.11.3
-रमित्रमर्दय ॥
कुविथ्सुनो गविष्टयेऽग्ने संवैषिषो रियं।
।
उरुकृदुरु णस्कृधि॥
मा नो अस्मिन् महाधने परा वर्ग्भारभृद्यथा।
संवर्गण् सण् रियं जय ॥
अन्यमस्मद्भिया इयमग्ने सिषकु दुच्छुना ।
वद्धां नो अमवच्छवः॥
यस्याजुषन्नमस्विनः शमीमदुर्मखस्यवा ।
ा
तं घेदग्निर्वृधाऽवति ॥
.
परस्या अधि - [ ] 63
TS 2.6.11.4
।
साँवतोऽवराण् अभ्या तर।
यत्राहमस्मि ता ए अव ॥
विद्या हि ते पुरा वयमग्ने पितुर्यथावसः।
```

```
अर्था ते सुम्नमीमहे ॥
य उग्र इव शर्यहा तिग्मशृङ्गो न वर्सगः।
अग्ने पुरो हरोजिथ ॥
सखायः सं वः सं यञ्चिमष् स्तोमं चाग्नये।
वर्.षिष्ठाय क्षितीनामूर्जी नप्त्रे सहस्वते ॥
सण् समिद्युवसे वृषन्न () -ग्ने विश्वान्यर्य आ।
इडस्पदे समिध्यसे स नो वसून्या भर।
प्रजापते > , स वेद > , सोमा पूषणे > , मौ देवौ > ॥ 64
(यज्ञ – ममैं – रिध – वृष – न्नेकान्न विङ्शतिश्च ) (A11)
TS 2.6.12.1
उशन्तस्त्वा हवामह उशन्तः समिधीमहि ।
उश्रासुशत आ वह पितृन् हिवषे अत्तवे ॥
त्व ् सोम प्रचिकितो मनीषा त्व ् रजिष्ठमनु नेषि पन्थां।
तव प्रणीती पितरो न इन्दो देवेषु रत्नम भजन्त धीराः॥
```

द्वितीयकाण्डे षष्टः प्रश्नः त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे कर्माणि चक्रः पवमान धीराः । वन्वन्नवातः परिधी ्रपोर्णु वीरेभिरश्चैर्मघवा भवा – [ ] 65 TS 2.6.12.2 नः॥ त्व एं सोम पितृभिः संविदानोऽनु द्यावापृथिवी आ ततन्थ। ा । तस्मै त इन्दो हविषा विधेम वय स्याम पतयो रयीणां॥ अग्निष्वात्ताः पितर एह गच्छत सदः सदः सदत सुप्रणीतयः । अत्ता हवी ्षि प्रयतानि बर्.हिष्यथा रयि ् सर्ववीरं दधातन ॥ बर्.हिषदः पितर ऊत्यर्वागिमा वो हव्या चकुमा जुषद्ध्वं । त आ गताऽ∗वसा ञां तमेनाथास्मभ्य थ्रं – [ ] 66

TS 2.6.12.3

शं योररपो दधात ॥

आऽहं पितृन्थ् सुविदत्रा ् अविथ्सि नपातं च विक्रमणं च विष्णोः । उपहृताः पितरः सोम्यासो बर्.हिष्येषु निधिषु प्रियेषु ।

vedavms@gmail.com

त आ गमन्तु त इह श्रुवन्त्वधि ब्रुवन्तु ते अवन्त्वस्मान् ॥ उदीरतामवर उत् परास उन्मद्ध्यमाः पितरः सोम्यासः । असुं - [ ] 67 TS 2.6.12.4 ँय ईयुर वृका ऋतज्ञास्ते नोऽवन्तु पितरो हवेषु ॥ इदं पितृभ्यो नमो अस्त्वद्य ये पूर्वासो य उपरास ईयुः । ये पार्थिवे रजस्या निषता ये वा नून ए सुवृजनासु विक्षु ॥ अधा यथा नः पितरः परासः प्रतासो अग्न ऋतमाशुषाणाः । रा चीदयन् दीधिति मुक्थशासः क्षामा भिन्दन्तो अरुणीरप व्रत्न् ॥ यदग्ने - [ ] **68** TS 2.6.12.5 कव्यवाहन पितृन् यक्ष्यृतावृधः। प्र च हव्यानि वक्ष्यसि देवेभ्यश्च पितृभ्य आ ॥ त्वमग्न ईडितो जातवेदोऽवाङ्ढव्यानि सुरभीणि कृत्वा । प्रादाः पितृभ्यः स्वधया ते अक्षन्निद्धि त्वं देव प्रयता हवी एषि ॥

मातली कव्यैर्यमो अङ्गिरोभि र्बृहस्पतिर्. ऋक्वभि र्वावृधानः । या ७ श्च देवा वावृधुर्ये च देवान्थ् स्वाहाऽन्ये स्वधयाऽन्ये मदन्ति ॥ 69 TS 2.6.12.6 इमं यम प्रस्तरमाहि सीदाङ्गिरोभिः पितृभिः संविदानः । आत्वा मन्त्राः कविशस्ता वहन्त्वेना राजन् हविषा मादयस्व ॥ अङ्गिरोभिरा गहि यज्ञियेभिर्यम वैरूपैरिह मादयस्व । विवस्वन्त ए हुवे यः पिता तेऽस्मिन् यज्ञे बर्.हिष्या निषद्यं ॥ अङ्गिरसो नः पितरो नवग्वा अथर्वाणो भृगवः सोम्यासः । तेषां वयप् सुमतौ यज्ञियानामिप भद्रे सौमनसे () स्याम ॥ **70** (भवा – ऽस्मभ्य – मसुं – ँयदंग्ने – मदन्ति – सौमनस – एकं च) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-(समिध – श्रक्षुषी – प्रजापतिराज्यं – देवस्य स्फ्यं – ब्रह्मवादिनो ऽद्धि - रग्नेस्त्रयो - मनुः पृथिव्याः - पशवो - ऽग्नीधे - देवा वै यज्ञस्य – युक्ष्वो – शन्तस्त्वा – द्वादंश)

विशासकार्थ पठः प्रदेशः

```
Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

| (समिधो - याज्या - तस्मान्नभाऽग्र्ं - हि तमन्वि- त्याह

| ।
| ।
| पुजा वा - आहेत्याह - युक्ष्वा हि - सप्ततिः )
```

First and Last Padam of Sixth Prasnam of Kandam 2 :-। (समिधः – सौमन्से स्याम)

 Kanda Korvai with starting Padams of Six Prasnas of Kandam 2 :

 ।
 ।

 (वायव्यं – प्रजापति – रादित्येभ्यो – देवा – विश्वरूपः –

 समिधः – षट्)

। ॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे षष्टः प्रञ्नः समाप्तः ॥ ॥ इति द्वीतीयं काण्डं ॥

2.6.1 Appendix

। 1 <u>2.6.11.4- प्रजापते</u>>

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव ।

यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वय स्याम पतयो रयीणाम् ॥

(Appearing in TS-1.8.14.2)

<u> 2.6.11.4- स वेद</u>>

स वेद पुत्रः पितरण् स मातरण् स सूनुर्भुवथ् स भुवत् पुनर्मघः। स द्यामौर्णोदन्तरिक्षण् स सुवः स विश्वा भुवो अभवथ् स आ*ऽभवत्॥

(Appearing in TS - 2.2.12.1)

द्वितीयकाण्डे षष्टः प्रश्नः

द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः

Details of Anuvakam, Panchati and Padam for Kandam 2

	Anuvakam	Panchati	Padams
Prasna 1	11	65	3278
Prasna 2	12	71	3526
Prasna 3	14	56	2965
Prasna 4	14	48	2406
Prasna 5	12	74	3665
Prasna 6	12	70	3433
Totals	75	384	19273